

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ**

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΜΗΛΙΩΝΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2011

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ**

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α
Τ Α Μ Ε Ι Α Κ Ε Σ Ρ Ο Ε Σ : Θ Ε Ω Ρ Ι Α Κ Α Ι Π Ρ Α Ξ Η**

ΠΑΝΤΕΛΕΑΚΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ Α.Μ:13365

ΣΚΛΑΒΑΙΝΑ ΦΛΩΡΑ

Α.Μ:13427

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΜΗΛΙΩΝΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στην κα Σωφρονά Ευθυμία για την
αέναη στήριξή της και την Μέντη Πόπη για την
πραγματοποίηση των ιδεών μας και την Λουμουσιώτη Ελένη
για την υλική βοήθεια της. Επίσης, θερμές ευχαριστίες να
δώσουμε στους Ζαριώπη Χρήστο και Καμίτση Έυη...

Ευγνωμοσύνη και μόνο στις οικογένειές μας για την στήριξη
και την βοήθεια τους όλα αυτά τα χρόνια.

Πάνω από όλα όμως, να ευχαριστήσουμε τον καθηγητή μας κ.
Μηλιώνη Αριστείδη για την εμπιστοσύνη που μας έδειξε με
την ανάθεση της πτυχιακής εργασίας σε μας αλλά και την
βοήθειά του για την πραγματοποίηση της.

Να 'στε καλά, σας ευχαριστούμε

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

1.1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΤΡ.....	5
1.1.ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ.....	5
1.2.ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΚΥΡ.....	8
1.3.ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

2.1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	16
2.2. ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	18
2.3 Η ΑΜΕΣΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	23
2.4. Η ΕΜΜΕΣΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	24
2.5. ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	28

2.6. ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	31
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ

3.1. ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ.....	35
3.2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ.....	35
3.2.1. ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ.....	35
3.2.2. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	36
3.2.3. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	37
3.2.4. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	38
3.2.5. ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	39
3.2.6. ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	39
3.2.7. ΤΡΟΠΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΤΕ ΤΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ.....	41
3.3. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	43
3.3.1. ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΠΡΟΣ ΑΥΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	43
3.3.1.1. ΤΑΜΕΙΑΚΑ Ή ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ.....	43
3.3.1.2. ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	45
3.3.2 ΜΙΚΤΕΣ ΑΠΟ ΚΑΘΑΡΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ.....	47

3.3.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΕΣ, ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ.....	48
3.3.4 ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	49
3.3.5 ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ.....	51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

4.1. ΟΙ ΑΔΕΣΜΕΥΤΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ.....	52
4.2. ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ.....	53
4.3. ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ.....	54
4.4. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	56
4.5. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ, ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ.....	57
4.6. ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ.....	58
4.7. ΜΗ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ.....	59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΛΛΕΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....	60
----------------------------------	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1.....	62
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2.....	67
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3.....	70
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3 ^α	74
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3 ^β	76
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4.....	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

7.1. ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	82
7.2. ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ(ΚΛΑΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ).....	94
7.3. ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ(ΚΛΑΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ).....	110

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΠΡΑΚΤΙΚΑ   ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ   ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ   ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ   ΡΟΩΝ   ΒΑΣΗ   ΕΙΔΟΥΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5.....118

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 6.....123

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 7.....133

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....138

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....140

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κύριος στόχος της εργασίας είναι η ανάλυση και η κατανόηση των καταστάσεων ταμειακών ροών όπου έχουμε αναφορά τους για πρώτη φορά μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, όπου διαδίδεται στις ΗΠΑ η κατάρτιση της Καταστάσεως Κεφαλαίων (Funds Statement). Το 1959 τη θέση αυτής έλαβε η κατάσταση μεταβολών χρηματοοικονομικής θέσεως (statements of financials position) ή η κατάσταση πηγών και χρήσεως Κεφαλαίων (statements of sources and application of funds). Το 1970 η Επιτροπή του Χρηματιστηρίου στις ΗΠΑ κατέστησε υποχρεωτική την κατάρτιση αυτής της καταστάσεως.

Η κατάρτιση της καταστάσεως των μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως γίνεται με βάση το κεφάλαιο κινήσεως ή το Ταμείο. Το 1984 υπάρχει σαφής προτίμηση, στις ΗΠΑ, για την ταμειακή βάση της καταστάσεως με αποτέλεσμα το 1987 το Αμερικανικό Ινστιτούτο να καθορίσει τις λογιστικές αρχές, που θα διέπουν την κατάσταση των Ταμειακών Ροών (Cash flows statement) όπως μετονομάστηκε η κατάσταση μεταβολών.

Στη χώρα μας η κατάσταση αυτή παραμένει σχεδόν άγνωστη. Ορισμένοι πανεπιστημιακοί διδάσκαλοι παρουσίασαν την κατάσταση αυτή, κατά βάση στην αρχική της μορφή. Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμός 7 που ίσχυε από το 1979 αναθεωρήθηκε πλήρως και έτσι από το 1994 ισχύει το αναθεωρημένο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο.

Το αναθεωρημένο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο για τις Καταστάσεις Ταμειακών Ροών και το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και η ανάγκη προωθήσεως στη χώρα μας της Καταστάσεως των Ταμειακών Ροών, εξαιτίας της ιδιαίτερης σημασίας και σπουδαιότητας που έχει, μας έδωσε το έναυσμα να ασχοληθούμε ιδιαίτερα και σε βάθος με την κατάσταση αυτή.

Επίσης, πρέπει να επισημάνουμε ότι οι ταμειακές ροές είναι περισσότερο συμβουλευτικές και όχι τόσο υποχρεωτικές. Βέβαια, είναι άκρως απαραίτητες για την χάραξη στρατηγικής πολιτικής που θα βοηθήσουν στην εύρυθμη λειτουργία ρευστότητας της επιχείρησης αλλά και στην βιωσιμότητα και αποδοτικότητα της.

Επιπρόσθετα, μπορούν να φανούν χρήσιμες στην αντιμετώπιση χρηματοοικονομικών κινήσεων οι οποίες εμφανίζονται συχνότερα στην σύγχρονη εποχή. Θα ήταν λάθος αν δεν αναφέρουμε πως οι ταμειακές ροές μπορούν να βοηθήσουν σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις που έχουν σκοπό να συγχωνευτούν.

Η ανά χείρας εργασία περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή στην ιστορία και τους σκοπούς της κατάστασης των ταμειακών ροών όπως και στην παρουσίασή τους ανάλογα την δραστηριότητα τους. Δίνεται έμφαση στην κατάρτιση μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως με βάση το ταμείο και το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο. Τέλος, ακολουθούν πρακτικά παραδείγματα όπως και πρακτικοί οδηγοί για την κατάρτιση της κατάστασης ταμειακών ροών σε εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις, σε Τράπεζες, αλλά και σε Ασφαλιστικές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ελληνικής Εμπορικής Βιομηχανίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η λογιστική, όπως είναι γνωστό, συγκεντρώνει, αναλύει, προσδιορίζει ποσοτικά, ταξινομεί και συνοψίζει τα πολυάριθμα και πολυσύνθετα λογιστικά γεγονότα με τελικό σκοπό την παροχή των αναγκαίων, αλλά και χρήσιμων πληροφοριών για τους κοινωνικούς εταίρου, όπως συνηθίζεται να λέγεται, δηλαδή για τις διοικήσεις και του μετόχους των επιχειρήσεων, τους πιστωτές αυτών και τους εργαζομένους σε αυτές, το Δημόσιο, τους καταναλωτές και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο φορέα.

Η παροχή των ανωτέρω αναγκαίων και χρήσιμων πληροφοριών γίνεται μέσω των οικονομικών καταστάσεων. Τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία αποκτούν μεγαλύτερη σπουδαιότητα¹, όταν είναι διαχρονικά συγκρίσιμα όχι μόνο μέσα στα πλαίσια της ίδιας επιχειρήσεως, αλλά και μεταξύ των επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου ή διαφόρων κλάδων της οικονομίας.

Η συγκρισιμότητα αυτή των λογιστικών πληροφοριών επιτυγχάνεται μόνο, όταν οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν τις ίδιες λογιστικές αρχές, μεθόδους και γενικότερα διαδικασίες επεξεργασίας των δεδομένων που συγκεντρώνει και αναλύει η λογιστική. Απαιτείται, δηλαδή, τυποποίηση ολόκληρου του φάσματος της λογιστικής διαδικασίας¹.

Κάθε επιχείρηση αναπτύσσει τις χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες της επιδιώκονσα το κέρδος. Οι χρηματοοικονομικές δραστηριότητες² αποβλέπουν στην εισροή πόρων (πηγές κεφαλαίων) και οι επενδυτικές² σε εκροή πόρων (χρήσεις κεφαλαίων). Ο Ισολογισμός αποκαλύπτει σε δεδομένη χρονική στιγμή την αριθμητική εικόνα των προαναφερόμενων δραστηριοτήτων [Χρηματοοικονομικές δραστηριότητες = εισροή πόρων = ίδια κεφάλαια + υποχρεώσεις = παθητικό ισολογισμού και επενδυτικές δραστηριότητες = εκροή πόρων = ενεργητικό ισολογισμού]. Ο λογαριασμός αποτελεσμάτων παρουσιάζει την εξέλιξη των αποτελεσμάτων των προαναφερόμενων δραστηριοτήτων.

Μπορεί να υποθέσουμε ότι η άντληση πληροφοριών για τις πηγές και τις χρήσεις κεφαλαίων θα ήταν δυνατή από διαδοχικούς και συγκριτικούς ισολογισμούς.

Όμως, αυτό δεν είναι δυνατό, γιατί οι ισολογισμοί δεν αποκαλύπτουν όλες τις αιτήσεις και μειώσεις των επί μέρους στοιχείων τους, αλλά μόνο τις καθαρές μεταβολές.

Έτσι, προκύπτει η ανάγκη της καταρτίσεως μιας άλλης συμπληρωματικής καταστάσεως, η οποία θα παρέχει τις πληροφορίες αυτές που είναι στην ουσία οι απαντήσεις στα κάτωθι ερωτήματα³.

- ❖ Που χρησιμοποιήθηκαν τα κεφάλαια που προήλθαν από τις δραστηριότητες της επιχειρήσεως;
- ❖ Ποια είναι η πηγή των κεφαλαίων, που επενδύθηκαν σε νέες πάγιες εγκαταστάσεις;
- ❖ Που χρησιμοποιήθηκαν κεφάλαια που προήλθαν από την έκδοση π.χ. ομολογιακού δανείου ή την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου;
- ❖ Μπορεί να συνεχιστεί ομαλά η διανομή μερισμάτων, αν υπάρξουν ζημιές;

¹ Ε.Σακέλλης, Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, σελ. 35

² Principles of Accounting, B. Needles – H. Anderson – J. Caldwell, 3rd Edition 1987 σελ. 648 κ.έ.

³ Financial Statement Analysis, L. Berstein, 3rd Edition IRWIN Illinois 1983, σελ. 379

- ❖ Πως μειώθηκαν οι υποχρεώσεις ή πως εξαγοράστηκαν π.χ. προνομιούχες μετοχές;
- ❖ Γιατί παρά την ύπαρξη κερδών το κεφάλαιο κινήσεως είναι μικρότερο από αυτό της προηγούμενης χρήσεως;
- ❖ Πως χρηματοδοτήθηκε η αύξηση του κεφαλαίου κινήσεως;

Βέβαια και άλλα παρόμοια ή λίγο διαφοροποιημένα ερωτήματα¹ μπορεί να τεθούν.

Ενδεικτικά σημειώνονται:

- Πως χρηματοδοτήθηκε ο εκσυγχρονισμός της επιχειρήσεως;
- Η επιχείρηση επιδιώκει την αυτοχρηματοδότηση, το δανεισμό ή την αύξηση του κεφαλαίου, για να αποκτήσει νέες εγκαταστάσεις και πάγια περιουσιακά στοιχεία;
- Η μειωτική τάση στην αυτοχρηματοδότηση μήπως προδικάζει σοβαρά προβλήματα χρηματοδοτήσεως στο άμεσο μέλλον της επιχειρήσεως;
- Ποίες νέες χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες ανέπτυξε η επιχείρηση κατά την διάρκεια της υπό κρίση χρήσεως;
- Ποία ήταν η ανακατάταξη στα στοιχεία του ενεργητικού κατά τη χρήση που κρίνεται;
- Ποία ήταν η πηγή των κεφαλαίων που χρησιμοποιήθηκαν για την μείωση των υποχρεώσεων;

Πάντως, έχοντας υπόψη όλα τα ερωτήματα που προαναφέρθηκαν, η ανάγκη καταρτίσεως μιας άλλης καταστάσεως προκύπτει από τις απαντήσεις που πρέπει να δοθούν σε δύο βασικά ερωτήματα:

A) Από πού προήλθαν οι πόροι και B) που πήγαν.

Οι απαντήσεις στα βασικά αυτά ερωτήματα δίδονται από την κατάσταση μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως. Αυτό άλλωστε αποτελεί και το σκοπό της καταστάσεως αυτής, ενώ η σημασία της αναδίδεται από την πληθώρα των πληροφοριών που παρέχει.

Η κατάσταση των *Ταμειακών Ροών (Cash flows statement)* αποτελεί την εξελιγμένη μορφή της καταστάσεως των πηγών και χρήσεως κεφαλαίων. Σήμερα καταρτίζεται² από τις περισσότερες επιχειρήσεις³ η κατάσταση των ταμειακών ροών (δηλαδή, η κατάσταση πηγών και χρήσεως ταμειακών κεφαλαίων ή ταμειακών διαθεσίμων).

Σκοπός⁴ της καταστάσεως αυτής είναι να παρέχει πληροφορίες για τις ταμειακές εισπράξεις και ταμειακές πληρωμές μιας επιχειρήσεως κατά τη διάρκεια μιας περιόδου π.χ. χρήσεως/. Στο σκοπό αυτής περιλαμβάνεται⁵, αλλά δευτερευόντως, η παροχή πληροφοριών για τις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες της επιχειρήσεως κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου π.δ. χρήσεως.

¹ Principles of Accounting, Needles – Anderson – Galdwell, σελ. 648 κ.ε.

Μελέτες Λογιστικών Θεμάτων, Ε. Σακέλλης, σελ 308-309

² Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμός 7 όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει από 1.1.1994.

Accounting Standards [FASB], AICPA, Volume 1 σελ. 6251 [FASB Statement No 95, 102 και 104].

GAAP – UK, Davies – Paterson – Wilson, 3rd Edition, σελ 1203 κ.ε.

³ Το 1987 το 75% των επιχειρήσεων στις ΗΠΑ προτιμούσαν να συντάσσουν την Κατάσταση των ταμειακών ροών.

⁴ American Institute of Certified Public Accountants, FASB statement No 95.

⁵ Principles of Accounting, Needles – Anderson – Galdwell, appendix D.

Κατά τα Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο¹, σκοπός της καταστάσεως των ταμειακών ροών είναι να παράσχει πληροφορίες για τις ιστορικές αλλαγές στα ταμειακά διαθέσιμα και στα ισοδύναμα με αυτά στοιχεία μιας επιχειρήσεως κατά τη διάρκεια μιας περιόδου. Στην κατάσταση αυτή πρέπει να γίνεται απεικόνιση των ταμειακών ροών της περιόδου κατά τομέα δραστηριότητας [επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες της επιχειρήσεως].

Από τα ανωτέρω προκύπτει και η σημασία της καταστάσεως των ταμειακών ροών, που είναι διττή, δηλαδή αφορά εσωτερικά τη διοίκηση της επιχειρήσεως και εξωτερικά τους επενδυτές και τους πιστωτές.

Η διοίκηση της επιχειρήσεως προκειμένου να λάβει αποφάσεις π.χ. για νέες επενδύσεις και τη χρηματοδότηση αυτών. Είναι ανάγκη να γνωρίζει τη ρευστότητα των κεφαλαίων της και μάλιστα την ταμειακή ρευστότητα. Έτσι, η διοίκηση μπορεί να προσανατολιστεί ανάλογα στην επιδίωξη λήψεως ή όχι, βραχυπρόθεσμων πιστώσεων ή δανείων, ή στην αύξηση ή μείωση του μερίσματος, όπως επίσης και στη λήψη παρόμοιας φύσεως σημαντικών αποφάσεων.

Αλλά και οι επενδυτές ή οι πιστωτές δεν ενδιαφέρονται λιγότερο για τις πληροφορίες που παρέχει η κατάσταση των ταμειακών ροών. Με βάση τις πληροφορίες αυτές μπορεί να εκτιμήσουν²:

- Την ικανότητα της επιχειρήσεως να δημιουργήσει θετικές μελλοντικές ταμειακές ροές.
- Την ικανότητα αυτής να πληρώσει μερίσματα.
- Την ανάγκη αυτής για πρόσθετο δανεισμό.
- Τους λόγους των διαφορών, μεταξύ καθαρών κερδών και των σχετικών ταμειακών εισπράξεων και πληρωμών.
- Τις επιδράσεις στη οικονομική κατάσταση της επιχειρήσεως των ταμειακών και μη ταμειακών επενδυτικών και χρηματοοικονομικών συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσεως.

---

¹ Αριθμός 7, όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει από 1.1.1994.

² FASB No 95 [AICPA/Accounting Standards, 1990, volume 1 σελ. 6252. Principles of Accounting, Needles – Anderson, Gladwell, appendix D, GAAP – UK, Davies – Paterson – Wilson. 3rd Edition, σελ 1206

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΤΡ¹

Στο 1863 , ο Dowlais Iron Company είχε ανακάμψει από την ύφεση των επιχειρήσεων, αλλά δεν είχε κανένα χρήμα για να επενδύσουν για μια νέα υψικάμινο , παρά το γεγονός ότι πραγματοποίησε κέρδος. Να εξηγήσει γιατί δεν υπήρχαν πόροι για επενδύσεις, ο διαχειριστής προβαίνει σε νέα οικονομική κατάσταση που ονομάζεται ισολογισμό σύγκριση, η οποία έδειξε ότι η εταιρεία χαρτοφυλακίου πάρα πολύ απογραφής . Η νέα αυτή οικονομική κατάσταση ήταν η γένεση των Ταμειακών Ροών, το οποίο χρησιμοποιείται σήμερα.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1971, το Συμβούλιο Λογιστικών Προτύπων (FASB) καθορισμένων κανόνων που κατέστησε υποχρεωτική βάση Γενικώς Αποδεκτές Λογιστικές Αρχές (GAAP των ΗΠΑ) να αναφέρουν τις πηγές και τις χρήσεις των κονδυλίων, αλλά ο ορισμός του "κεφάλαια", δεν ήταν σαφές. " καθαρό κεφάλαιο κίνησης "μπορεί να είναι σε μετρητά ή θα μπορούσε να είναι η διαφορά μεταξύ κυκλοφορούντος ενεργητικού και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Από τα τέλη του 1970 έως τα μέσα του 1980, το FASB συζήτησαν τη χρησιμότητα του την πρόβλεψη των μελλοντικών ταμειακών ροών. Το 1987, FASB Δήλωση αρ. 95 (FAS 95) όρισε ότι οι επιχειρήσεις παρέχουν τις καταστάσεις ταμειακών ροών. Το 1992, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έχει εκδοθεί το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 7 (Δ.Λ.Π. 7), Καταστάσεις ταμειακών ροών, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1994, η ανάθεση ότι οι επιχειρήσεις παρέχουν τις καταστάσεις ταμειακών ροών.

1.2 ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

Ταμειακές ροές νοούνται τόσο οι εισροές όσο και οι εκροές ταμειακών διαθέσιμων και ταμειακών ισοδυνάμων. Οι ταμειακές ροές δεν περιλαμβάνουν μετακινήσεις μεταξύ στοιχείων που συνιστούν ταμειακά διαθέσιμα ή ταμειακά ισοδύναμα, γιατί αυτά τα στοιχεία αποτελούν μέρος της ταμειακής διαχείρισης μιας επιχείρησης μάλλον παρά μέρος των επιχειρηματικών, επενδυτικών και χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων της. Η ταμειακή διαχείριση περιλαμβάνει την επένδυση του ταμειακού πλεονάσματος σε ταμειακά ισοδύναμα .

---

¹ ΚΤΡ :Κατάσταση Ταμειακών Ροών

- Η κατάσταση ταμειακών ροών, η οποία καταρτίζεται με βάση τις απαιτήσεις του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 7 παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις πραγματικές ταμειακές εισπράξεις και πληρωμές κατά την διάρκεια μιας περιόδου.

- Οι ταμειακές εισπράξεις και πληρωμές προέρχονται από τις παρακάτω μοναδικές πηγές χρηματοδότησης της επιχείρησης:

- ο Από τις εργασίες της επιχείρησης - λειτουργικές δραστηριότητες

- ο Από επενδυτικές δραστηριότητες - αγοραπωλησίες παγίων & χρεογράφων

- ο Από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες - έκδοση μετοχικού κεφαλαίου & δανεισμού

Η ΚΤΡ είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στους χρηματοοικονομικούς αναλυτές, γιατί επιτρέπει τον εύκολο υπολογισμό των «αδέσμευτων ταμειακών ροών» (free cash flows). Οι αδέσμευτες αυτές ταμειακές ροές ορίζονται ως ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες μείον τις καθαρές εκροές για επενδύσεις και εξυπηρέτηση χρεών. Οι ΑΤΡ² μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την λήψη αποφάσεων σχετικά με την χρηματοδότηση νέων επενδύσεων, τη μερισματική πολιτική, την εξόφληση υποχρεώσεων, την αποτίμηση μετοχών και επιχειρήσεων.

Η έλλειψη ρευστότητας έχει άμεση επίδραση στις ταμειακές ροές της επιχείρησης. Στη χρηματοοικονομική θεωρία οι ταμειακές ροές έχουν ιδιαίτερη σημασία αφού θεωρούνται το μέσο με το οποίο η εταιρία προσπαθεί να μεγιστοποιήσει την αξία της επένδυσης των μετόχων της. Ο σκοπός της επιχείρησης είναι να παράγει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο πλεόνασμα στις ταμειακές της ροές (free cash flow) οι οποίες ισούται με τα λειτουργικά κέρδη μετά φόρων μείον την απαιτούμενη επένδυση που χρειάστηκε να προβεί η επιχείρηση στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για να επιτύχει αυτή την κερδοφορία.

Παρόλο που το συγκεκριμένο άρθρο δεν επιδιώκει μια λεπτομερή τεχνική ανάλυση των ταμειακών ροών, είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι δεν είναι αρκετό για μια επιχείρηση απλά να παράγει κέρδη σε μια συγκεκριμένη περίοδο αλλά αυτά τα κέρδη θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα από την επένδυση που πραγματοποίησε η επιχείρηση την ίδια περίοδο.

Όταν αναφερόμαστε στο όρο επένδυση δεν εννοούμε μόνο εκείνες τις επενδύσεις σε πάγια στοιχεία ενεργητικού που τις θεωρούμε αυτονόητες όπως την εγκατάσταση μιας παραγωγικής μονάδας, ή την αγορά ενός μηχανήματος αλλά και τις επενδύσεις στο κεφάλαιο κίνησης όπως

---

² ΑΤΡ: Αδέσμευτες Ταμειακές Ροές

αύξηση του αποθέματος εμπορευμάτων και πρώτων υλών ή αύξηση στην πίστωση που δίνεται στους πελάτες της επιχείρησης. Το τελευταίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό αφού πολλές φορές η επιχείρηση για να πραγματοποιήσει πωλήσεις προσφέρει πίστωση στους πελάτες της. Αυτό το ποσό που προσφέρει ως πίστωση είναι στην ουσία η χρηματοδότηση που προσφέρει η επιχείρηση στους πελάτες της και αποτελεί φυσικά μια ταμειακή εκροή αφού όσο μεγαλύτερη πίστωση προσφέρει σε μια συγκεκριμένη περίοδο τόσο λιγότερα εισπράττει στο ταμείο της.

Σε πρόσφατη έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το μη κερδοσκοπικό ίδρυμα πιστωτικής έρευνας των ΗΠΑ (Credit Research Foundation) σε δείγμα 1,085 μη-τραπεζικών επιχειρήσεων, το 94% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι οι πελάτες τους χρησιμοποιούν την πίστωση που τους προσφέρουν ως μέσο χρηματοδότησης του δικού τους κεφαλαίου κίνησης ενώ το 79% έχει αντιμετωπίσει καθυστερήσεις στην είσπραξη οφειλών από τους πελάτες τους και σχεδόν το ίδιο ποσοστό αναφέρει ότι οι τράπεζες έχουν μειώσει την χρηματοδότηση των πελατών τους (βλέπε CFO.com “Customers Banking on Your Working Capital” By Sarah Johnson, March 4, 2009).

Τα παραπάνω αποτελέσματα δείχνουν ότι οι εταιρίες αναγκάζονται εν μέρει να αναλάβουν το ρόλο των τραπεζών και να αναπληρώσουν την ελλιπή πίστωση που προσφέρεται στους εταιρικούς πελάτες, πραγματοποιώντας με αυτό τον τρόπο μια ιδιότυπη, ανεπιθύμητη, αλλά συγχρόνως και αναγκαστική, επένδυση.

Η πρόχειρη ερμηνεία των ταμειακών ροών που παράγουν οι διάφορες επιχειρήσεις μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα. Για παράδειγμα, δύο ξεχωριστές επιχειρήσεις μπορεί να έχουν το ίδιο λειτουργικό κέρδος ή ακόμα τις ίδιες καθαρές ταμειακές ροές αλλά να διαφέρουν στο είδος της επένδυσης που έχουν κάνει. Η μία επιχείρηση μπορεί να έχει επενδύσει σε νέα προϊόντα που θα φέρουν πωλήσεις και μεγαλύτερα κέρδη στο μέλλον ενώ η άλλη επιχείρηση μπορεί να έχει επενδύσει κυρίως στην πίστωση που προσέφερε στους πελάτες της σε μια προσπάθεια να προστατέψει την κερδοφορία της. Μια πρόχειρη σύγκριση των ταμειακών ροών θα οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι οι δύο εταιρίες είναι το ίδιο αποτελεσματικές στην δημιουργία χρηματικού πλεονάσματος (αφού παράγουν ίσες ταμειακές ροές). Όμως, αυτό θα οδηγού αξιολόγηση των δυο επιχειρήσεων. Παρόλο ότι έχουν τις ίδιες ταμειακές ροές, οι προσδοκίες για το μέλλον της κάθε επιχείρησης διαφέρουν σημαντικά λόγω της ποιοτικής διαφοράς των επενδύσεων που πραγματοποίησαν.

Αυτή η ποιοτική υποβάθμιση των ταμειακών ροών που συχνά παραβλέπεται από τη βιβλιογραφία της χρηματοοικονομικής διοίκησης εντοπίζεται κυρίως σε περιόδους κρίσης. Σε αυτές τις περιόδους, η πτώση των πωλήσεων αναγκάζει τις επιχειρήσεις να προσφέρουν κίνητρα όπως εκπτώσεις και ευκολίες πληρωμής, με αποτέλεσμα να παρατηρείται πτώση στις

ταμειακές ροές τόσο σε απόλυτο μέγεθος όσο και στα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους μιας και οι παραγωγικές επενδύσεις σε περίοδο κρίσης λιγοστεύουν σημαντικά ενώ οι όποιες επενδύσεις γίνονται περιορίζονται σε επίπεδο κεφαλαίου κίνησης κυρίως υπό τη μορφή πιστώσεων.

Ακόμα μια ευρεία γνωστή μέθοδος αξιολόγησης της χρηματοοικονομικής απόδοσης των επιχειρήσεων είναι η Οικονομική Προστιθέμενη Αξία (ΟΠΑ) (Economic Value Added) η οποία ισούται με τα λειτουργικά κέρδη μετά φόρων μείον το κόστος κεφαλαίου, πόσο δηλαδή η επιχείρηση πρέπει να αποδώσει στους επενδυτές της, μετόχους και τράπεζες). Σημειώνεται ότι το κόστος κεφαλαίου αποτελεί την απόδοση της επένδυσης που απαιτούν οι επενδυτές σύμφωνα με το ρίσκο που έχουν αναλάβει μέσω τις επένδυσης τους. Δηλαδή όσο πιο υψηλό ρίσκο έχει μία επένδυση τόσο μεγαλύτερο θα είναι το κόστος κεφαλαίου που θα επιβαρύνει την επιχείρηση και τόσο χαμηλότερη θα είναι η ΟΠΑ. Σε περιόδους κρίσης η επιχείρηση προσφέρει πίστωση στους πελάτες της και αυτό το κάνει με τα λεφτά που έχουν επενδύσει οι επενδυτές. Εφόσον λοιπόν οι επενδυτές είναι οι τελικοί αποδέκτες του ρίσκου που απορρέει από τις πιστώσεις που προσφέρει η επιχείρηση τότε το κόστος κεφαλαίου θα αυξάνεται όσο η επιχείρηση αναλαμβάνει μεγαλύτερο ρίσκο με το να πιστώνει επισφαλείς πελάτες. Αυτό εξηγεί και την δισταγμό των τραπεζών να προσφέρουν κεφάλαιο κίνησης στις επιχειρήσεις αφού με αυτό τον τρόπο εκτίθενται στο ρίσκο της επιχείρησης που δανείζουν αλλά και σε εκείνους που χρωστούν στην επιχείρηση.

1.3 ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΚΤΡ:

1. Ο βασικός αντικειμενικός σκοπός της ΚΤΡ είναι να δώσει πληροφορίες και να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους παρατηρείται μια μεταβολή στα διαθέσιμα.

2. Είναι να παράσχει πληροφορίες για τις ταμειακές ροές που προκύπτουν από λειτουργικές, χρηματοοικονομικές & επενδυτικές δραστηριότητες, από όπου προκύπτουν και οι «αδέσμευτες ταμειακές ροές».

3. Είναι να παρέχει την δυνατότητα πρόβλεψης του ύψους, χρόνου και βαθμού βεβαιότητας των μελλοντικών ροών κεφαλαίων μιας επιχείρησης έτσι ώστε να γίνει σωστός προγραμματισμός κάλυψης μελλοντικών ελλειμμάτων και αποδοτικής τοποθέτησης πλεονασμάτων.

Ορισμένες εταιρείες, αν και οι ταμειακές ροές θετική σε ετήσια βάση, συνήθως καίνε σε μετρητά κατά τη διάρκεια ορισμένων τριμήνων. Ως εκ τούτου, είναι καλύτερο να δούμε τελικά, δώδεκα μήνες οι ταμειακές ροές και όχι μόνο το τελευταίο τρίμηνο. Κάνει ότι

χρειάζεται κάποια επιπλέον προσπάθεια επειδή η κατάσταση των ταμειακών ροών προκύπτει από έτος σε ημερομηνία σύνολα, αντί για τριμηνιαία αποτελέσματα ο καθένας χωριστά. Έτσι πρέπει να αφαιρέσετε προηγούμενο τρίμηνο σύνολα της να αντλήσει τις τελευταίες numbers τρίμηνο. Εάν δεν θέλετε να κάνετε τα μαθηματικά, Morningstar εμφανίζει το TTM λειτουργίας και δωρεάν σύνολα ταμειακές ροές στο τμήμα της Financials. Αρνητικές ταμειακές ροές και η αρνητική ελεύθερες ταμειακές ροές, αν και επιθυμητή, δεν μόνα τους σήμα δημιουργική λογιστική ή τις αποδοχές και τις πράξεις χειραγώγησης της είναι δεν είναι απαραίτητα κόκκινες σημαίες.

Η σπουδαιότητα της κατάστασης ταμειακών ροών έγκειται στο γεγονός ότι παρέχει πληροφορίες για μία σειρά θεμελιωδών θεμάτων και προβλημάτων τα οποία μπορούν να απασχολούν έναν αναλυτή. Τα θέματα αυτά είναι: η ρευστότητα, η χρηματοοικονομική ευκαμψία ,η ποιότητα των κερδών και η δυνατότητα πρόβλεψης μελλοντικών κερδών και ταμειακών ροών για μια επιχείρηση.

Η έννοια της ρευστότητας αναφέρεται στη δυνατότητα μιας επιχείρησης να ικανοποιεί τις βραχυχρόνιες ,κυρίως ,υποχρεώσεις της ,όταν αυτές λήξουν .Η ικανοποίηση των υποχρεώσεων απαιτεί επίσης σωστή πρόβλεψη των αναμενομένων εισπράξεων και πληρωμών μιας επιχείρησης ,δηλαδή των μελλοντικών ταμειακών εισροών και εκροών της επιχείρησης .

Η έννοια της χρηματοοικονομικής ευκαμψίας αναφέρεται στη δυνατότητα μιας επιχείρησης να χρησιμοποιεί διαθέσιμα προκειμένου να ικανοποιεί ανάγκες οι οποίες δεν αναμένονται και να επωφελείται από ευκαιρίες οι οποίες εμφανίζονται .Μια επιχείρηση η οποία μπορεί να αυξήσει τα διαθέσιμα με πωλήσεις διαφόρων επενδύσεων, με έκδοση νέων μετοχών ,με δανεισμό, με βελτίωση των λειτουργικών δραστηριοτήτων και μείωση των εξόδων θεωρείται ότι διαθέτει χρηματοοικονομική ευκαμψία. Η δυνατότητα αύξησης των διαθεσίμων από τις κατεξοχήν λειτουργικές δραστηριότητες μιας επιχείρησης δηλώνει επίσης την παρουσία ενός υψηλού βαθμού χρηματοοικονομικής ευκαμψίας .

Τέλος ,η κατάσταση ταμειακών ροών επιτρέπει να εκτιμηθεί η ποιότητα των κερδών ,παρέχοντας τη δυνατότητα σύγκρισης ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες με τα αποτελέσματα της χρήσης και παρουσιάζοντας τους λόγους για τους οποίους τα κέρδη διαφέρουν από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες .Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ποιότητα των κερδών οφείλεται στην ευχέρεια που έχει η διοίκηση μιας επιχείρησης να επιλέγει μεθόδους και χρόνο αναγνώρισης εσόδων και εξόδων προκειμένου να επιτύχει ένα προκαθορισμένο ύψος κερδών το οποίο η ίδια έχει θέσει ως στόχο ,δηλαδή στη δυνατότητα που έχει η διοίκηση να επηρεάζει τα αποτελέσματα της χρήσης.

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο με αριθμό 7, ασχολείται με την Κατάσταση Ταμειακών Ροών. Στη κατάσταση αυτή η επιχείρηση ή ο οργανισμός παρουσιάζει στους τρίτους, επενδυτές, προμηθευτές, μετόχους αλλά και εργαζομένους, των τρόπο, με τον οποίο διαχειρίστηκε τα Ταμειακά διαθέσιμα και τα ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων. Η κατάσταση αυτή αποτελεί μέρος των δημοσιεύσιμων οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης ή του οργανισμού.

Στόχος του προτύπου αυτού είναι να ενημερώσει τους λογιστές για τις αρχές που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ώστε να συνταχθεί ή και να δημοσιευτεί η Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών σκοπό έχει να πληροφορήσει τους ενδιαφερόμενους για τις μεταβολές στα μετρητά και τα μετρητά ισοδύναμα για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, σε συγκεκριμένη επιχείρηση ή οργανισμό.

Οι πληροφορίες που παρέχει η κατάσταση ταμειακών ροών στον χρήστη (αναγνώστη) είναι συμπληρωματικές σε αυτές που λαμβάνει από τις άλλες δημοσιεύσιμες οικονομικές καταστάσεις της επιχειρηματικής μονάδας. Ενδεικτικά ο χρήστης της κατάστασης ταμειακών ροών λαμβάνει πληροφορίες για

- Τις μεταβολές των στοιχείων του Ενεργητικού με επιπτώσεις στα μετρητά και μετρητά ισοδύναμα της επιχειρηματικής μονάδας
- Τις μεταβολές των στοιχείων του παθητικού με επιπτώσεις στα μετρητά και μετρητά ισοδύναμα της επιχειρηματικής μονάδας

Η μεγαλύτερη δυνατότητα επηρεασμού των αποτελεσμάτων χρήσης σε σύγκριση με τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες επιβάλλει τη χρήση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες για την διεξαγωγή διαχρονικών και διαστρωματικών συγκρίσεων, καθώς οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες απομακρύνουν την επίδραση των διαφορετικών μεθόδων που έχουν επιλεγεί για την αναγνώριση του ίδιου λογιστικού γεγονότος .

Τα οφέλη που προαναφέρθηκαν προκύπτουν όταν η κατάσταση ταμειακών ροών προετοιμάζεται με βάση τα διαθέσιμα ,όπως απαιτεί το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο . Η κατάσταση ταμειακών ροών με βάση το κεφάλαιο κίνησης, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ κυκλοφορούντος ενεργητικού και βραχυχρόνιου παθητικού ,την οποία παγκόσμια προετοιμάζαν επιχειρήσεις πριν την εφαρμογή του προτύπου αυτού ,εμφανίζει προβλήματα τα οποία έχουν άμεση σχέση με την αποτίμηση των αποθεμάτων και των απαιτήσεων, δηλαδή τη δυνατότητα πώλησης των αποθεμάτων και είσπραξης των απαιτήσεων στις λογιστικές τους αξίες .Εάν οι πραγματικές αξίες των αποθεμάτων και των απαιτήσεων είναι μικρότερες από αυτές οι οποίες εμφανίζονται στον ισολογισμό ,τότε το κεφάλαιο κίνησης και οι αναμενόμενες

εισροές θα εμφανίζονται υψηλότερες των πραγματικών ,παραπλανώντας έτσι το χρήστη των λογιστικών καταστάσεων .

Οι καταστάσεις ροών οι οποίες προετοιμάζονται με βάση το κεφάλαιο κίνησης δεν αποκαλύπτουν την παρουσία προβλημάτων ρευστότητας ,καθώς είναι δύσκολο ένας αναλυτής να γνωρίζει τη δυνατότητα ρευστοποίησης των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού .Η μέθοδος δε αποτίμησης των αποθεμάτων καθώς και το ύψους των διενεργουμένων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις ασκεί άμεση επίδραση στο κεφαλαίο κίνησης .

Επιπλέον η έννοια του κεφαλαίου κίνησης απαιτεί την αυθαίρετη κατάταξη μέρους των κτιρίων ,μηχανημάτων ,επίπλων και λοιπών παγίων ως στοιχείων του «μακροχρονίου ενεργητικού», ενώ είναι γνωστό ότι θα χρησιμοποιηθούν στην επόμενη χρήση ,και αντίθετα μέρους των αποθεμάτων και πιθανόν των απαιτήσεων ως στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού, ενώ είναι γνωστό ότι δε θα ρευστοποιηθούν στην επόμενη χρήση . Οι αυθαίρετες αυτές κατατάξεις των στοιχείων του ενεργητικού σε βραχυχρόνια και μακροχρόνια επηρεάζουν τόσο τον αντικειμενικό υπολογισμό του κεφαλαίου κίνησης όσο και την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη ρευστότητα μιας επιχείρησης όπως την δείχνει το κεφάλαιο κίνησης .

Η κατάσταση ταμειακών ροών με βάση τα διαθέσιμα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στους χρηματοοικονομικούς αναλυτές ,γιατί επιτρέπει τον εύκολο υπολογισμό των αδέσμευτων ταμειακών ροών (free cash flows).Οι αδέσμευτες ταμειακές ροές ορίζονται ως ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες μείον τις απαραίτητες καθαρές εκροές για επενδύσεις και εξυπηρέτησεις χρεών. Οι αδέσμευτες ταμειακές ροές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη λήψη αποφάσεων σχετικών με την ανάληψη και χρηματοδότηση νέων επενδύσεων ,τη μερισματική πολιτική ,την εξόφληση υποχρεώσεων ,την αποτίμηση μετοχών οι οποίες συναλλάσσονται στο χρηματιστήριο καθώς και την αποτίμηση ολοκλήρων επιχειρήσεων οι οποίες πρόκειται να εξαγοραστούν .

Το κεφαλαίο αυτό έχει ως σκοπό να δείξει την προετοιμασία των καταστάσεων ταμειακών ροών με βάση τα διαθέσιμα και συμφωνά με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου Νο7 .Η προετοιμασία θα γίνει με μια σειρά από παραδείγματα και θα αναφερθούν τα πιθανά προβλήματα που μπορούν να προκύψουν κατά την προετοιμασία των καταστάσεων ταμειακών ροών .

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί επίσης στην ερμηνεία των καταστάσεων ταμειακών ροών και την εξαγωγή συμπερασμάτων , καθώς οι καταστάσεις ταμειακών ροών παρέχουν με σαφήνεια πληροφορίες και βοηθούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων τα οποία δεν μπορούν να αντληθούν

εύκολα από τον ισολογισμό ,την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και τον πίνακα διάθεσης κερδών .

Τέλος, με βάση τις πληροφορίες από την κατάσταση ταμειακών ροών θα υπολογιστούν οι αδέσμευτες ροές .

1.4 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.

Ο βασικός αντικειμενικός σκοπός της κατάστασης ταμειακών ροών είναι να δώσει πληροφορίες και να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους παρατηρείται μια μεταβολή στα διαθέσιμα . Οι πληροφορίες για τις ταμιακές ροές είναι χρήσιμες στην εκτίμηση της δυνατότητας της επιχείρησης να δημιουργεί ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα και επιτρέπουν στους χρήστες να αναπτύξουν πρότυπα για να εκτιμούν και να συγκρίνουν την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών των διαφόρων επιχειρήσεων.

Η μέθοδος των ταμειακών ροών χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της αξίας ενός έργου ή επένδυσης. Κύριο χαρακτηριστικό της μεθόδου αυτής είναι ότι όλες οι μελλοντικές ταμειακές ροές ανάγονται στην παρούσα χρονική στιγμή για να ληφθεί έτσι μια παρούσα αξία. Το επιτόκιο αναγωγής που χρησιμοποιείται είναι προσαρμοσμένο ως προς τον κίνδυνο, κίνδυνος που αφορά την αβεβαιότητα των μελλοντικών ταμειακών ροών. Η μαθηματική διατύπωση του μοντέλου φαίνεται παρακάτω:

$$FV = PV \cdot (1 + i)^n \quad \text{ή} \quad PV = \frac{FV}{(1 + i)^n}$$

ή

Όπου FV είναι η μελλοντική αξία (future value), PV είναι η παρούσα αξία (present value), I είναι το επιτόκιο αναγωγής και n αριθμός των χρονικών περιόδων ζωής του έργου ή της επένδυσης.

Τα κύρια εργαλεία της μεθόδου των καθαρών ταμειακών ροών είναι η καθαρή παρούσα αξία (net present value) ή εν συντομία ΚΠΑ (NPV) και ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης (internal rate of return) ή αλλιώς ΕΒΑ (IRR).

Καθαρή παρούσα αξία (ΚΠΑ) – Net present value (NPV)

Η καθαρή αξία δεν είναι τίποτα άλλο από την αναγωγή των καθαρών ταμειακών ροών, δηλαδή εσόδων μείον εξόδων στη παρούσα χρονική στιγμή. Η μαθηματική διατύπωση της καθαρής παρούσας αξίας είναι:

$$NPV = -K_0 + \sum_{t=1}^n \frac{KTP_t}{(1+i)^t}$$

όπου NPV η καθαρά παρούσα αξία K_0 το κόστος της επένδυσης ή το κεφάλαιο του έργου, KTP_t οι καθαρές ταμειακές της χρονικής περιόδου t εκφρασμένες σε τιμές συγκεκριμένης περιόδου, i το επιτόκιο αναγωγής και η διάρκεια ζωής της επένδυσης.

Η απόφαση για την πρόκριση μια επένδυσης ή ενός έργου με βάση την καθαρή παρούσα αξία εξαρτάται από την τιμή της. Έτσι από τον ορισμό της καθαρής παρούσας αξίας αλλά και του μαθηματικού της τύπου προκύπτει ότι εάν αυτή είναι θετική τότε το έργο ή η επένδυση προκρίνεται αφού θα αποφέρει έσοδα, ενώ στην αντίθετη περίπτωση, δηλαδή όταν η καθαρή παρούσα αξία είναι αρνητική, τότε έχουμε απόρριψη του επενδυτικού σχεδίου.

Εσωτερικός βαθμός απόδοσης (EBA) – Internal rate of return (IRR)

Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης, EBA, μίας επένδυσης ορίζεται ως το επιτόκιο αναγωγής $i = EBA$ το οποίο μηδενίζει την ΚΠΑ και προσδιορίζεται από την ακόλουθη σχέση:

$$-K_0 + \sum_{t=1}^n \frac{KTP_t}{(1+EBA)^t} = 0$$

Το κριτήριο επιλογής διαμορφώνεται σε σχέση με την τιμή του EBA και του επιτοκίου αναγωγής. Έτσι αν το επιτόκιο αναγωγής είναι μικρότερο του EBA το έργο προκρίνεται ενώ αν μεγαλύτερο τότε δεν έχουμε επιλογή του επενδυτικού σχεδίου.

Επίσης, αυξάνουν τη συγκρισιμότητα της παρουσιαζόμενης επιχειρηματικής απόδοσης για διαφορετικές μεταξύ τους επιχειρήσεις, γιατί περιορίζουν τις επιδράσεις της χρησιμοποίησης διαφορετικών λογιστικών χειρισμών για τις ίδιες συναλλαγές και γεγονότα.

Οι λόγοι μεταβολής των διαθεσίμων αναζητούνται σε όλους τους άλλους λογαριασμούς οι οποίοι εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις καθώς και σε πληροφορίες οι οποίες περιέχονται στο προσάρτημα, το οποίο είναι απολύτως απαραίτητο για την προετοιμασία των καταστάσεων ταμειακών ροών και την ολοκληρωμένη ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων. Διαθέσιμα θεωρούνται τα ποσά τα οποία βρίσκονται στο ταμείο καθώς και αυτά που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς με σκοπό την εξυπηρέτηση των άμεσων ταμειακών αναγκών και όχι για επενδυτικούς σκοπούς.

Οι καταθέσεις σε τραπεζικούς λογαριασμούς είναι ισοδύναμες με διαθέσιμα (cash equivalents), εάν μπορούν να μετατραπούν σε ένα ποσό χρημάτων και δεν υπόκεινται σε σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους.

Οι καταθέσεις όψεως πληρούν εύκολα και τις δύο προϋποθέσεις που προαναφέρθηκαν ,ενώ οι καταθέσεις προθεσμίας υπόκεινται σε κάποιο ,έστω και μικρό ,κίνδυνο, ο οποίος μπορεί να προκύψει από πιθανές μεταβολές των επιτοκίων και από την επιβάρυνση με πιθανούς τόκους πρόωρης ανάληψης.

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο7 θεωρεί ισοδύναμη με διαθέσιμα μια επένδυση η οποία έχει σύντομη διάρκεια που καθορίζεται τρεις μήνες ή λιγότερο από την ημερομηνία απόκτησης της επένδυσης .Επομένως ,σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο7,καταθέσεις για προθεσμίες μεγαλύτερες των τριών μηνών δεν πρέπει να θεωρούνται ισοδύναμες με διαθέσιμα.

Καθώς όμως παραμένει σχετικά δύσκολο για έναν εξωτερικό αναλυτή να έχει πληροφορίες για τη διάρκεια των καταθέσεων προθεσμίας και καθώς ο σχετικός κίνδυνος που υπόκεινται αυτές οι καταθέσεις δεν είναι υψηλός ,ιδιαίτερα όταν είναι καταθέσεις σε δραχμές ,μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμες με διαθέσιμα. Μεταφορές διαθεσίμων από το ταμείο σε καταθέσεις οι οποίες είναι ισοδύναμες με διαθέσιμα δε θεωρούνται χρηματοοικονομικές ή επενδυτικές δραστηριότητες αλλά μέρος του ταμειακού προγραμματισμού, ο οποίος συνήθως απαιτεί μεταφορά διαθεσίμων σε λογαριασμούς καταθέσεων .

Στην πραγματικότητα υπάρχουν πολλά θέματα που πρέπει κανείς να προσέξει όταν χρησιμοποιεί τη μέθοδο των καθαρών ταμειακών ροών. Τα πιο σημαντικά θέματα αφορούν την επιχειρηματική πραγματικότητα, η οποία κατακλύζεται από κινδύνους και αβεβαιότητα, τις αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν και το εάν οι διοικήσεις έχουν τη στρατηγική ευελιξία να πάρουν ή να αλλάξουν αποφάσεις όταν κάποιες αβεβαιότητες γίνονται γνωστές. Σε έναν τέτοιο στοχαστικό κόσμο, η χρησιμοποίηση ντετερμινιστικών μοντέλων όπως οι ταμειακές ροές μπορεί να υποεκτιμήσει σημαντικά την πραγματική αξία ενός συγκεκριμένου έργου. Το ντετερμινιστικό μοντέλο των ταμειακών ροών θεωρεί ότι όλα τα μελλοντικά αποτελέσματα είναι καθορισμένα. Εάν πραγματικά συνέβαινε αυτό, τότε το μοντέλο των καθαρών ταμειακών ροών θα εφαρμοζόταν σωστά, αφού δεν θα υπήρχαν μεταβολές των επιχειρηματικών συνθηκών που θα άλλαζαν την αξία ενός συγκεκριμένου έργου. Ουσιαστικά τότε δεν θα υπήρχε αξία στην ευελιξία. Όμως, το πραγματικό επιχειρηματικό περιβάλλον είναι πολύ ρευστό, και αν οι διοικήσεις έχουν την ευελιξία να κάνουν κατάλληλες αλλαγές όταν οι συνθήκες αλλάζουν, τότε υπάρχει πράγματι αξία στην ευελιξία, μία αξία που θα υποεκτιμιόταν σημαντικά με τη χρησιμοποίηση του μοντέλου των ταμειακών ροών.

Ένα πολύ σημαντικό θέμα που προκύπτει από τη χρησιμοποίηση του μοντέλου των ταμειακών ροών είναι η σωστή επιλογή του επιτοκίου αναγωγής. Γενικά ο προσδιορισμός του κατάλληλου επιτοκίου αναγωγής δεν είναι εύκολος ή προφανής και ταυτόχρονα η επιλογή του είναι στενά συνδεδεμένη με την κατανομή των κεφαλαίων. Ακόμη, η μόνο πρόβλεψη που

μπορεί να γίνει για τον κίνδυνο που υπάρχει στις μελλοντικές ταμειακές ροές εμπεριέχεται μόνο στο επιτόκιο αναγωγής, καθιστώντας έτσι την εκτίμηση κινδύνου σταθερή και μη ευέλικτη κάτι που δεν συνάδει με την ρευστότητα και τη μεταβλητότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Οι διοικήσεις των περισσότερων εταιρειών θέλουν να γνωρίζουν το αναμενόμενο επιτόκιο της επένδυσης. Πιο συχνά για αυτό το σκοπό χρησιμοποιείται ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης (ABA – A) της επένδυσης, κάτι όμως που μπορεί να οδηγήσει σε λαθεμένες επενδυτικές αποφάσεις. Το πρόβλημα με τον ABA είναι ότι δεν μετράει άμεσα το επιτόκιο της επένδυσης, αλλά μετράει το επιτόκιο αναγωγής στο οποίο η επένδυση θα ισοσκελιζόταν. Έτσι ο ABA δεν είναι ένα αντικειμενικό υποκατάστατο για το πραγματικό επιτόκιο της επένδυσης. Μερικές επενδύσεις μπορούν να έχουν παραπάνω από ένα ABA και στην περίπτωση αυτή ο ABA χάνει το νόημά του. Η κατάσταση ταμειακών ροών πρέπει να απεικονίζει τις ταμιακές ροές στη διάρκεια της περιόδου, ταξινομημένες κατά επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Σε αντίθεση με τις άλλες λογιστικές καταστάσεις ,η κατάσταση ταμειακών ροών δεν προετοιμάζεται από το ισοζύγιο μετά τη διενέργεια τω εγγραφών αναπροσαρμογής ,αλλά από τις εξής πηγές :

Τους **συγκριτικούς ισολογισμούς** ,οι οποίοι είναι αναγκαίοι για τον υπολογισμό των μεταβολών που έχουν επέλθει από την αρχή έως το τέλος μιας χρήσης στους λογαριασμούς ενεργητικού ,παθητικού και καθαρής σχέσης .

Την **κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης** για την οποία ενδιαφερόμαστε να προετοιμάσουμε την κατάσταση ταμειακών ροών .

Την **κατάσταση διάθεσης κερδών** ,καθώς σε αυτή υπάρχουν πληροφορίες για ορισμένα έξοδα ,όπως φόρους και αμοιβές οι οποίες είναι συνδεδεμένες με τα κέρδη ,καθώς και τα μερίσματα της χρήσης .

Ορισμένα στοιχεία από το **προσάρτημα** τα οποία εμφανίζουν εισροές και εκροές διαθεσίμων ,όπως αγορές και πωλήσεις παγίων ,ή έσοδα τα οποία δεν σχετίζονται με εισροές διαθεσίμων ,όπως διάφορα έκτακτα έσοδα. Το προσάρτημα μπορεί να το αποκτήσει ένας εξωτερικός αναλυτής είτε από το υπουργείο Εμπορίου είτε από την Νομαρχία στην οποία έχει

έδρα η επιχείρηση. Για την προετοιμασία της κατάστασης ταμειακών ροών με βάση τα στοιχεία από τις παραπάνω πηγές απαιτείται να καθοριστούν:

Η μεταβολή στα διαθέσιμα, ένας αρκετά απλός υπολογισμός καθώς υπάρχουν οι δύο συγκριτικοί ισολογισμοί.

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Η διαδικασία αυτή απαιτεί τη χρησιμοποίηση και ανάλυση στοιχείων από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, το κυκλοφορούν ενεργητικό και τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις για τον καθορισμό των σχετικών εισροών και εκροών.

Οι ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες. Η διαδικασία αυτή απαιτεί τη χρήση στοιχείων από ο πάγιο ενεργητικό για τον καθορισμό των σχετικών εισροών και εκροών.

Οι ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Η διαδικασία αυτή απαιτεί ανάλυση των λογαριασμών μακροχρόνιων υποχρεώσεων, καθαρής θέσης και διάθεσης κερδών προκειμένου να καθοριστούν οι σχετικές εισροές και εκροές.

2.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Οι λειτουργικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις ταμειακές συνέπειες λογιστικών γεγονότων οι οποίες είναι καθοριστικές των κατεξοχήν λειτουργικών αποτελεσμάτων μιας επιχείρησης, όπως οι εισπράξεις από πωλήσεις προϊόντων και παροχές υπηρεσιών και οι πληρωμές εξόδων τα οποία είναι απαραίτητα για την παραγωγή και πώληση των προϊόντων και υπηρεσιών. Οι επενδυτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις ταμειακές συνέπειες λογιστικών γεγονότων τα οποία έχουν σχέση με την αγορά και πώληση παγίων, συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις και χρεογράφων, καθώς επίσης τη χορήγηση δανείων και την είσπραξη χρεολυσίων.

Η ξεχωριστή γνωστοποίηση των ταμειακών ροών που προέρχονται από τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι σημαντική, γιατί είναι χρήσιμη στην προ εκτίμηση διεκδικήσεων πάνω στις μελλοντικές ταμειακές ροές από τους χρηματοδότες της επιχείρησης. Παραδείγματα ταμειακών ροών, που προέρχονται από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι:

- i. Εισπράξεις μετρητών από την έκδοση μετοχών ή άλλων συμμετοχικών τίτλων.
- ii. Πληρωμές τοις μετρητοίς στους μετόχους ή εταίρους για να εξαγοραστούν ή να επιστραφούν οι μετοχές της επιχείρησης.

iii. Εισπράξεις μετρητών από την έκδοση χρεωστικών ομολόγων, δανείων, γραμματίων, ομολογιών, ενυπόθηκων δανείων και άλλων βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων δανείων.

α. Εκταμιεύσεις για αποπληρωμή δανείων.

v. Πληρωμές τοις μετρητοίς του μισθωτή για τη μείωση του οφειλόμενου υπολοίπου χρηματοδοτικής μίσθωσης.

vi. Εισπράξεις από την εξόφληση προκαταβολών και δανείων, που είχαν δοθεί σε τρίτους (άλλες εκτός από προκαταβολές και δάνεια ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος).

vii. Πληρωμές τοις μετρητοίς για συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και προθεσμιακές συμβάσεις, για συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης (options) και συμβάσεις ανταλλαγών (swaps), εκτός αν οι συμβάσεις κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς ή οι πληρωμές τοις μετρητοίς κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

viii. Εισπράξεις από συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και προθεσμιακές συμβάσεις, συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης (options) και συμβάσεις ανταλλαγών (swaps), εκτός αν οι συμβάσεις κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς ή οι εισπράξεις κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Οι χρηματοοικονομικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις ταμειακές συνέπειες λογιστικών γεγονότων σχετικών με την έκδοση μετοχών ή το δανεισμό μιας επιχείρησης, την πληρωμή μερισμάτων και την εξόφληση δανεισθέντων ποσών.

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες μπορούν να υπολογιστούν είτε με την άμεση είτε με την έμμεση μέθοδο. Η άμεση μέθοδος εμφανίζει τις κυριότερες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και πληρωμών.

Η έμμεση μέθοδος, αντίθετα, εμφανίζει τα καθαρά κέρδη, μετά την αφαίρεση των φόρων, και τις προσαρμογές σε αυτά για λογιστικά γεγονότα τα οποία δε συνεπάγονται εισροές και εκροές ή για γεγονότα όπου οι εισροές και εκροές έγιναν σε κάποια προηγούμενη χρήση ή θα γίνουν σε κάποια μεταγενέστερη χρήση καθώς και για γεγονότα τα οποία πρέπει να εμφανιστούν στις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Το τμήμα της κατάστασης ταμειακών ροών το οποίο παρουσιάζει τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες εμφανίζεται πρώτο και ακολουθείται από τα τμήματα τα οποία παρουσιάζουν τις ταμειακές ροές από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Η κάθε μία από τις εισροές και εκροές για επενδυτικές δραστηριότητες εμφανίζεται χωριστά και δεν παρουσιάζεται απλώς η διαφορά τους. Για παράδειγμα, στις επενδυτικές δραστηριότητες οι εισροές από πωλήσεις παγίων εμφανίζονται χωριστά από

τις εκροές για αγορές παγίων. Το σύνολο των ταμειακών ροών από λειτουργικές ,χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες πρέπει να είναι το ίδιο με το ποσό κατά το οποίο έχουν μεταβληθεί τα διαθέσιμα από την αρχή ως το τέλος μιας χρήσης και εμφανίζεται στην κατάσταση ταμειακών ροών για να εξισώσει το αρχικό με το τελικό υπόλοιπο των διαθεσίμων

2.2 ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες προέρχονται από δραστηριότητες οι οποίες συντελούν στη δημιουργία εσόδων και είναι καθοριστικές των κατεξοχήν λειτουργικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης ,δηλαδή είναι δραστηριότητες οι οποίες καθορίζουν τα αποτελέσματα χρήσης.

Παραδείγματα εισροών και εκροών από λειτουργικές δραστηριότητες είναι τα ακόλουθα:

Εισροές:

- Εισπράξεις τόκων.
  - Εισπράξεις μερισμάτων
  - Επιστροφές φόρων
  - Επιστροφές προμηθευτών.
  - Εισπράξεις εσόδων επομένων χρήσεων
  - Εισπράξεις αποζημιώσεων από ασφαλιστικές εταιρίες ή εναγόμενα άτομα και επιχειρήσεις .
- Διάφορες εισπράξεις από δραστηριότητες που σχετίζονται με το λειτουργικό αποτέλεσμα.

- Εισπράξεις από πελάτες .

Εκροές :

- Πληρωμές προμηθευτών.
- Πληρωμές εργαζομένων.
- Πληρωμές τόκων.
- Πληρωμές φόρων.
- Προπληρωμές εξόδων .
- Πληρωμές χρηματοοικονομικών μισθώσεων.
- Διάφορες πληρωμές για δραστηριότητες που σχετίζονται με το αποτέλεσμα.

Μία επιχείρηση μπορεί να αγοράζει γήπεδα ή χρεόγραφα ή απαιτήσεις για μεταπώληση ,εφόσον αυτό αποτελεί τμήμα των λειτουργικών δραστηριοτήτων της. Τα ενεργητικά αυτά στοιχεία είναι όμοια με τα εμπορεύματα μιας εμπορικής επιχείρησης και οι ταμειακές εισροές και εκροές από τις πωλήσεις και αγορές αυτών των στοιχείων θα πρέπει να εμφανίζονται στις λειτουργικές και όχι στις επενδυτικές δραστηριότητες .

Οι πληρωμές τόκων και οι εισπράξεις τόκων και μερισμάτων περιλαμβάνονται στις λειτουργικές δραστηριότητες ,γιατί είναι στοιχεία καθοριστικά των αποτελεσμάτων χρήσης .Οι πληρωμές τόκων μπορούν βέβαια να περιληφθούν στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες ,γιατί αντιπροσωπεύουν το κόστος χρησιμοποίησης ξένων κεφαλαίων, ενώ οι εισπράξεις τόκων και μερισμάτων μπορούν να περιληφθούν στις επενδυτικές δραστηριότητες ,γιατί αντιπροσωπεύουν αποδόσεις επενδυμένων κεφαλαίων.

Οι δε τόκοι οι οποίοι πληρώνονται δεν είναι οι μόνο αυτοί οι οποίοι εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης αλλά και αυτοί οι οποίοι έχουν κεφαλαιοποιηθεί .Οι πληρωμές για τόκους οι οποίοι έχουν κεφαλαιοποιηθεί όμως ,δεν περιέχονται στις λειτουργικές αλλά στις επενδυτικές δραστηριότητες .

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ:

Οι ταμειακές ροές από **λειτουργικές δραστηριότητες** έχουν ιδιαίτερη σπουδαιότητα για έναν χρηματοοικονομικό αναλυτή , γιατί επιτρέπουν την πρόβλεψη των μελλοντικών ταμειακών ροών και την εξαγωγή συμπερασμάτων για την αποτελεσματική διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού και την ποιότητα των κερδών ,καθώς τα τελευταία μπορούν να επηρεαστούν από τις αποφάσεις της διοίκησης μιας επιχείρησης .

Η διαχρονική τάση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες μαζί με την ανάλυση ρευστότητας και δομής κεφαλαίων παρέχουν έγκαιρα πληροφορίες για τη δυνατότητα επιβίωσης μιας επιχείρησης .Εάν παρατηρηθεί μία διαχρονική μείωση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες , θα πρέπει να αναζητηθούν οι λόγοι αυτής της μείωσης.

Μία μείωση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες μπορεί να αποδοθεί ,μεταξύ άλλων ,στο γεγονός ότι η επιχείρηση βρίσκεται σε βάση παρακμής και αντιμετωπίζει μία μόνιμη μείωση της ζήτησης των προϊόντων τα οποία παράγει ή στο ότι αντιμετωπίζει μία προσωρινή μείωση της ζήτησης ,η οποία σχετίζεται άμεσα με την φάση του κύκλου που βρίσκεται η οικονομία ,ή στο ότι αντιμετωπίζει μία αδυναμία είσπραξης των απαιτήσεων τόση ανεύρεση των πραγματικών λόγων μείωσης των ταμειακών ροών απαιτεί επίσης διαχρονικές συγκρίσεις με άλλες επιχειρήσεις του ίδιου βιομηχανικού κλάδου και απευθείας συζητήσεις με τη διοίκηση της επιχείρησης .

Ιδιαίτερη σημασία κατά την ανάλυση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες απαιτεί η αναγνώριση των εισροών και εκροών οι οποίες εμφανίζονται σπάνια ,όπως από την έκβαση μιας δικαστικής αγωγής ,σε αντίθεση με αυτές οι οποίες έχουν μόνιμο χαρακτήρα. Κατά την πρόβλεψη των μελλοντικών ταμειακών ροών ,έμφαση δίνεται μόνο σε αυτές τις εισροές και εκροές οι οποίες αναμένονται να έχουν επίδραση στο μέλλον και όχι σε αυτές οι οποίες συνέβησαν μία φορά και δεν αναμένονται να επαναληφθούν στο μέλλον.

Σε μια υγιή επιχείρηση οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες είναι συνήθως ένας θετικός αριθμός ,δηλαδή ταμειακές εισροές .Αρνητικές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες παρατηρούνται οι επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονται σε φάση ανάπτυξης και δαπανούν μεγάλα ποσά για έρευνα και ανάπτυξη ,παραγωγικές εγκαταστάσεις και τρόπους διάθεσης των προϊόντων τους ,ενώ εισροές από τους πελάτες αναμένονται σε μελλοντικές περιόδους .

Αρνητικές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες επίσης παρατηρούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις οι οποίες αναλαμβάνουν μακροχρόνια κατασκευαστικά έργα και πρέπει να διατηρούν υψηλά αποθέματα για ορισμένες περιόδους ,ενώ η είσπραξη της τιμής πώλησης του έργου μπορεί να γίνεται , για παράδειγμα ,τη στιγμή παράδοσης του έργου.

Επιχειρήσεις οι οποίες εμφανίζουν αρνητικές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες μπορούν να χρηματοδοτούν τη διεξαγωγή των λειτουργικών τους δραστηριοτήτων με δανεισμό, με αύξηση των ιδίων κεφαλαίων ,με μείωση υπαρχόντων διαθεσίμων και με ρευστοποίηση επενδύσεων ή άλλων στοιχείων του πάγιου ενεργητικού. Η πώληση στοιχείων του πάγιου ενεργητικού θα έχει δυσμενείς συνέπειες για τη μακροχρόνια δυνατότητα λειτουργίας μιας επιχείρησης ,ενώ μια επιχείρηση η οποία εμφανίζει μακροχρόνια αδυναμία δημιουργίας ταμειακών εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες θα πρέπει να θεωρεί απίθανο ότι θα μπορεί να καταφεύγει διαρκώς σε δανεισμό.

Πέρα από το συνολικό ποσό τω ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες ,ενδιαφέρουν παρουσιάζουν και τα επί μέρους συστατικά στοιχεία αυτών των ροών .Μειώσεις των απαιτήσεων και των αποθεμάτων αποτελούν τον πλέον υγιή τρόπο αύξησης των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες και μία σαφή ένδειξη της αποτελεσματικότητας της διοίκησης μιας επιχείρησης .Μία ταχύτερη είσπραξη των απαιτήσεων απαιτεί αναγνώριση τόσο των πελατών οι οποίοι πληρώνουν έγκαιρα ,όσο και αυτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ρευστότητας ,προκειμένου να αποφασιστεί η διακοπή περαιτέρω συναλλαγών με τους τελευταίους .

Η ανάλυση αυτή μπορεί να διενεργηθεί με την προετοιμασία ενός προγράμματος το οποίο εμφανίζει το χρόνο λήξης των απαιτήσεων έναντι των πελατών καθώς και με λεπτομερή

διερεύνηση του βραχυχρόνιου κινδύνου επιβίωσης του πελάτη. Μία μείωση των αποθεμάτων μπορεί να επιτευχθεί με τη μείωση του χρόνου από την παραλαβή μιας παραγγελίας μέχρι την παράδοση του προϊόντος (Manufacturing Lead Time) ή με την υιοθέτηση του συστήματος «just in Time» για τα αποθέματα .

Οι αυξήσεις των απαιτήσεων και των αποθεμάτων απαιτούν επίσης ιδιαίτερη ανάλυση ,γιατί μπορούν να συγκαλύπτουν προσπάθειες μεταφοράς κερδών από μέλλουσες στην τρέχουσα χρήση με την αναγνώριση εσόδων τα οποία θα έπρεπε να αναγνωριστούν σε επόμενες χρήσεις και με υπεραποθεματοποιήσεις , οι οποίες δεν δικαιολογούνται από την παρουσία ευνοϊκών τιμών στην αγορά.

Επιπλέον, οι αυξήσεις των απαιτήσεων και των αποθεμάτων μπορούν να είναι ενδεικτικές αναποτελεσματικής διαχείρισης των συγκεκριμένων στοιχείων του ενεργητικού ,όπως μιας χαλαρής πολιτικής πιστώσεων προκειμένου να αυξηθούν οι πωλήσεις εμπορευμάτων για τα οποία δεν υπάρχει έντονη ζήτηση. Οι αυξήσεις των αποθεμάτων μπορούν επίσης να συνοδεύονται και με ιδιαίτερα υψηλά έξοδα διάθεσης για προϊόντα με χαμηλή ζήτηση.

Μία σειρά από προβλήματα προκύπτει από τις συνεχείς αυξήσεις των υποχρεώσεων προς τους εργαζομένους ,τους προμηθευτές και τους διάφορους ασφαλιστικούς οργανισμούς οι οποίες δεν είναι ανάλογες με την αύξηση των πωλήσεων. Οι αυξήσεις αυτές μπορούν να είναι ενδεικτικές προβλημάτων ρευστότητας .

Η δυνατότητα ,όμως ,εξυπηρέτησης των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων με τις καθαρές ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες αποτελεί την καλύτερη ένδειξη ότι η επιχείρηση δεν αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας και βραχυχρόνιας επιβίωσης .

Η κατεξοχήν χρησιμότητα των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες έγκειται στο ότι παρέχουν πληροφορίες για τη μέτρηση της ρευστότητας μιας επιχείρησης ,δηλαδή τη δυνατότητα ικανοποίησης των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων ,και όχι για τα μέτρηση της αποδοτικότητας ,δηλαδή του βαθμού παραγωγής αποτελέσματος ,καθώς ο υπολογισμός των ταμειακών ροών δεν λαμβάνει υπόψη ένα πολύ βασικό κόστος ,τις αποσβέσεις .Οι αποσβέσεις ,οι οποίες είναι ένα έξοδο ,μειώνουν τα έσοδα κατά τον υπολογισμό των αποτελεσμάτων χρήσης αλλά δεν συνεπάγονται ταμειακές εκροές .Ο δε υπολογισμός αριθμοδεικτών ,όπως η ταμειακή αποδοτικότητα του συνόλου των κεφαλαίων ή των ιδίων κεφαλαίων ,μπορεί να οδηγήσει σε παραπλανητικά συμπεράσματα ,γιατί δεν λαμβάνονται υπόψη όλα τα κόστη κατά τον υπολογισμό των αποδοτικότητων που βασίζονται σε ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες .

Επειδή τα διάφορα έξοδα και έσοδα μπορούν να επηρεαστούν σε μεγάλο βαθμό από τις αποφάσεις της διοίκησης ,η οποία μπορεί να καθορίσει το χρόνο αναγνώρισής τους για την

επίτευξη του επιθυμητού ύψους κερδών, οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες χρησιμοποιούνται συχνά για να ελεγχθεί η ποιότητα των κερδών που περιέχονται στις λογιστικές καταστάσεις. Ένας υψηλός δείκτης ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες προς καθαρά κέρδη, κέρδη τα οποία υπολογίζονται, όμως μετά την αφαίρεση των εξόδων τα οποία περιέχονται στην κατάσταση διάθεσης κερδών, είναι ενδεικτικός κερδών υψηλής ποιότητας. Όσο δε υψηλότερος της μονάδας είναι ο σχετικός δείκτης τόσο υψηλότερης ποιότητας θεωρούνται τα κέρδη. Αντίθετα, ένας χαμηλός δείκτης ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες προς καθαρά κέρδη δείχνει μία σπουδή όσον αφορά την αναγνώριση εσόδων και μία καθυστέρηση όσον αφορά την αναγνώριση εξόδων.

Ο ρυθμός αύξησης των ταμειακών εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες αποτελεί μία σπουδαία διάσταση για την αποτίμηση μιας μετοχής, ενώ η διακύμανση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες μπορεί να θεωρηθεί ένας καθοριστικός παράγοντας του κινδύνου της μετοχής. Υψηλοί ρυθμοί επενδύσεων σε πάγια συνήθως ακολουθούνται από υψηλούς ρυθμούς αύξησης των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες.

Η Συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες

Οι ταμειακές ροές από τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι οι ταμειακές επιδράσεις των συναλλαγών και των άλλων πράξεων που υπεισέρχονται στον προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος τις επιχειρήσεως.

Τα ποσά των ταμειακών ροών, που προέρχονται από τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες μαρτυρούν κατά πόσο οι συνήθεις αυτές επιχειρηματικές δραστηριότητες έχουν δημιουργήσει επαρκείς ταμειακές εισροές για την πληρωμή των δάνειων, τη διατήρηση της επιχειρησιακής ικανότητας της επιχειρήσεως, την πληρωμή μερισμάτων και τις πραγματοποιήσεις νέων επενδύσεων χωρίς προσφυγή σε εξωτερικές πηγές χρηματοδότησεως.

Ως ταμειακές ροές από τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες αναφέρονται, σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο, οι εξής:

- i. Ταμειακές εισροές από πώληση αγαθών και παροχή υπηρεσιών
- ii. Ταμειακές εισροές από δικαιώματα, αμοιβές, προμήθειες κλπ
- iii. Ταμειακές εκροές προς προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών
- iv. Ταμειακές εκροές προς τους εργαζόμενους (μισθοί, ημερομίσθια, ασφάλιση)
- v. Ταμειακές εισροές και εκροές μιας ασφαλιστικής επιχειρήσεως για ασφάλιστρα, αποζημίωσης, συντάξεις και άλλες ασφαλιστικές παροχές
- vi. Ταμειακές εκροές για φόρους
- vii. Ταμειακές εισροές και εκροές από άλλες εμπορικές συμβάσεις

Πρέπει στο σημείο αυτό να αναφερθούν και τα ακόλουθα:

i. Ορισμένες συναλλαγές όπως πχ πώληση παγίων μπορεί να δημιουργήσουν κέρδος ή ζημία που έχει συμπεριληφθεί στο συνολικό της επιχειρήσεως αποτέλεσμα, άλλα ως ταμειακές εισροές πρέπει να συμπεριληφθούν στις επενδυτικές δραστηριότητες της επιχειρήσεως

ii. Επίσης, η αγορά ή η πώληση χρεογράφων, όταν γίνεται κατά σύστημα, ως εμπορεύματα, μπορεί να θεωρηθεί ως συνήθης επιχειρηματική δραστηριότητα και η αντίστοιχη ταμειακή εισροή ή εκροή να ενταχθεί στην κατηγορία αυτή.

iii. Μια απλή συναλλαγή όπως η πληρωμή ενός τοκοχρεολυσίου, ενδέχεται να αφορά κατά τους τόκους τη συνήθη επιχειρηματική δραστηριότητα και κατά το κεφάλαιο (χρεολύσιο) τη χρηματοδοτική δραστηριότητα.

iv. Τέλος ορισμένες τραπεζικές δανειακής φύσεως προκαταβολής όπως και ορισμένα τραπεζικά δάνεια ενδέχεται να εντάσσονται στις συνήθεις δραστηριότητες, όταν μάλιστα σχετίζονται άμεσα με τις δραστηριότητες αυτές και με συμμετέχουν στη διαμόρφωση των αποτελεσμάτων(πχ προκαταβολές χρηματοδοτήσεως εξαγωγών.)

2.3 Η ΑΜΕΣΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Τόσο το financial Accounting Standards Board όσο και η επιτροπή για International Accounting Standards συνιστούν τη χρήση της άμεσης μεθόδου ,γιατί παρέχει πληροφορίες οι οποίες είναι χρήσιμες για την εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών και οι οποίες δεν παρέχονται με την έμμεση μέθοδο.

Για την χρήση της άμεσης μεθόδου πρέπει να έχουμε πληροφορίες από μέσα από την εταιρεία η οποία θα πρέπει να έχει διαμορφώσει ένα κατάλληλο μηχανογραφικό σύστημα συλλογής αυτών των επιπλέον πληροφοριών.

Οι εξωτερικοί αναλυτές οι οποίοι έχουν πρόσβαση μόνο στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις μπορούν να εξάγουν την ΚΤΡ μόνο με την έμμεση μέθοδο.

Η επιτροπή ΔΛΠ συνιστά την χρήση της άμεσης μεθόδου γιατί παρέχει πιο πολλές και πιο λεπτομερείς πληροφορίες σε σύγκριση με την έμμεση μέθοδο.

Για την χρήση της άμεσης μεθόδου πρέπει να έχουμε πληροφορίες από μέσα από την εταιρεία η οποία θα πρέπει να έχει διαμορφώσει ένα κατάλληλο μηχανογραφικό σύστημα συλλογής αυτών των επιπλέον πληροφοριών.

2.4 Η ΕΜΜΕΣΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Η κυριότερη διαφορά μεταξύ έμμεσης και άμεσης μεθόδου αφορά τον διαφορετικό τρόπο υπολογισμού των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες ,ενώ οι ταμειακές ροές από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες περιέχουν ακριβώς τις ίδιες εισροές και εκροές ,οι οποίες προαναφέρθηκαν στην περίπτωση της άμεσης μεθόδου.

Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες ,η έμμεση μέθοδος αρχίζει με τα αποτελέσματα χρήσης και τα προσαρμόζει για τα ποσά λογιστικών γεγονότων τα οποία έχουν επηρεάσει τα αποτελέσματα της χρήσης ,αλλά δεν έχουν δημιουργήσει εισροές ή εκροές καθώς και για τα ποσά τα οποία έχουν δημιουργήσει εισροές ή εκροές αλλά δεν έχουν επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης .

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες με την έμμεση μέθοδο δεν εμφανίζουν την κάθε μία από τις εισροές και εκροές ,όπως στην περίπτωση της άμεσης μεθόδου ,αλλά απλώς το τελικό αποτέλεσμα των εισροών και εκροών ,το οποίο προκύπτει ως εξής

Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες :

Αποτελέσματα χρήσης

XXX

Προσαρμογές στο αποτέλεσμα της χρήσης για τον υπολογισμό των ταμειακών
ών:

Μείον:

Φόροι εισοδήματος και λοιποί μη ενσωματωμένοι
στο λειτουργικό κόστος φόροι (XXX)

Αμοιβές διοικητικού συμβουλίου και Εργαζομένων
συνδεδεμένες με κέρδη (XXX)

Συν:

Έξοδα που δεν συνεπάγονται εκροές XXX

Μείον:

Έσοδα που δεν συνεπάγονται εισροές (XXX)

Συν:

Ζημιές από πωλήσεις παγίων, συμμετοχών και χρεογράφων XXX

Μείον:

Κέρδη από πωλήσεις παγίων, συμμετοχών και χρεογράφων (XXX)

Μείον

: Αυξήσεις λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού (XXX)

Συν:

Μειώσεις λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού XXX

Συν:

Αυξήσεις λογαριασμών βραχυχρόνιων XXX υποχρεώσεων

Μείον:

Μειώσεις λογαριασμών βραχυχρόνιων υποχρεώσεων (XXX)

Ταμειακές Εισροές (Εκροές) από Λειτουργικές Δραστηριότητες XXXX

Οι φόροι εισοδήματος ,οι λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι, οι αμοιβές του διοικητικού συμβουλίου και οι αμοιβές των εργαζομένων ,οι οποίες χορηγούνται

ως δώρο και είναι συνδεδεμένες με την επίτευξη συγκεκριμένου ύψους κερδών, αποτελούν έξοδα για τα οποία γίνονται εκροές ,αλλά εμφανίζονται στην κατάσταση διάθεσης κερδών.

Παραδείγματα εξόδων που δεν συνεπάγονται εκταμιεύσεις αποτελούν οι αποσβέσεις υλικών και άυλων στοιχείων του πάγιου ενεργητικού, οι οποίες έχουν μειώσει τα κέρδη και προστίθενται προκειμένου να υπολογιστούν οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες .

Ομοίως υπάρχουν ,έσοδα τα οποία έχουν αυξήσει τα κέρδη αλλά δεν έχουν προκαλέσει εισροή διαθεσίμων ,όπως τα έκτακτα έσοδα από τις αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις πάγιων ενεργητικών στοιχείων. Τα κέρδη και οι ζημιές από πωλήσεις παγίων ,συμμετοχών και χρεογράφων συνήθως περιέχονται στην ανάλυση των εκτάκτων εσόδων και εξόδων η οποία περιλαμβάνεται στο προσάρτημα.

Τα σχετικά ποσά των κερδών και ζημιών από πωλήσεις παγίων , συμμετοχών και χρεογράφων δεν περιλαμβάνονται στις λειτουργικές δραστηριότητες ,γιατί ολόκληρο το ποσό των εισπράξεων από τις πωλήσεις θα εμφανιστεί ως επενδυτική δραστηριότητα και θα πρέπει να αποφευχθεί η μέτρησή του δύο φορές .

Οι αυξήσεις των λογαριασμών του κυκλοφορούντος ενεργητικού καθώς και των μεταβατικών λογαριασμών του ενεργητικού αφαιρούνται ,γιατί περιέχουν έσοδα τα οποία δεν έχουν εισπραχθεί ,δηλαδή έσοδα χωρίς εισροές ,και έξοδα τα οποία έχουν προπληρωθεί ,δηλαδή εκροές χωρίς να έχει επέλθει μείωση των αποτελεσμάτων της χρήσης .

Οι μειώσεις των λογαριασμών του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των μεταβατικών λογαριασμών του ενεργητικού προστίθενται, γιατί περιέχουν εισπράξεις εσόδων προηγούμενων χρήσεων, δηλαδή εισροές που δεν αυξάνουν τα έσοδα της τρέχουσας χρήσης ,και αναλώσεις προπληρωμένων εξόδων προηγούμενων χρήσεων ,δηλαδή έξοδα της τρέχουσας χρήσης για τα οποία εκροή έχει πραγματοποιηθεί σε παρελθούσα χρήση.

Οι αυξήσεις των λογαριασμών του βραχυχρόνιου παθητικού καθώς και των μεταβατικών λογαριασμών του παθητικού προστίθενται ,γιατί αφορούν έξοδα ,τα οποία έχουν μειώσει τα κέρδη αλλά η εκροή θα συμβεί σε μεταγενέστερη χρήση ,δηλαδή το έξοδο που διενεργήθηκε δεν πληρώθηκε αλλά οφείλεται ,ή μπορεί να αφορούν προ εισπραχθέντα έσοδα για τα οποία υπάρχει εισροή αλλά το έσοδο θα περιληφθεί στα αποτελέσματα επομένων χρήσεων.

Οι μειώσεις των λογαριασμών του βραχυχρόνιου παθητικού και των μεταβατικών λογαριασμών του παθητικού αφαιρούνται , γιατί αφορούν πληρωμές όχι μόνο των εξόδων της τρέχουσας χρήσης αλλά και εξόδων από παρελθούσες χρήσεις ή αφορούν προ εισπραχθέντα έσοδα τα οποία μετατρέπονται σε έσοδα τη χρήσης χωρίς ανάλογη εισροή ,καθώς αυτή έχει πραγματοποιηθεί σε κάποια χρήση του παρελθόντος .

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες ,σύμφωνα με την έμμεση μέθοδο ,δεν παρουσιάζουν μόνο έσοδα και έξοδα αλλά και τις ανάγκες σε διαθέσιμα για την χρηματοδότηση αυτών των δραστηριοτήτων, όπως των επενδύσεων σε αποθέματα και απαιτήσεις έναντι πελατών ,καθώς επίσης και πηγές χρηματοδότησης των λειτουργικών δραστηριοτήτων ,όπως αυτή η οποία παρέχεται από προμηθευτές .

Συνεπώς ,οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες δεν παρέχουν μια μέτρηση της αποδοτικότητας μιας επιχείρησης ,γιατί δεν περιλαμβάνουν σπουδαία έξοδα ,όπως οι αποσβέσεις οι οποίες αντιπροσωπεύουν το κόστος χρήσης των παγίων της επιχείρησης ,αλλά μια μέτρηση της ρευστότητας μιας επιχείρησης .

Μετρήσεις της αποδοτικότητας βασίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης ,όπου εμφανίζονται όλα τα έσοδα που έχουν κερδίσει και όλα τα έξοδα που έχουν λάβει χώρα μέσα σε μια λογιστική χρήση ,ενώ οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες εμφανίζουν μόνο τις εισπράξεις εσόδων και τις πληρωμές εξόδων ,πολλές από τις οποίες αφορούν την τρέχουσα χρήση του παρελθόντος και του μέλλοντος .

Στη συνέχεια παρατίθεται μια σειρά από παραδείγματα τα οποία παρουσιάζουν την προετοιμασία καταστάσεων ταμειακών ροών. Το πρώτο παράδειγμα παρουσιάζει την προετοιμασία της κατάστασης ταμειακών ροών τόσο με την άμεση μέθοδο όσο και την έμμεση μέθοδο .Στα επόμενα δύο παραδείγματα ,όμως ,χρησιμοποιείται μόνο η έμμεση μέθοδος ,γιατί για έναν εξωτερικό αναλυτή ,ο οποίος διαθέτει μόνο τα στοιχεία που εμφανίζονται στις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις και στο προσάρτημα ,δεν είναι δυνατή η προετοιμασία της κατάστασης ταμειακών ροών με την άμεση μέθοδο.

Σύμφωνα με την έμμεση μέθοδο ,οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες προκύπτουν αφού γίνουν οι εξής προσαρμογές στα καθαρά κέρδη:

1. Οι αποσβέσεις προστίθενται στα καθαρά κέρδη για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες ,γιατί αντιπροσωπεύουν ένα έξοδο χωρίς ταμειακή εκροή
2. Η αύξηση των αποθεμάτων ,η οποία και συνεπάγεται μία μείωση του κόστους πωληθέντων και αύξηση των κερδών ,αφαιρείται από τα καθαρά κέρδη ,γιατί δεν προκαλεί καμία ταμειακή εισροή
3. Η αύξηση των απαιτήσεων έναντι των πελατών αφαιρείται από τα καθαρά κέρδη ,γιατί αντιπροσωπεύει έσοδα για τα οποία δεν υπάρχει εισροή , η σχετική εισροή θα πραγματοποιηθεί σε μεταγενέστερη χρήση όταν και θα εισπραχθούν οι απαιτήσεις έναντι των πελατών

4. Η αύξηση των υποχρεώσεων έναντι των προμηθευτών , η οποία προήλθε από αύξηση των αγορών ,σχετίζεται με μία αύξηση του κόστους πωληθέντων , ενός εξόδου για το οποίο δεν έγινε εκροή και επομένως προστίθεται στα καθαρά κέρδη για την ανεύρεση των ταμειακών ροών

5. Η αύξηση των φόρων πληρωτέων προστίθεται στα καθαρά κέρδη για την ανεύρεση των ταμειακών ροών, γιατί σχετίζεται με φόρους έξοδα για τα οποία δεν έχει γίνει εκροή.

2.5 ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι επενδυτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν αγορές και πωλήσεις παγίων, χρεογράφων συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις και άλλες στρατηγικές επιλογές, όπως εξαγορές ολόκληρων επιχειρήσεων ,οι οποίες αποκαλύπτουν το ρυθμό ανάπτυξης της επιχείρησης.

Μια ουσιώδης διάκριση μεταξύ των επενδυτικών και λειτουργικών ροών αφορά την περίοδο κατά την διάρκεια της οποίας αναμένονται οφέλη.

Οι εκροές για αγορές εμπορευμάτων ,για παράδειγμα ,περιλαμβάνονται στις λειτουργικές δραστηριότητες γιατί τα οφέλη από την πώληση των εμπορευμάτων είναι βραχυχρόνια .Αντίθετα ,οι εκροές για αγορές παγίων στοιχείων του ενεργητικού περιλαμβάνονται στις επενδυτικές δραστηριότητες ,γιατί αναμένονται μακροχρόνια οφέλη.

Παραδείγματα ροών οι οποίες προκύπτουν από επενδυτικές δραστηριότητες είναι τα ακόλουθα:

Εισροές :

- Εισπράξεις από πωλήσεις
- Παγίων.
- Εισπράξεις από πωλήσεις
- Συμμετοχών ,χρεογράφων και
- Άλλων χρηματοοικονομικών
- Συμβάσεων.
- Εισπράξεις χρεολυσίων
- Χορηγηθέντων δανείων.
- Αποζημιώσεις ασφαλιστικών
- Εταιριών για καταστραφέντα πάγια.

Εκροές :

- Πληρωμές για αγορές παγίων
- Πληρωμές για αγορές συμμετοχών
- Χρεογράφων και άλλων
- Χρηματοοικονομικών συμβάσεων.
- Χορηγήσεις δανείων.
- Πληρωμές τόκων οι οποίοι κεφαλαιοποιούνται
- Προκαταβολές για αγορές παγίων.

Οι αγορές και οι πωλήσεις συμμετοχών, χρεογράφων και διαφόρων χρηματοοικονομικών παραγώγων δεν περιλαμβάνουν τίτλους τους οποίους αγοράζει και μεταπωλεί μια επιχείρηση ως μέρος των λειτουργικών της δραστηριοτήτων ,όπως μια χρηματιστηριακή εταιρία .

Επίσης οι αγορές και οι πωλήσεις χρεογράφων δεν πρέπει να περιλαμβάνουν χρεόγραφα τα οποία είναι ισοδύναμα με διαθέσιμα ,δηλαδή χρεόγραφα τα οποία έχουν ημερομηνία λήξης μικρότερη των τριών μηνών ,συμφωνά με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα .

Τέλος ,για τις εισροές από διάφορες χρηματοοικονομικές συμβάσεις δε θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα ένταξης τους στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων. Οι χορηγήσεις δανείων και οι εισπράξεις χρεολυσίων χορηγηθέντων δανείων δεν αφορούν δάνεια τα οποία παρέχονται από ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, γιατί τότε εμφανίζονται στις λειτουργικές δραστηριότητες ,αλλά δάνεια τα οποία χορηγεί μία οποιαδήποτε επιχείρηση η οποία δεν είναι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα .

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

Το τμήμα των **επενδυτικών δραστηριοτήτων** της κατάστασης ταμειακών ροών περιλαμβάνει αγορές παγίων στοιχείων του ενεργητικού , τμημάτων άλλων επιχειρήσεων ή ακόμα και ολόκληρων επιχειρήσεων ,μετοχών χρεογράφων και διαφόρων χρηματοοικονομικών οργάνων καθώς και πωλήσεις των ανωτέρω επενδύσεων .

Οι επενδυτικές δραστηριότητες αποκτούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον αναλυτή ,γιατί παρέχουν πληροφορίες για τα μελλοντικά κέρδη. Οι ταμειακές εκροές παρέχουν πληροφορίες για το βαθμό επέκτασης και οι εισροές για το ρυθμό συρρίκνωσης μιας επιχείρησης , δηλαδή για το ύψος και τους ρυθμούς αύξησης ή μείωσης μελλοντικών κερδών.

Η επέκταση μπορεί να επιτευχθεί είτε με αγορές ολόκληρων επιχειρήσεων .Για να εξακριβωθεί εάν οι επενδύσεις αυτές αυξάνουν ή τουλάχιστον διατηρούν το τρέχον επίπεδο δραστηριοτήτων ,απαιτούνται συγκρίσεις με τους ρυθμούς αύξησης των επενδύσεων των ανταγωνιστών ,αφού ληφθούν υπόψη :ο ρυθμός ανάπτυξης της επιχείρησης ,οι τρέχουσες

τεχνολογικές εξελίξεις ,τα πάγια που διαθέτει και οι πρόσφατες επενδύσεις που έχει κάνει η επιχείρηση.

Στην περίπτωση αγοράς εξ' ολοκλήρου μιας άλλης επιχείρησης θα πρέπει να εκτιμηθούν τόσο τα κόστη για τη χρηματοδότηση της αγοράς όσο και τα οφέλη τα οποία θα προκύπτουν από τη συνεργία μεταξύ των δύο επιχειρήσεων. Στις περιπτώσεις συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις και επενδύσεων σε χρεόγραφα θα πρέπει να αναζητηθούν οι πραγματικοί λόγοι που έγιναν αυτές οι επενδύσεις ,γιατί ενδέχεται να αποκρύπτουν μία αδυναμία της διοίκησης να προγραμματίσει επενδυτικά προγράμματα από τα οποία αναμένονται υψηλότερες αποδοτικότητες .

Οι πωλήσεις παγίων μπορούν να συγκαλύπτουν επίσης μία αδυναμία της διοίκησης μιας επιχείρησης να αντιμετωπίσει προβλήματα ρευστότητας με άλλον τρόπο. Επομένως, η ρευστοποίηση στοιχείων του πάγιου ενεργητικού συνεπάγεται συρρίκνωση των δραστηριοτήτων και χαμηλότερα μελλοντικά κέρδη ,ενώ η ρευστοποίηση συμμετοχών και χρεογράφων μπορεί να γίνεται προκειμένου να χρηματοδοτηθεί κάποιο ευρύτερο επενδυτικό πρόγραμμα από το οποίο αναμένονται υψηλότερες αποδοτικότητες .

Συνέπειες για τα μελλοντικά κέρδη έχουν όχι μόνο οι επενδυτικές δραστηριότητες οι οποίες χρηματοδοτούνται με διαθέσιμα αλλά και αυτές οι οποίες χρηματοδοτούνται με την έκδοση νέων τίτλων ,όπως μετοχών ή ομολογιών .Οι τελευταίες δεν εμφανίζονται στην κατάσταση ταμειακών ροών ,γιατί δεν εμπλέκονται άμεσα διαθέσιμα ,αλλά έχουν συνέπειες για το μελλοντικό επίπεδο κερδών και ταμειακών ροών , οι οποίες και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάλυση της κατάστασης ταμειακών ροών .

Στις επενδυτικές δραστηριότητες περιλαμβάνονται η χορήγηση δανείων και η είσπραξη αυτών, η απόκτηση και η διάθεση πάσης φύσεως χρεογράφων (μέτοχων, ομόλογων κ.λπ.) η αγορά και η πώληση παγίων και άλλων μέσων παράγωγης αγαθών ή υπηρεσιών.

Η ξεχωριστή αποκάλυψη των ταμειακών ροών από τις επενδυτικές δραστηριότητες έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί οι ταμειακές αυτές ροές που αφορούν επενδύσεις πραγματοποιούνται για να δημιουργήσουν τις πηγές των μελλοντικών εσόδων και ταμειακών ροών της επιχείρησης.

Στην κατηγορία αυτή των επενδυτικών δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται οι ακόλουθες ταμειακές ροές, συμφωνά με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο:

ί. ταμειακές εκροές για την απόκτηση παγίων στοιχείων , υλικών και αυλών, όπως και άλλων μακροπρόθεσμης φύσεως στοιχείων. Στις εκροές αυτές περιλαμβάνονται επίσης εκείνες, που αφορούν σε έξοδα ιδρύσεως, οργανώσεως και πρώτης εγκαταστάσεως, όπως και σε ιδιοκατασκευές παγίων στοιχείων.

- ii. Ταμειακές εισροές από την πώληση των προαναφερόμενων στοιχείων.
- iii. Ταμειακές εκροές για την απόκτηση πάσης φύσεως συμμετοχών και χρεογράφων.(δεν περιλαμβάνονται φυσικά τα χρεόγραφα που θεωρούνται ως ισοδύναμα προς τα ταμειακά στοιχεία ή αγοράζονται με σκοπό να πουληθούν γρήγορα).
- iv. Ταμειακές εισροές από την πώληση των προαναφερόμενων συμμετοχών και χρεογράφων.
- v. Ταμειακές εκροές για χορήγηση προκαταβολών και δανείων σε τρίτους.
- vi. Ταμειακές εισροές από την είσπραξη των προαναφερόμενων προκαταβολών και δανείων.
- vii. Ταμειακές εκροές για την απόκτηση νέων χρηματικών εργαλείων"
- viii. Ταμειακές εισροές από την πώληση νέων χρηματικών εργαλείων"

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι ανωτέρω ταμειακές εκροές αφορούν σε επενδύσεις , δηλαδή σε μακροχρόνια τοποθέτηση και όχι σε σύντομη μεταπώληση των αποκτημένων περιουσιακών στοιχείων.

2.6 ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι χρηματοοικονομικές δραστηριότητες εμφανίζουν κεφάλαια τα οποία προέρχονται από μετόχους και μακροπρόθεσμους δανειστές ,επιστροφές αυτών των κεφαλαίων τα οποία έχουν παρασχεθεί στην επιχείρηση .Τα κεφάλαια των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων είναι μακροχρόνια δεσμευμένα σε μια επιχείρηση ,ενώ τα κεφάλαια τα οποία παρέχουν οι προμηθευτές εμπορευμάτων, για παράδειγμα ,είναι βραχυχρόνια δεσμευμένα.

Η ξεχωριστή εμφάνιση των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων δίνει πληροφορίες για τις απαιτήσεις των "προμηθευτών" μακροχρόνιων κεφαλαίων στις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης .

Παραδείγματα ροών οι οποίες προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι τα ακόλουθα:

Εισροές :

- Εισπράξεις από εκδόσεις μετοχών
- Εισπράξεις από τραπεζικά ή ομολογιακά δάνεια

Εκροές :

- Πληρωμές για αγορές μετοχών της επιχείρησης .

- Πληρωμές χρεολυσίων τραπεζικών ή ομολογιακών δανείων.
- Πληρωμές χρεολυσίων δανείων για την αγορά παγίων τα οποία χρηματοδοτούνται

από τον κατασκευαστή.

- Πληρωμές χρεολυσίων χρηματοοικονομικών μισθώσεων οι οποίες θα έπρεπε να είχαν κεφαλαιοποιηθεί σύμφωνα με:

- ο Τα Διεθνή λογιστικά πρότυπα.
- ο Πληρωμές μερισμάτων .

Μία σειρά από χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες δεν απαιτούν την άμεση χρήση διαθεσίμων κατά την διεξαγωγή τους ,όπως :η αγορά μιας άλλης επιχείρησης με την έκδοση μετοχών ,η μετατροπή ξένων σε ίδια κεφάλαια σε περίπτωση αδυναμίας της επιχείρησης να ξεπληρώσει τα δανεισθέντα ποσά, η απόκτηση παγίων με συμφωνία χρηματοοικονομικής μίσθωσης η οποία θα πρέπει να κεφαλαιοποιηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Οι συναλλαγές αυτές ,όμως επηρεάζουν σημαντικά τη δομή κεφαλαίων της επιχείρησης και τις μελλοντικές ταμιακές ροές .Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο Νο7 αναφέρει ότι τα λογιστικά αυτά γεγονότα θα πρέπει να ανακαλύπτονται στις λογιστικές καταστάσεις ,αλλά δεν καθορίζει τον ακριβή τρόπο, ενώ το πρότυπο Νο 95 του financial Accounting Standards Bord απαιτεί την αποκάλυψή τους σε υποσημειώσεις ή πίνακες οι οποίοι συνοδεύουν τις λογιστικές καταστάσεις .

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

Οι περισσότερες **επιχειρήσεις χρηματοδοτούν** τις δραστηριότητές τους με κεφάλαια τα οποία προέρχονται από την λειτουργία τους , δηλαδή κεφάλαια τα οποία δημιουργούνται από την ίδια την επιχείρηση , καθώς και τα κεφάλαια τα οποία προέρχονται από την έκδοση μετοχών και από δανεισμό .Οι εισροές από δανεισμό και από έκδοση μετοχών καθώς και οι εκροές για την αγορά των μετοχών της ίδιας της επιχείρησης και την εξόφληση δανείων εμφανίζονται στις χρηματοοικονομικές της κατάστασης ταμειακών ροών .

Ο δανεισμός ξένων κεφαλαίων προσφέρει στους μετόχους μιας επιχείρησης το όφελος της χρηματοοικονομικής μόχλευσης και το όφελος από τη φορολογική έκπτωση των φόρων ,αυξάνει όμως τον κίνδυνο χρεοκοπίας της επιχείρησης και την πιθανότητα μελλοντικών απωλειών για τους μετόχους .

Υπάρχει , επομένως για κάθε επιχείρηση ένα επίπεδο ξένων κεφαλαίων τέτοιο ώστε αυξήσεις των ξένων κεφαλαίων μέχρι αυτό να θεωρούνται ευνοϊκές για τους μετόχους ,ενώ αυξήσεις πέραν αυτού να θεωρούνται δυσμενείς.

Η χρηματοοικονομική θεωρία δυστυχώς δεν προσφέρει απάντηση στο ερώτημα: " ποιο είναι το άριστο αυτό επίπεδο των ξένων κεφαλαίων ;", ενώ ένας χρηματοοικονομικός αναλυτής θα ήθελε να γνωρίζει τις συνέπειες μιας αύξησης των ξένων κεφαλαίων .

Ένας πρακτικός ,αλλά όχι κατατάγηκα ασφαλής τρόπος είναι να εκτιμήσει αναλυτής την ικανότητα μιας επιχείρησης να ικανοποιήσει τις προγραμματισμένες εξοφλήσεις ξένων κεφαλαίων με αναμενόμενες αδέσμευτες ταμειακές ροές .Εάν υπάρχει η μελλοντική δυνατότητα εξυπηρέτησης των ξένων κεφαλαίων ,τότε ο δανεισμός μπορεί να θεωρηθεί επωφελής για τους μετόχους και την επιχείρηση .

Οι αυξήσεις ξένων κεφαλαίων , οι οποίες δεν συνοδεύονται από εκδόσεις νέων μετοχών ,θεωρούνται μια θετική ένδειξη για τη μελλοντική αξία της μετοχής μιας επιχείρησης ,γιατί αναμένονται μελλοντικά κέρδη τα οποία οι παλαιοί μέτοχοι δεν θα ήθελαν να τα μοιραστούν με νέους .Οι αυξήσεις ξένων κεφαλαίων όμως δημιουργούνται συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ μετόχων και πιστωτών ,καθώς οι μέτοχοι θα επιθυμούσαν τη διενέργεια των επενδύσεων με την υψηλότερη αποδοτικότητα αλλά και τον υψηλότερο κίνδυνο ,από τις οποίες θα ωφελούνται τα μέγιστα αν η επένδυση αποδεικνύεται επιτυχής και θα έχαναν πολύ λίγα σε περίπτωση αποτυχίας της.

Οι πιστωτές αντίθετα θα προτιμούσαν τις επενδύσεις με το μικρότερο κίνδυνο ,οι οποίες συμβαίνει να έχουν και την μικρότερη αποδοτικότητα ,γιατί τα οφέλη τους είναι σταθερά, δηλαδή οι τόκοι έσοδα που προκύπτουν για αυτούς από το δανεισμό.

Οι συγκρούσεις αυτές των συμφερόντων δημιουργούν ορισμένα κόστη για τους μετόχους ,όπως αυξημένα επιτόκια δανεισμού ,και επιβάλλουν περιορισμούς στις επενδυτικές δραστηριότητες ,όπως διαρκεί έλεγχο των επενδυτικών δραστηριοτήτων ,δέσμευση παγίων με υποθήκες ,απαγόρευση εξαγορών άλλων επιχειρήσεων καθώς και περιορισμό του μελλοντικού δανεισμού .

Οι συγκρούσεις αυτές των συμφερόντων καθώς και οι συνέπειές τους για την επιχείρηση και τα συμφέροντα των άμεσα ενδιαφερομένων θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο λεπτομερούς ανάλυσης , γιατί συνεπάγονται μεταφορές πλούτου από την μία ομάδα στην άλλη

Οι εκδόσεις νέων μετοχών θα πρέπει να εξετάζονται κάτω από το πρίσμα της μεταβολής που επιφέρουν στη σχέση των ξένων προς τα ίδια κεφάλαια. Συνεπώς εκδόσεις νέων μετοχών βελτιώνουν την σχέση των ξένων προς τα ίδια κεφάλαια, μειώνουν την πιθανότητα χρεοκοπίας και παρέχουν μια θετική εικόνα για το μέλλον της επιχείρησης .

Οι εκδόσεις νέων μετοχών , όμως θεωρούνται ότι μεταφέρουν πλούτο από τους παλαιούς στους νέους μετόχους ,γιατί συχνά εκδίδονται νέες μετοχές όταν οι παλαιοί μέτοχοι ,οι οποίοι μπορεί να έχουν και καλύτερη εσωτερική πληροφόρηση ,επιθυμούν να διαμοιρασθούν το

βάρος δυσμενών εξελίξεων με άλλους ή όταν οι παλαιοί μέτοχοι πιστεύουν ότι η τιμή της μετοχής είναι ιδιαίτερα υψηλή σε σχέση με την πραγματική της τιμή.

Οι αυξήσεις και οι μειώσεις των μερισμάτων αποτελούν μία σπουδαία πηγή πληροφόρησης των μετοχών για την ικανότητα της επιχείρησης να παράγει κέρδη στο μέλλον. Οι αυξήσεις των μερισμάτων επισημαίνουν ότι αναμένονται υψηλότερα κέρδη, ενώ οι μειώσεις ότι τα μελλοντικά κέρδη θα είναι χαμηλότερα.

Την όλη διαδικασία εξαιτίας του υψηλού κόστους της, μόνο οι διοικήσεις των επιχειρήσεων, που γνωρίζουν με κάποια βεβαιότητα το μέλλον, μπορούν να την χρησιμοποιήσουν ως μηχανισμό πληροφόρησης των μετοχών.

Στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της επιχείρησης περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση αυτής από κεφαλαιούχους ιδιοκτήτες αυτής, αλλά και η επιστροφή σε αυτή των επενδυθέντων και ωφελειών. Επίσης, περιλαμβάνεται η ανάληψη οποιουδήποτε δανείου ή πιστώσεως και επιστροφής.

Η αποκάλυψη των ταμειακών ροών που αφορούν τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες είναι ιδιαίτερα σημαντική, γιατί προσδιορίζει τις μελλοντικές ροές κεφαλαίων (εισροές και εκροές).

Στην κατηγορία των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων αναφέρονται από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο, οι ακόλουθες ταμειακές ροές:

- i. Ταμειακές εισροές από την είσπραξη του κεφαλαίου (αρχικού και κάθε αυξήσεως).
- ii. Ταμειακές εκροές για την εξαγορά των ίδιων μετοχών ή την επιστροφή των εταιρικών κεφαλαίων στους δικαιούχους.
- iii. Ταμειακές εισροές από την σύναψη δανείων και πιστώσεων κάθε κατηγορίας.
- iv. Ταμειακές εκροές για την επιστροφή των ανωτέρω δανείων και πιστώσεων.
- v. Ταμειακές εκροές του μισθωτή για την μείωση της απομένουσας υποχρεώσεως από την χρηματοδοτική μίσθωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ

ΤΑΜΕΙΟ

3.1 ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οι διαδικασίες καταρτίσεως της ταμειακής καταστάσεως μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως με βάση το ταμείο δεν διαφέρουν από εκείνες της καταστάσεως μεταβολών με βάση το κεφάλαιο κινήσεως και είναι ανάλογες προς αυτές.

Επίσης, και στην περίπτωση της καταστάσεως των μεταβολών με βάση το Ταμείο εφαρμόζονται οι μέθοδοι του φύλλου Εργασίας και του Τ-λογαριασμού.

3.2 ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ

3.2.1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

Η κατάσταση ταμιακών ροών αποτελεί την ιστορική εξέλιξη, ως προς τη χρήση, της καταστάσεως μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως ή της προηγηθείσης καταστάσεως πηγών και χρήσεως κεφαλαίων, σύμφωνα με όσα έχουμε εκθέσει.

Η κατάσταση ταμιακών ροών είναι η σύγχρονη έκφραση της καταστάσεως μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως με βάση το ταμείο. Το σχέδιο του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου ορίζει ότι η κατάσταση των ταμιακών ροών θα αντικαθιστούσε την κατάσταση μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως.

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμός 7, όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει από 1.1.1994 αποφεύγει να συγκεντρώσει συγκεκριμένο ορισμό για την Κατάσταση των Ταμιακών Ροών. Όμως από το σκοπό, τις συγκεκριμένες επιδιώξεις και τη χρησιμότητα της

Καταστάσεως των Ταμιακών Ροών, όπως αναφέρονται στο ανωτέρω πρότυπο, μπορεί να εξαχθεί ο ακόλουθος εννοιολογικός προσδιορισμός, για την κατάσταση αυτή.

Κατάσταση ταμιακών ροών είναι αυτή που δείχνει τις επιδράσεις πάνω στα ταμιακά ή χρηματικά διαθέσιμα, όπως και στα προς αυτά ισοδύναμα στοιχεία, από τις συνήθεις επιχειρηματικές συναλλαγές, αλλά και τις επενδυτικές και τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες, μιας επιχειρήσεως κατά την διάρκεια μιας χρονικής περιόδου. Η κατάσταση αυτή παρέχει³ πληροφορίες ή εξηγήσεις για την αύξηση ή μείωση των ταμιακών ή χρηματικών διαθεσίμων, όπως και των ισοδύναμων προς αυτά στοιχείων κατά την διάρκεια της χρήσεως.

Η κατάσταση των ταμιακών ροών αφορά και τα πιστωτικά ιδρύματα.

3.2.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο, όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει από 1.1.1994 ορίζει ότι μια επιχείρηση έχει υποχρέωση να καταρτίζει Κατάσταση Ταμιακών Ροών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προαναφερόμενου προτύπου και να παρουσιάζει αυτή, ως αναπόσπαστο τμήμα των οικονομικών καταστάσεών της, για κάθε χρονική περίοδο που συντάσσονται τέτοιες καταστάσεις.

Είναι λοιπόν σαφής η υποχρέωση καταρτίσεως της Καταστάσεως Ταμιακών ροών, σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο.

Αντίθετα, η Ελληνική νομοθεσία δεν ορίζει τέτοια υποχρέωση. Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων, ο Ν. 2190/1920 ‘περί Ανωνύμων Εταιριών’ και η Εμπορική νομοθεσία γενικότερα δεν περιλαμβάνουν διατάξεις υποχρεωτικής ή έστω προαιρετικής καταρτίσεως της Καταστάσεως Ταμιακών ροών. Η Κατάσταση αυτή αγνοείται παντελώς.

Πρέπει να προσθέσουμε ακόμα ότι και στα Κλαδικά Λογιστικά Σχέδια των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και των Τραπεζών δεν γίνεται αναφορά στην Κατάσταση Ταμιακών ροών.

---

³ : Principles of Accounting, Needles-Anderson-Caldwell, appendix D2

Τα Λογιστικά Πρότυπα⁴ του Αμερικανικού Ινστιτούτου των Ορκωτών Λογιστών επιβάλλουν την κατάρτιση της Καταστάσεως Ταμιακών ροών και της θεωρούν ως αναπόσπαστο τμήμα των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων κάθε επιχειρήσεως.

Την ίδια υποχρέωση καθιερώνει και η παραδεγμένη λογιστική πρακτική⁵⁶ στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Επισημαίνεται ότι η κατά το Δ.Λ.Π υποχρεωτική κατάρτιση της Καταστάσεως Ταμιακών ροών αφορά και τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα πιστωτικά ιδρύματα.

3.2.3 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Είναι γνωστό ότι μια μεγάλη ποικιλία τύπων ή μορφών κεφαλαίου παρουσιάζεται στην πράξη. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα καθαρά ρευστά κεφάλαια , τα κεφάλαια του εξωτερικού δανεισμού και το κεφάλαιο κινήσεως.

Είναι λοιπόν γεγονός ότι το κεφάλαιο κινήσεως δεν καλύπτει εννοιολογικά όλους τους οικονομικούς πόρους ή τις μορφές κεφαλαίων της επιχείρησης. Έτσι συναλλαγές ανταλλαγών που δεν επηρεάζουν το κεφάλαιο κινήσεως απεικονίζονται στην κατάσταση μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως με βάση το κεφάλαιο κινήσεως, λόγω της σπουδαιότητάς τους και κυρίως χάριν της ορθής πληροφόρησης για τις εισροές και τις εκροές κεφαλαίων γενικότερα. Πέραν της ανωτέρω αδυναμίας του κεφαλαίου κινήσεως να καλύψει το σύνολο των κεφαλαίων, οι ροές αυτού δεν αποκαλύπτουν τη ρευστότητα και την βιωσιμότητα της επιχειρήσεως και τη βάση εκτιμήσεως αυτής.

Έτσι, κατά τις τελευταίες δεκαετίες υπήρξε έντονη η ανάγκη της πληροφόρησης για το ρόλο που έπαιζαν τα χρηματικά διαθέσιμα στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Στην οικονομική ανάλυση, οι ταμιακές εισροές και εκροές σε μια επιχείρηση είναι τα πλέον θεμελιώδη γεγονότα πάνω στα οποία πρέπει να βασίζονται οι λογιστικές μετρήσεις, αλλά και οι αποφάσεις των επενδυτών και των πιστωτών. Η ανάγκη μιας τέτοιας πληροφόρησης είχε ως αποτέλεσμα να στραφεί το ενδιαφέρον από τις καταστάσεις των κεφαλαιακών ροών, οποιασδήποτε μορφής κεφαλαίων στις καταστάσεις των ταμειακών ροών.

---

⁴ : Accounting Standards, Volume 1, σελ 6252, έκδοση 1990 του AICPA

⁵ : Generally Accepted Accounting Practice U.K. Ernst and Young 3^η έκδοση 1993 σελ 1210
Accounting Standards, Coopers and Lybrand, έκδοση 1993, σελ 33

Στην κατάσταση ταμειακών ροών παρουσιάζονται οι εισροές και οι εκροές των χρηματικών διαθεσίμων ή και των ισοδύναμων προς αυτά στοιχεία (όπως πχ έντοκα γραμμάτια δημοσίου).

Από τα ανώτερα καθίσταται σαφής η διάκριση μεταξύ κεφαλαιακών και ταμειακών ροών. Είναι χρήσιμο να σημειώσουμε εδώ ότι τα καθαρά από διανομής κέρδη προσδιορίζονται με βάση την αρχή τα πραγματοποιήσεως. Τα πραγματοποιούμενα κέρδη αποτελούν και προσδιορίζουν το ύψος αυτών. Όμως, είναι δυνατόν να μην δημιουργήθηκαν χρηματικά διαθέσιμα αρκετά για να καλύψουν το διανεμόμενο μέρος. Την πληροφορία αυτή θα μας παράσχει η Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

3.2.4 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Ο πρωταρχικός σκοπός⁷ της Καταστάσεως των Ταμειακών Ροών είναι να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές εισροές και εκροές της επιχείρησης κατά την διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου. Δευτερευόντως αποβλέπει στο να παρέχει πληροφορίες για τις επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες της επιχείρησης κατά την διάρκεια της ίδιας λογιστικής περιόδου.

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμό. 7, όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει από 1.1.1994 δεν αναφέρεται ιδιαιτέρως στο σκοπό της καταστάσεως αλλά συνάγονται έμμεσα ο σκοπός και οι επιδιώξεις της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών. Ειδικότερα σημειώνουμε εδώ τα εξής:

Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν πως η επιχείρηση δημιουργεί και χρησιμοποιεί τα χρηματικά διαθέσιμα και τα προς αυτά ισοδύναμα στοιχεία. Η πληροφόρηση αυτή δεν έχει σχέση με το είδος της επιχείρησης και πρέπει να παρέχεται ακόμα και για τις επιχειρήσεις που έχουν ως αντικείμενο το εμπόριο του χρήματος, όπως οι Τράπεζες.

Τα χρηματικά διαθέσιμα που δημιουργούνται από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι απαραίτητα για την διεκπεραίωση αυτών των δραστηριοτήτων για την πληρωμή των υποχρεώσεων και την απόδοση των ωφελειών στους επενδυτές.

Από τα ανωτέρω γίνονται εμφανείς ο σκοπός και οι επιδιώξεις της Καταστάσεως των Ταμειακών Ροών.

---

⁷ : Principles of Accounting, Needles-Anderson-Caldwell, appendix D2

3.2.5 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Η παρεχόμενη από την κατάσταση ταμειακών ροών πληροφόρηση, σε συνδυασμό με ρις πληροφορίες των άλλων οικονομικών καταστάσεων, θα βοηθήσει⁸ τους επενδυτές, στους πιστωτές και τους τρίτους να εκτιμήσουν:

- Την ικανότητα της επιχειρήσεως να δημιουργήσει θετικές ταμειακές ροές να αυξήσει την θετική διαφορά μεταξύ ταμειακών εισροών και εκροών.
- Την ικανότητα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, να καταβάλει το μέρισμα και να προσδιορίσει τις ανάγκες χρηματοδοτήσεως της.
- Τους λόγους των διαφορών μεταξύ καθαρών κερδών και ταμειακών εισροών και εκροών.

Τα αποτελέσματα ή τις επιδράσεις στην χρηματοοικονομική θέση της επιχειρήσεως, τόσο από τις ταμειακές όσο και από τις μη ταμειακές επενδυτικές και τις χρηματοδοτικές συναλλαγές αυτής κατά την διάρκεια μιας σχολικής περιόδου.

Αλλά το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμό. 7, κατά παρόμοιο τρόπο περιγράφει την χρησιμότητα της Κατάστασης των Ταμειακών Ροών. Ειδικότερα:

Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών, όταν συνδυάζεται με τις άλλες οικονομικές καταστάσεις παρέχει πληροφορίες που καθιστούν ικανούς τους χρήστες να εκτιμήσουν τις μεταβολές στην καθαρή θέση της επιχείρησης, στη χρηματοοικονομική δομή της (συμπεριλαμβανομένης της ρευστότητας και φερεγγυότητας αυτής) και στην ικανότητα της να επηρεάζει τα κονδύλια και το χρόνο των ταμειακών ροών, ώστε να ανταποκρίνεται στην αλλαγή των συνθηκών και των ευκαιριών.

Η πληροφόρηση για τις ταμειακές ροές είναι χρήσιμη για να εκτιμηθεί η ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα προς αυτά στοιχεία και να καθιστά ικανούς τους χρήστες στην εκτίμηση και σύγκριση της παρούσης αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών διαφορετικών επιχειρήσεων.

3.2.6 ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Για να επιτύχει το σκοπό της η Κατάσταση Ταμειακών Ροών, δηλαδή να παρέχει τις πληροφορίες που χρειάζονται οι επενδυτές και οι πιστωτές, αλλά και τρίτοι

---

⁸ : Accounting Standards, Volume 1, σελ 6252, έκδοση 1990 του AICPA

ενδιαφερόμενοι, πρέπει να παρουσιάζει όλες τις επιδράσεις που ασκούν στα ταμειακά ή χρηματικά διαθέσιμα και στα ισοδύναμα προς αυτά στοιχεία οι δραστηριότητες της επιχειρήσεως από:

- Τις συνήθεις συναλλαγές αυτής (operating transactions)
- Τις επενδυτικές συναλλαγές (investing transactions)
- Τις χρηματοδοτικές συναλλαγές (financing transactions)

Αν στα ανωτέρω προστεθεί και η υποχρέωση αποκαλύψεως των επενδυτικών και χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων, που δεν επηρεάζουν τα ταμειακά και χρηματικά και τα προς αυτά ισοδύναμα διαθέσιμα της επιχείρησης, έχουμε τον τύπο της Καταστάσεως Ταμειακών ροών και επιβάλλουν τα λογιστικά πρότυπα⁹ του Αμερικανικού Ινστιτούτου.

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο, που ισχύει από 1.1.1994, ορίζει ότι η Κατάσταση Ταμιακών Ροών πρέπει να αναφέρει τις ταμειακές ροές μιας περιόδου ταξινομημένες κατά κατηγορία δραστηριοτήτων, ως εξής:

- Συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες
- Επενδυτικές δραστηριότητες
- Χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Επισημαίνεται ότι η ταξινόμηση κατά δραστηριότητες παρέχει πληροφορίες που επιτρέπουν στους χρήστες των καταστάσεων αυτών να εκτιμήσουν τις επιδράσεις που ασκούν αυτές στην χρηματοοικονομική θέση της επιχείρησης και οπωσδήποτε στην διαμόρφωση των κονδυλίων των χρηματικών ή ταμειακών (και των ισοδύναμων προς αυτά) διαθεσίμων.

Πρέπει να αναφερθεί ότι η γενική παραδεκτή λογιστική πρακτική¹⁰ στο Ηνωμένο Βασίλειο ορίζει τον τύπο της καταστάσεως των ταμειακών ροών ως εξής:

- Συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες
- Αποδόσεις (ωφέλειες) επενδύσεων και εξυπηρέτηση χρηματοδοτήσεων
- Φορολογία
- Επενδυτικές δραστηριότητες
- Χρηματοδοτικές δραστηριότητες

⁹ : Accounting Standards, Volume 1, σελ 2653[FASB 95], έκδοση Ιούνιος 1990 AICPA

¹⁰ : Generally Accepted Accounting Practice U.K. Ernst and Young 3^η έκδοση 1993 σελ 1216 έκδοση Ernst and Young, 1993

Accounting Standards, Coopers and Lybrand, έκδοση 1993, σελ 33

3.2.7 ΤΡΟΠΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΤΕ ΤΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

Μία από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η διεύθυνση μιας μικρής επιχείρησης είναι τα σκαμπανεβάσματά της. Αυτό δεν αφορά μόνο την επιχειρηματική ροή, αλλά και τις ταμειακές ροές. Μερικές φορές τα πράγματα είναι δύσκολα. Σας δείχνουμε πώς μπορείτε να βελτιώσετε τις ταμειακές ροές της επιχείρησής σας.

1. Στείλτε εγκαίρως τους λογαριασμούς

Ήσασταν ποτέ τόσο απασχολημένοι με την ανάπτυξη της εταιρείας σας που να μην μπορείτε να ασχοληθείτε με την αποστολή των λογαριασμών σε τακτική βάση; Δεν είστε οι μόνοι. Πρόκειται για ένα συνηθισμένο, αλλά ενδεχομένως εξοντωτικό, πρόβλημα. Αν δεν έχετε υλοποιήσει ήδη κάποιο σύστημα, αρχίστε να χρεώνετε για τα έργα σε τακτική βάση. Όταν αναλαμβάνετε μακροπρόθεσμα έργα ή πελάτες, διαπραγματευτείτε από πριν για τις τακτικές πληρωμές αντί να αφήνετε το ποσό να συγκεντρώνεται. Ειδιάλλως δημιουργήστε μια στήλη που εμφανίζει λίστα τις όλες δαπάνες σας, δηλ. προμήθειες γραφείων, νομικές & επαγγελματικές αμοιβές, ιδιότητα μέλους, διαφημιστικός κ.λπ. και μια στήλη για κάθε μήνα του έτους. Θα πρέπει να δημιουργήσετε τους τύπους που θα σας πουν το συνολικό εισόδημά σας, να συμπληρώσετε συνολικά τις δαπάνες, και αφαιρούν τις δαπάνες από το εισόδημα, και μεταφέρουν επίσης οποιαδήποτε ποσά από το μήνα στο μήνα. Αυτό είναι έτσι μπορείτε να δείτε πώς οι πόροι χρηματοδότησής σας «ρέουν» καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

2. Εισάγετε τα στοιχεία σας

Παίρνοντας τα οικονομικά στοιχεία σας από το σύστημα λογιστικής σας εισάγετε τα τρέχοντα έσοδα και τα έξοδά σας, και εμφανίστε λίστα οποιεσδήποτε προβαλλόμενες δαπάνες στη σχετικές σειρά/τη στήλη. Η έκθεση ταμειακών ροών σας θα σας εμφανίσει τώρα οποιαδήποτε χρονικά διαστήματα για τα οποία θα πρέπει να γνωρίζετε ιδιαίτερα. Παραδείγματος χάριν μπορείτε να έχετε πολλές δαπάνες σε έναν ιδιαίτερο μήνα έτσι ξέρετε ότι ο προηγούμενος μήνας θα πρέπει να σιγουρευτείτε ότι κρατάτε τα κεφάλαια πίσω στον τραπεζικό λογαριασμό σας για να φροντίσετε εκείνες τις επερχόμενες δαπάνες.

Θα σας εμφανίσει επίσης εάν μπορείτε να αντέξετε οικονομικά να κάνετε μια επένδυση στην επιχείρησή σας, εάν αυτός υπογράφει επάνω για μια νέα λέσχη υπηρεσιών ή ιδιότητας μέλους, παίρνοντας έξω μια διαφήμιση, ή αγοράζοντας το νέο εξοπλισμό.

Η προβολή ταμειακών ροών σας μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως αρμόδιος για το σχεδιασμό προϋπολογισμών. Μπορείτε να προγραμματίσετε έξω πότε οι ετήσιες ιδιότητες

μέλους είναι οφειλόμενες και υποβάλλουν εκείνων μπροστά από το χρόνο. Επιπλέον, προσθέστε ένα ποσό για όταν οι φόροι σας είναι οφειλόμενοι. Αυτό θα παράσχει σε σας πραγματικά έναν καλό αισθάνεται για το πώς τα μετρητά διατρέχουν της επιχείρησής σας, συνέχεια, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, και μπορείτε επίσης να πείτε πόσο μπορείτε να βγάλετε για τους ιδιοκτήτες σύρετε, αλλά ακόμα αφήνετε αρκετούς να καλύψετε τις προσδοκώμενες δαπάνες.

3. Σχέδιο στο χρόνο

Τώρα που έχετε την έκθεση ταμειακών ροών σας σε ισχύ, είναι σημαντικό ότι την ενημερώνετε τακτικά έτσι ώστε μπορείτε να μείνετε ενήμεροι για το πώς τα μετρητά διατρέχουν της επιχείρησής σας, και λαμβάνετε οποιαδήποτε μέτρα απαραίτητα έτσι ώστε έχετε αρκετών να καλύψετε τις όλες προσδοκώμενες δαπάνες σας.

4. Δημιουργήστε κίνητρα για πιο γρήγορες πληρωμές

Οι μικρές επιχειρήσεις μπορούν μερικές φορές να μειώσουν το χρόνο αναμονής για πληρωμές προσφέροντας έκπτωση για γρήγορη πληρωμή. Έλαβα λογαριασμούς από επιχειρήσεις που προσφέρουν εκπτώσεις 1% ή 2% για πληρωμή εντός 10 ημερών. Αν πλήρωνα το λογαριασμό εντός 30 ημερών, μάλλον θα έπρεπε να καταβάλω όλο το ποσό για να λάβω την έκπτωση. Αυτό είναι κέρδος σας, καλό για την ταμειακή ροή της επιχείρησής σας.

5. Αποφύγετε από την αρχή τους πελάτες που πληρώνουν αργά ή καθόλου

Ο καλύτερος τρόπος για να αποφύγετε προβλήματα με τις ταμειακές ροές επειδή δεν λαβαίνετε τις πληρωμές, είναι να τα ξεριζώσετε από την αρχή, πριν γίνουν χρέη. Έτσι, αν κάποιος πρόκειται να γίνει σημαντικός πελάτης, κάντε μια έρευνα. Ελέγξτε την πιστωτική του ικανότητα. Τηλεφωνήστε άλλες επιχειρήσεις που είχαν σχέση με τον πελάτη.

6. Χρησιμοποιήστε αντιπραγματισμό αντί για ρευστό

Μπορείτε να μειώσετε την πίεση στα χρήματά σας αν χρειάζεστε κάτι από κάποιον και μπορείτε να προσφέρετε δικά σας προϊόντα ή υπηρεσίες ως αντάλλαγμα.

7. Περικόψτε το απόθεμά σας

Α, δεν μπορείτε να αλλάξετε σε σύστημα διαχείρισης αποθέματος "just -in-time" όπως οι μεγαλύτεροι κατασκευαστές. Πώς σας φαίνεται η λύση "απλά σε λιγότερο χρόνο"; Τα χρήματα που δεσμεύετε σε απόθεμα είναι χρήματα που δεν παράγουν τόκο ή δεν αυξάνονται.

Ορισμένες φορές, η μείωση αποθέματος μπορεί να είναι εξαιρετικά απλή. Έχω δει εστιατορες να περικόπτουν το μέγεθος της κάβας, να επικεντρώνονται σε ποιοτικά κρασιά

από λίγες περιοχές αντί να κάνουν τα πάντα σε κάθε γεύμα. Αν ο πελάτης έχει ακόμα καλές επιλογές, ίσως δεν έχει σημασία που είναι λιγότερες από πριν.

8. Σκεφτείτε να ενοποιήσετε τα δάνειά σας

Συχνά είναι δύσκολο για μικρές επιχειρήσεις να δανειστούν χρήματα. Ωστόσο, εκπλήσσομαι με πόσους τρόπους οι επιχειρηματίες καταφέρνουν τελικά να δανειστούν. Ένας ιδιοκτήτης μικρής επιχείρησης που γνωρίζω έχει μόνο έναν υπάλληλο, αλλά έχει τέσσερα δάνεια για την επιχείρησή του: δάνειο για τον εξοπλισμό, δάνειο για το αυτοκίνητο, επιχειρηματική πίστωση και εταιρική πιστωτική κάρτα. Αν έχετε και εσείς περισσότερα από ένα δάνεια, εξετάστε τα επιτόκια και τους όρους για το καθένα. Ίσως μπορείτε να ενοποιήσετε δύο ή περισσότερα δάνεια σε λογαριασμό με μικρότερο επιτόκιο και να βελτιώσετε την ταμειακή ροή. Σε γενικές γραμμές δεν συνιστώ να καθυστερείτε πολύ τις δόσεις, αν όμως σκέφτεστε να μιλήσετε στο δανειστή σχετικά με την ενοποίηση των υπάρχοντων δανείων σε ένα νέο, ίσως εξετάσετε το ενδεχόμενο ενός δανείου με μεγαλύτερο ορίζοντα αποπληρωμής για μικρότερες δόσεις.

9. Μία επιχείρηση είναι προτιμότερο να πωλεί προϊόντα με μικρά περιθώρια κέρδους αλλά με λίγες ημέρες είσπραξης παρά να πωλεί προϊόντα με υψηλά περιθώρια κέρδους, τα οποία ταυτόχρονα απαιτούν περισσότερες ημέρες είσπραξης.

3.3 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

3.3.1 ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΠΡΟΣ ΑΥΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

3.3.1.1 ΤΑΜΕΙΑΚΑ Η ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

Αναφερόμενοι στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών, εννοούμε την Κατάσταση ροών ταμειακών ή χρηματικών διαθεσίμων όπως και των ισοδύναμων προς αυτά στοιχεία.

Ταμειακά ή χρηματικά διαθέσιμα είναι σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο¹¹, τα διαθέσιμα στο ταμείο της επιχείρησης και στους λογαριασμούς καταθέσεων (στις τράπεζες και σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα), που μπορούν να αναληφθούν αμέσως, όταν ζητηθούν.

---

¹¹ :IA.S. No, 7 παρ 10

Τα λογιστικά πρότυπα¹² του Αμερικανικού Ινστιτούτου , αναφερόμενα στην έννοια των ταμειακών ή χρηματικών διαθεσίμων, ορίζουν ότι σε αυτά περιλαμβάνονται όχι μόνο τα διαθέσιμα στο Ταμείο αλλά και τα διαθέσιμα στους λογαριασμούς καταθέσεων σε Τράπεζες ή σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα, εφόσον μπορούν να αναληφθούν αμέσως, όταν ζητηθούν. Στα χρηματικά διαθέσιμα εντάσσονται και άλλοι λογαριασμοί, που έχουν τα χαρακτηριστικά των λογαριασμών καταθέσεως, στους οποίους μπορεί να κατατίθεται κεφάλαια οποτεδήποτε και να αποσύρονται αυτά, χωρίς προειδοποίηση ή ποινή. Ως παράδειγμα αναφέρεται η χορήγηση δανείου από την τράπεζα με πίστωση ειδικού λογαριασμού του πελάτη, από τον οποίο λογαριασμό μπορεί να αναλαμβάνει διάφορα ποσά οποτεδήποτε.

Είναι απαραίτητο να επισημάνουμε ότι και τα Λογιστικά Πρότυπα, που εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο, ταυτίζονται ως προς τον ορισμό της έννοιας των ταμειακών ή χρηματικών διαθεσίμων, με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο.

Πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι δεν έχει σημασία το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται τα ταμειακά διαθέσιμα και συνεπώς σε αυτά περιλαμβάνονται διαθέσιμα σε οποιοδήποτε νόμισμα.

Πέραν αυτών πρέπει να αναφερθούμε και την έννοια των χρηματικών διαθεσίμων, όπως αυτή οριοθετείται από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

Διαθέσιμα (χρηματικά ή ταμειακά) είναι:

- Ταμείο (Λογαριασμός 38.00)
- Ληγμένα τοκομερίδια για είσπραξη (Λογαριασμός 38.02)
- Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε Δρ και ΟΝ. (Λογαριασμοί 38.03 38.04 38.05 38.06)

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι οι καταθέσεις προθεσμίας μπορεί αναληφθούν οποτεδήποτε, αλλά υπάρχει επιβάρυνση με τόκους λόγω πρόωρης αναλήψεως. Αν λοιπόν παραβλέψουμε αυτή την επιβάρυνση λόγω πρόωρης αναλήψεως, τότε η έννοια των διαθεσίμων του ΕΓΛΣ ταυτίζεται με αυτή του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου.

Κατά συνέπεια, για την κατάρτιση της καταστάσεων των ταμειακών ροών μπορεί να λαμβάνονται, ως ταμειακά ή χρηματικά διαθέσιμα, τα απεικονιζόμενα στους προαναφερόμενους λογαριασμούς του ΕΓΛΣ .

---

¹² : Accounting Standards, Volume 1 έκδοση Ιούνιος 1990, σελ 6253

3.3.1.2 ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πέραν του όρου ταμειακά ή χρηματικά διαθέσιμα χρησιμοποιείται και ο όρος των ισοδυνάμων προς αυτά στοιχείων.

Ισοδύναμα προς τα ταμειακά ή χρηματικά διαθέσιμα στοιχεία είναι σύμφωνα με το ΔΛΠ¹³ βραχυπρόθεσμες, υψηλού βαθμού ρευστοποίησης επενδύσεις που είναι σε κάθε στιγμή μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά χρηματικών διαθεσίμων και υπόκεινται σε ασήμαντους κινδύνους αλλαγών στην αξία, λόγω της μετατροπής.

Το ΔΛΠ παρέχει και τις ακόλουθες συμπληρωματικές με τον προαναφερόμενο ορισμό επεξηγήσεις.

Τα ισοδύναμα αυτά στοιχεία κατέχουν οι επιχειρήσεις για να αντιμετωπίζουν τις ταμειακές ή χρηματικές ανάγκες τους βραχυχρονίως και όχι για επενδυτικούς ή άλλους σκοπούς. Κατά συνέπεια, για να θεωρηθεί μια επένδυση ως ταμειακό ή χρηματικό ισοδύναμο πρέπει να λήγει σύντομα, δηλαδή σε τρεις μήνες ή και λιγότερο από την ημερομηνία της αποκτήσεώς της.

Ο τραπεζικός δανεισμός θεωρείται, γενικά, ότι ανήκει στην κατηγορία των χρηματολογικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Όμως πολλές φορές συμβαίνει οι Τράπεζες να χορηγούν ορισμένες προκαταβολές που είναι επιστρεπτέες, όταν ζητηθούν και θεωρούνται ως ένα αναπόσπαστο τμήμα του ταμειακού προγράμματος της επιχείρησης. Οι προκαταβολές αυτές πρέπει να λαμβάνονται ως αρνητικά ισοδύναμα προς τα αρνητικά διαθέσιμα στοιχεία.

Τα λογιστικά πρότυπα δέχονται ως ισοδύναμα προς τα ταμειακά διαθέσιμα, βραχυπρόθεσμες, υψηλού βαθμού ρευστοποιήσεως επενδύσεις εφόσον:

- i. Είναι σε κάθε στιγμή μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα κονδύλια χρηματικών διαθεσίμων
- ii. Είναι πλησίον της λήξεως τους και έτσι παρουσιάζουν ασήμαντους κινδύνους αλλαγών στην αξία, λόγω μεταβολής των επιτοκίων.

Γενικότερα, μόνο επενδύσεις με λήξη τριών μηνών ή λιγότερο μπορεί να θεωρηθούν ως ισοδύναμα ταμειακά στοιχεία. Επισημαίνεται όμως ότι είναι πολύ πιθανόν μια επιχείρηση να θεωρεί τις αγορές ή τις πωλήσεις τέτοιων επενδύσεων όχι ως ισοδύναμα ταμειακά

---

¹³ :I.A.S. Νο, 7 παρ 6 και 7

στοιχεία, αλλά ως επενδυτικές δραστηριότητες . η ακολουθούμενη με τέτοιες περιπτώσεις πολιτική πρέπει να αποκαλύπτεται, όπως σε κάθε μεταβολή αυτής, ως να πρόκειται για μεταβολή λογιστικής αρχής.

Αναφερόμενοι στα λογιστικά πρότυπα που εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο, επισημαίνουμε ότι δεν διαφέρουν από τα πρότυπα του ΑΙCΡΑ ως προς τον ορισμό των ισοδύναμων ταμειακών στοιχείων, εκτός από την ρητή επιταγή αυτών ότι θεωρούνται ως αρνητικά ισοδύναμα ταμειακά στοιχεία οι προκαταβολές των Τραπεζών, όπως άλλωστε δέχεται κ το ΔΛΠ. Και στην περίπτωση των λογιστικών προτύπων του Ηνωμένου Βασιλείου, ως βραχυπρόθεσμη επένδυση θεωρείται αυτή που λήγει τρεις μήνες ή λιγότερο από την ημέρα αποκτήσεως της.

Ένα σχετικό παράδειγμα είναι απαραίτητο:

Η επιχείρηση αγόρασε πχ ένα έντοκο γραμμάτιο του Δημοσίου τρίμηνης διάρκειας ή ένα έντοκο γραμμάτιο του Δημοσίου διετούς διάρκειας, αλλά υπολείπονται τρεις μήνες για να λήξει. Και στις δύο περιπτώσεις η επένδυση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως ισοδύναμο ταμειακό στοιχείο, σήμερα που έγινε η αγορά. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ισοδύναμο ταμειακό στοιχείο το έντοκο γραμμάτιο του Δημοσίου που αγοράστηκε σήμερα, άλλα θα λήξει πχ μετά από ένα έτος.

Για τα ελληνικά δεδομένα, ως ισοδύναμα ταμειακά διαθέσιμα στοιχεία μπορεί να εκληφθούν από τους λογαριασμούς του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού μόνο ο λογαριασμός «Έντοκα γραμμάτια¹⁴ Ελληνικού Δημοσίου» (3408). Μπορεί να υπάρχουν και άλλοι λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων επενδύσεων υψηλού βαθμού ρευστοποιήσεως, αλλά δεν είναι εύκολο να θεωρηθούν ως ισοδύναμα ταμειακά διαθέσιμα, καθώς η ακολουθούμενη από την επιχείρηση πρακτική τα εντάσσει στην κατηγορία των επενδυτικών δραστηριοτήτων της.

Ιδιαίτερα επισημάνουμε ότι για μια Τράπεζα ή ένα πιστωτικό ίδρυμα τα ισοδύναμα με τα ταμειακά διαθέσιμα στοιχεία πρέπει να προσδιορίζονται προσεχτικά, γιατί υπάρχουν κάποιες ιδιαίτερες δεσμεύσεις όπως πχ υποχρεωτικές επενδύσεις¹⁵ σε έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου.

---

¹⁴ :Έντοκα γραμμάτια όχι μόνο του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹⁵ :Οικονομικές Καταστάσεις Τραπεζών και Δείκτες Φερεγγυότητας, Ν.Πρωτοψάλτη, σελ 41 κ.ε

3.3.2 ΜΙΚΤΕΣ ΑΠΟ ΚΑΘΑΡΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

Γενικά η παροχή πληροφοριών για τα μικρά κονδύλια των ταμειακών εισροών και εκροών, κατά την διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου, θεωρείται περισσότερη σημαντική από την παροχή υπηρεσιών για τα καθαρά κονδύλια των ταμειακών εισροών και εκροών. Παρά το γεγονός, ότι μια μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη εκτίμηση των ταμειακών ροών μπορεί να προκύψει από την καταχώριση στην Κατάσταση μικτών κονδυλίων παρά των καθαρών τοιούτων, εν τούτοις δεν αποκλείεται η καταχώριση των καθαρών για ορισμένες συγκεκριμένες περιπτώσεις. Τέτοιες περιπτώσεις δεν υπάρχουν στην παραδεγμένη , λογιστική πρακτική στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει από 1.1.1994, προβλέπει σχετικά τα εξής:

Οι ταμειακές εισροές και εκροές καταχωρούνται με τα μικτά κονδύλια αυτών, εκτός από τις ακόλουθες συγκεκριμένες περιπτώσεις που αναφέρονται τα καθαρά κονδύλια αυτών. Αναλυτικότερα, οι εξαιρέσεις καταχωρήσεως των καθαρών κονδυλίων έχουν ως εξής:

Ταμειακές εισροές και εκροές για λογαριασμό πελατών, όταν οι ταμειακές ροές αντανακλούν περισσότερο τις δραστηριότητες του πελάτη παρά της επιχείρησης. Ως παράδειγμα αναφέρονται:

- Αποδοχή και επιστροφή καταθέσεων μιας Τράπεζας
- Κεφάλαια που κρατιούνται για πελάτες από μια επιχείρηση επενδύσεων
- Μισθώματα εισπραχθέντα για λογαριασμό των ιδιοκτητών και αποδοθέντα σε αυτούς

Ταμειακές εισροές και εκροές για τα στοιχεία των οποίων η ταχύτητα κυκλοφορίας είναι μεγάλη, τα ποσά μεγάλα και οι λήξεις αυτών σύντομες. Ως παραδείγματα αυτών των περιπτώσεων αναφέρονται προκαταβολές και αποδόσεις:

- Ποσών κεφαλαίου και αφορούν πιστωτικές κάρτες πελατών
- Αγορών και πωλήσεων επενδύσεων
- Λοιπών βραχυπρόθεσμων δανεισμών πχ τριμήνου λήξεως ή λιγότερα.

Επίσης, το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο, καθιερώνει ειδικώς για τα πιστωτικά ιδρύματα ορισμένες εξαιρέσεις αναφοράς των ταμειακών ροών με τα καθαρά κονδύλια. Ειδικότερα πρέπει να αναφέρονται με τα καθαρά κονδύλια οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- Ταμειακές εισροές και εκροές για την αποδοχή και επιστροφή καταθέσεων με ορισμένη ημερομηνία λήξεως
- Η τοποθέτηση και η απόσυρση καταθέσεων σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα
- Προκαταβολές και δάνεια προς τους πελάτες και η επιστροφή των προκαταβολών και των δανείων αυτών.

Σημειώνεται ότι τις ανωτέρω εξαιρέσεις, που καθιερώνει το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο για τα πιστωτικά ιδρύματα, αποδέχονται και τα λογιστικά πρότυπα του ΑΙCΡΑ

3.3.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΕΣ, ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αναφερόμενο στο θέμα των συμμετοχών σε εξαρτημένη επιχείρηση ή σε συγγενή τοιαύτη, οι οποίες συμμετοχές μπορεί να απεικονίζονται λογιστικώς με την μέθοδο του κόστους κτήσεως ή με την μέθοδο της καθαρής θέσεως, επισημαίνει ότι η επιχείρηση που έχει τις συμμετοχές, δηλαδή ο επενδυτής, περιορίζει την Κατάσταση Ταμειακών ροών μόνο στις ταμειακές ροές που αφορούν αυτόν και την εταιρεία στην οποία συμμετέχει, όπως πχ είναι τα μερίσματα και οι προκαταβολές. Τονίζεται ότι δεν περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών της μητρικής επιχείρησης (επενδυτής) οι ταμειακές ροές αυτής της εξαρτημένης ή της συγγενούς επιχειρήσεως.

Περαιτέρω, το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο ορίζει ότι η επιχείρηση που συμμετέχει σε μια Κοινοπραξία¹⁶ και απεικονίζει τα δικαιώματά της στην Κοινοπραξία αυτή χρησιμοποιώντας την αναλογική μέθοδο ενσωματώσεως, θα συμπεριλαμβάνει την ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών το αναλογικό της μερίδιο σε σύνολο των ταμειακών ροών της από κοινού ελεγχόμενης επιχειρήσεως (κοινοπραξίας).

Όταν, όμως η επιχείρηση που συμμετέχει σε μια Κοινοπραξία απεικονίζει την συμμετοχή της αυτή με την μέθοδο της καθαρής θέσεως, τότε η Κατάσταση Ταμειακών Ροών πρέπει να περιλαμβάνει τις ταμειακές ροές που έχουν σχέση με την συμμετοχή της στην κοινοπραξία ήτοι, εισπράξεις και πληρωμές μεταξύ της επιχειρήσεως που συμμετέχει και της Κοινοπραξίας.

¹⁶: Joint Ventures, όπως ορίζει το Δ.Λ.Π. αρθ 31 για το Financial Reporting of Interests in Joint Ventures.

Διευκρινίζεται ότι ο λογιστικός τρόπος απεικόνισης της συμμετοχής στην Κοινοπραξία προσδιορίζει ποιές ταμειακές ροές που συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών της επιχειρήσεως που συμμετέχει. Η αναλογική ενσωμάτωση της συμμετοχής στην Κοινοπραξία επιτρέπει αναλογική απεικόνιση και του συνόλου των ταμειακών ροών της επιχειρήσεως που συμμετέχει. Η αναλογική ενσωμάτωση της συμμετοχής στην Κοινοπραξία επιτρέπει αναλογική απεικόνιση και του συνόλου των ταμειακών ροών της Κοινοπραξίας στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών της επιχειρήσεως που συμμετέχει στην Κοινοπραξία.

Αντίθετα η απεικόνιση της συμμετοχής με την μέθοδο της καθαρής θέσεως, δεν επιτρέπει την απεικόνιση στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών παρά μόνο των μεταξύ της επιχειρήσεως και της Κοινοπραξίας ροών.

Χρήσιμο είναι να αναφερθούμε και στα λογιστικά πρότυπα του Ηνωμένου Βασιλείου που αναφέρονται στις συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες. Σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά μια βασική αρχή είναι οι ταμειακές ροές των επιχειρήσεων αυτών (δηλαδή αυτών που συμμετέχουν) που περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών της ομάδας πρέπει να αφορούν μόνο τις πραγματικές ταμειακές ροές μεταξύ αυτών και της ομάδας. Ειδικότερα οι ακόλουθες εισπράξεις και πληρωμές πρέπει να αποκαλύπτονται ξεχωριστά κάτω από κατάλληλους τίτλους:

- i. Μερίσματα εισπραχθέντα από την απεικονιζόμενη στις επιχειρήσεις αυτές με την μέθοδο της καθαρής θέσεως συμμετοχή.
- ii. Πληρωμές από την απόκτηση της συμμετοχής (καθαρής θέσεως) και εισπράξεις από την πώληση της συμμετοχής (καθαρής θέσεως).
- iii. Κάθε πληρωμή ή εισπραξη χρηματοδοτικής φύσεως προς ή από την επιχείρηση, για την όποια συμμετοχή (καθαρή θέση).

3.3.4 ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το σύνολο των ταμειακών ροών που αφορούν τις αγορές (αποκτήσεις) ή τις πωλήσεις των εξαρτημένων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρηματικών μονάδων πρέπει να απεικονίζονται ξεχωριστά και να ταξινομούνται μεταξύ των επενδυτικών δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως.

Σημειώνεται εδώ ότι τόσο στο Ηνωμένο Βασίλειο όσο και στις ΗΠΑ επιβάλλεται η απεικόνιση των ανωτέρω συναλλαγών μεταξύ των επενδυτικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.

Το ΔΛΠ ορίζει περαιτέρω και τα εξής:

Κάθε επίχειρηση πρέπει να αποκαλύπτει, στο σύνολο, τόσο τις αγορές όσο και τις πωλήσεις εξαρτημένων ή άλλων επιχειρηματικών μονάδων κατά την διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου και ειδικότερα:

- Την συνολική αξία αγοράς ή πωλήσεως
- Την αναλογία της αξίας αγοράς ή πωλήσεως που αφορά τα ταμειακά διαθέσιμα και τα προς αυτά ισοδύναμα στοιχεία
- Τα ταμειακά διαθέσιμα και τα προς αυτά ισοδύναμα στοιχεία που υπάρχουν στις εξαρτημένες ή άλλες επιχειρηματικές μονάδες που αγοράστηκαν ή πωλήθηκαν
- Τα κονδύλια των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εκτός των χρηματικών διαθεσίμων και των ισοδύναμων προς αυτά στοιχείων, υπάρχουν στις εξαρτημένες ή άλλες επιχειρηματικές μονάδες που αγοράστηκαν ή πωλήθηκαν

Επισημαίνεται ότι οι ταμειακές ροές των πωλήσεως δεν πρέπει να εκπίπτονται από εκείνες των αγορών.

Η κατά τα προαναφερόμενα ξεχωριστή παρουσίαση των ταμειακών ροών των αγορών και των πωλήσεων και εξαρτημένων και άλλων επιχειρηματικών μονάδων, μαζί με την ξεχωριστή αποκάλυψη των ποσών των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που υπάρχουν στις αγορασθείσες εξαρτημένες ή άλλες επιχειρηματικές μονάδες μας βοηθάει να ξεχωρίσουμε αυτές τις ταμειακές ροές από εκείνες που προέρχονται από τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Πάντως το συνολικό ποσό των ταμειακών ροών που εισπράχθηκε και πληρώθηκε, λόγω πωλήσεως ή αγοράς αναφέρεται την Κατάσταση Ταμειακών Ροών καθαρό, δηλαδή αφού έχουν αφαιρεθεί τα κονδύλια των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων προς αυτά στοιχείων που υπάρχουν στις αγορασθείσες ή πωληθείσες επιχειρήσεις.

Στο σημείο αυτό πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι τα ισχύοντα στο Ηνωμένο Βασίλειο πρότυπα επιβάλλουν την απεικόνιση στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών μόνο των ταμειακών διαθεσίμων και των ισοδύναμων προς αυτά στοιχείων που αφορούν τις αγορές ή τις πωλήσεις εξαρτημένων επιχειρήσεων. Ειδικότερα, επιβάλλουν την απεικόνιση του

καθαρού ποσού, μετά την αφαίρεση των ταμειακών διαθεσίμων ή των ισοδύναμων στοιχείων που αποκτήθηκαν ή διατέθηκαν με τις εξαρτημένες επιχειρήσεις. Βέβαια, σε περίπτωση κατά την οποία η απόκτηση μιας εξαρτημένης γίνεται με έκδοση ίσης αξίας μετόχων, τότε στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών πρέπει να αναφερθεί η ταμειακή εισροή από την απόκτηση των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων προς αυτά στοιχείων της εξαρτημένης.

3.3.5 ΈΚΤΑΚΤΑ, ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Ως προς την έννοια και το περιεχόμενο των προαναφερόμενων κονδυλίων παραπέμπουμε στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμός 8.

Οι ταμειακές ροές που αφορούν έκτακτα ανόργανα ή και κονδύλια προηγούμενης χρήσεως πρέπει να αποκαλύπτονται πάντοτε ξεχωριστά όμως στην κατηγορία δραστηριοτήτων που κρίνεται ως πλέον αρμόζουσα σε αυτά, ώστε οι χρήστες των Καταστάσεως των ταμειακών ροών να μπορεί να αντιληφθούν την φύση και τον επηρεασμό που ασκούν τα ποσά αυτών στις παρούσες και μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχειρήσεως.

Η ξεχωριστή αποκάλυψη των ταμειακών ροών που αφορούν τα ανωτέρω κονδύλια είναι ανεξάρτητη από τις αποκάλυψεις που επιβάλλει το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθμός 8 για τη φύση και το ύψος των κονδυλίων αυτών.

Την ιδιαίτερη απεικόνιση των ταμειακών ροών που σχετίζονται με τα έκτακτα και ανόργανα κονδύλια κάτω όμως από τον κατάλληλη τίτλο κάποιας κατηγορίας δραστηριοτήτων, αναλόγως της φύσεως των κονδυλίων αυτών, επιβάλλουν και τα λογιστικά πρότυπα στο Ηνωμένο βασίλειο.

Σημασία έχει στις περιπτώσεις αυτές να εξακριβώνεται η φύση των ταμειακών ροών και όχι η φύση αυτών τούτων των κονδυλίων. Πχ έχουμε μια ταμειακή ροή από την πώληση ενός παγίου στοιχείου, που πρέπει να απεικονιστεί ιδιαιτέρως στην κατηγορία των επενδυτικών δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως ανεξάρτητα αν το αποτέλεσμα της πωλήσεως απεικονίζεται στον λογαριασμό των αποτελεσμάτων μεταξύ των έκτακτων και ανόργανων κονδυλίων. Βέβαια, έχουμε και τις περιπτώσεις που δεν δημιουργούν ταμειακές ροές ορισμένες τέτοιες έκτακτες συναλλαγές, όπως πχ η διαγραφή ενός παγίου στοιχείου, στην περίπτωση αυτή πρέπει να γίνει κάποια προσαρμογή του λογαριασμού των

αποτελεσμάτων, στον οποίο έχει μεταφερθεί ένα αποτέλεσμα από την διαγραφή, για να προσδιορισθούν οι ταμειακές ροές από τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Γενικά δεν εξακριβώνεται πάντοτε εύκολα η φύση των ταμειακών επιπτώσεων των έκτακτων και ανόργανων κονδυλίων, για αυτό πρέπει να επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή.

Μια πρόβλεψη που καταχωρείται σε δεδομένη λογιστική περίοδο σε βάρος των αποτελεσμάτων της περιόδου αυτής μπορεί να παρουσιάσει μελλοντικά ταμειακές ροές σε περισσότερες χρήσεις ή αυτές να αφορούν περισσότερες κατηγορίες δραστηριοτήτων.

Έχουμε προαναφέρει ότι ο φόρος εισοδήματος απεικονίζεται μεταξύ των συνηθών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Ο φόρος αυτός περιλαμβάνει και το φόρο που αντιστοιχεί στα έκτακτα και ανόργανα κονδύλια και δεν διαχωρίζεται. Συνεπώς, οι ταμειακές ροές των έκτακτων και ανόργανων κονδυλίων δεν περιλαμβάνουν τους φόρους που αναλογούν στα έκτακτα και ανόργανα κονδύλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

4.1 ΟΙ ΑΔΕΣΜΕΥΤΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

Οι αδέσμευτες ταμειακές ροές δηλώνουν την ικανότητα μιας επιχείρησης να παράγει ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πέρα από αυτές οι οποίες χρειάζονται για να παραμείνει σε συνεχή λειτουργία. Οι αδέσμευτες ταμειακές ροές μπορούν είτε να διανεμηθούν στους μετόχους ως υψηλότερα μερίσματα είτε να παραμείνουν στην επιχείρηση προκειμένου να επενδυθούν και να συνεισφέρουν στην αύξηση των μελλοντικών κερδών, των μελλοντικών αδέσμευτων ταμειακών ροών και της τιμής της μετοχής της επιχείρησης.

Συχνά όμως οι επενδύσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από τις αδέσμευτες ταμειακές ροές αποδεικνύονται ανεπιτυχείς και γίνεται σπατάλη των αδέσμευτων ταμειακών ροών.

Επειδή δεν υπάρχει ένας αυστηρά καθορισμένος τρόπος υπολογισμού ταμειακών ροών από κάποιο λογιστικό πρότυπο, όπως συμβαίνει με τις ταμειακές ροές από τις διάφορες δραστηριότητες, στη διεθνή βιβλιογραφία εμφανίζονται διάφοροι τρόποι υπολογισμού. Ο πιο κοντινός τρόπος υπολογισμού των αδέσμευτων ταμειακών ροών είναι ο εξής:

Αδέσμευτες ταμειακές ροές = Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες - Επενδύσεις σε πάγια + Πωλήσεις παγίων

Για μια επιχείρηση όμως που χρησιμοποιεί ξένα κεφάλαια ο πιο σωστός τρόπος υπολογισμού των αδέσμευτων ταμειακών ροών είναι ο εξής :

Αδέσμευτες ταμειακές ροές = ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες-Επενδύσεις σε πάγια +Πωλήσεις παγίων –Εξοφλήσεις χρεολυσίων +Εισροές από Νέα δάνεια

Καθώς ο χρόνος που θα γίνει μια επένδυση και το ποσό της επένδυσης ανήκουν στην διακριτική ευχέρεια της διοίκησης μιας επιχείρησης ,ένας αναλυτής θα πρέπει να γνωρίζει το ποσό των επενδύσεων οι οποίες είναι απόλυτα αναγκαίες για να διατηρηθεί ο τρέχων ρυθμός ανάπτυξης της επιχείρησης και το ποσό των επενδύσεων οι οποίες δεν είναι αναγκαίες και έχουν γίνει γιατί η διοίκηση είχε τη δυνατότητα να τις χρηματοδοτήσει .

Το τελευταίο ποσό αυτό των επενδύσεων αντιπροσωπεύει επίσης αδέσμευτες ταμειακές ροές και δεν θα πρέπει να αφαιρείται από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες στον προαναφερθέντα υπολογισμό των αδέσμευτων ταμειακών ροών .Ο υπολογισμός των επενδύσεων οι οποίες έγιναν γιατί απλώς η διοίκηση είχε την ευχέρεια γίνεται ως εξής :

Από το ρυθμό αύξησης των συνολικών επενδύσεων για μια καθορισμένη περίοδο , αφαιρείται ο ρυθμός αύξησης του κόστους πωληθέντων για την ίδια περίοδο ,η διαφορά αντιπροσωπεύει ένα ρυθμό αύξησης των επενδύσεων οι οποίες έγιναν γιατί η διοίκηση είχε την ευχέρεια.

4.2 ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

Οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα πρέπει να αναγνωρίζονται στο νόμισμα λειτουργίας της οντότητας, εφαρμόζοντας στο ποσό του ξένου νομίσματος τη συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος λειτουργίας και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της ταμειακής ροής. Επίσης, όσες είναι μιας θυγατρικής εξωτερικού πρέπει να μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας βάσει των συναλλαγματικών ισοτιμιών μεταξύ του νομίσματος αυτού και του ξένου νομίσματος κατά τις ημερομηνίες των ταμειακών ροών.

Οι ταμειακές ροές που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται σύμφωνα με το IAS 21 «Οι Επιδράσεις των Μεταβολών των Τιμών Συναλλάγματος», το οποίο επιτρέπει τη χρήση μιας ισοτιμίας που πλησιάζει την πραγματική.

Για παράδειγμα, ο μέσος σταθμικός όρος των συναλλαγματικών ισοτιμιών μιας περιόδου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καταχώρηση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα ή τη μετατροπή των ταμειακών ροών μιας θυγατρικής εξωτερικού. Οποσδήποτε όμως, το IAS 21 δεν επιτρέπει χρήση της συναλλαγματικής ισοτιμίας που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, όταν μετατρέπονται οι ταμειακές ροές μιας θυγατρικής εξωτερικού. Επίσης μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες, που προέρχονται από μεταβολές στις ισοτιμίες των ξένων νομισμάτων, δεν είναι ταμειακές ροές.

Όμως, η επίδραση των μεταβολών των ισοτιμιών ξένου νομίσματος στα ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα, που κατέχονται ή οφείλονται σε ξένο νόμισμα, καταχωρείται στην κατάσταση ταμειακών ροών για λόγους συμφωνίας των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων μεταξύ έναρξης και τέλους περιόδου. Αυτό το ποσό παρουσιάζεται ξεχωριστά από τις ταμειακές ροές από επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και συμπεριλαμβάνει τις τυχόν διαφορές, στην περίπτωση που αυτές οι ταμειακές ροές είχαν καταχωρηθεί με τις κατά το τέλος της περιόδου συναλλαγματικές ισοτιμίες.

4.3 ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Οι ταμειακές ροές από τόκους και μερίσματα που έχουν εισπραχθεί πρέπει να γνωστοποιούνται ξεχωριστά από τόκους και μερίσματα που έχουν καταβληθεί. Οι ταμειακές ροές από τόκους και μερίσματα πρέπει να κατατάσσονται κατά ένα σταθερό τρόπο από περίοδο σε περίοδο, ως επιχειρηματικές ή επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Το συνολικό ποσό των τόκων που καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου εμφανίζεται στην κατάσταση ταμειακών ροών, είτε έχει καταχωρηθεί ως έξοδο στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων είτε έχει κεφαλαιοποιηθεί, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο εναλλακτικό χειρισμό στο IAS 23 «Κόστος δανεισμού».

Για ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, οι τόκοι που καταβλήθηκαν και οι τόκοι και τα μερίσματα που εισπράχθηκαν συνήθως κατατάσσονται ως επιχειρηματικές ταμειακές ροές. Όμως, δεν υπάρχει κοινή συναίνεση στην κατάταξη αυτών των ταμειακών ροών από άλλες επιχειρήσεις. Τόκοι που καταβλήθηκαν και τόκοι και μερίσματα που εισπράχθηκαν μπορεί να

καταταγούν στις επιχειρηματικές ταμειακές ροές, γιατί υπεισέρχονται στον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους ή ζημίας. Εναλλακτικά, τόκοι που καταβλήθηκαν και τόκοι και μερίσματα που εισπράχθηκαν μπορεί να καταταγούν στις χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές και επενδυτικές ταμειακές ροές αντίστοιχα, γιατί αποτελούν τα κόστη εξεύρεσης χρηματοοικονομικών πόρων ή τις αποδόσεις των επενδύσεων.

Όσον αφορά τα μερίσματα που καταβλήθηκαν, μπορεί να καταταγούν στις χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές, γιατί αποτελούν ένα κόστος εξεύρεσης χρηματοοικονομικών πόρων. Εναλλακτικά, μπορεί να καταταγούν ως ένα συνθετικό στοιχείο των ταμειακών ροών από επιχειρηματικές δραστηριότητες, ώστε να μπορέσουν οι χρήστες να προσδιορίσουν τη δυνατότητα μιας επιχείρησης να καταβάλει μερίσματα από τις επιχειρηματικές ταμειακές ροές.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο επιβάλλει να αποκαλύπτονται οι ταμειακές ροές για τόκους και μερίσματα ξεχωριστά από το γεγονός ότι κάθε επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ταξινομή τις ροές αυτές.

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο επισημαίνει ιδιαίτερος ότι στην κατάσταση ταμειακών ροών πρέπει να αποκαλύπτεται το συνολικό ποσό των τόκων που πληρώθηκαν κατά την διάρκεια της λογιστικής περιόδου, για την οποία η κατάσταση των ταμειακών ροών, ανεξάρτητα αν απεικονιζόταν οι τόκοι αυτοί ως δαπάνη στην ανάλυση του λογαριασμού αποτελεσμάτων ή αν έχουν κεφαλαιοποιηθεί, σύμφωνα με όσα ορίζει¹⁷ το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο και συνεπώς απεικονιζόταν στα έξοδα πολυετούς αποσβέσεως.

Παρά το γεγονός ότι κάθε επιχείρηση ταξινόμηση των τόκων που πληρώθηκαν και των τόκων και μερισμάτων που εισπράχθηκαν είναι ελεύθερη, όπως προαναφέρθηκε, αυτό δεν ισχύει για τα πιστωτικά ιδρύματα. Το ΚΛΠ απαιτεί οι τόκοι που πληρώθηκαν και οι τόκοι και τα μερίσματα που εισπράχθηκαν να ταξινομούνται ως ταμειακές ροές στην κατηγορία των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όταν πρόκειται για πιστωτικό ίδρυμα. Η ταξινόμηση αυτή δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι τόκοι που πληρώθηκαν και οι τόκοι και τα μερίσματα που εισπράχθηκαν συνέβαλαν στην διαμόρφωση των αποτελεσμάτων(κερδών ή ζημιών) του πιστωτικού ιδρύματος. Διαφορετικά, η ταξινόμηση αυτών στις χρηματοδοτικές(τόκοι πληρωθέντες) και επενδυτικές δραστηριότητες(τόκοι και μερίσματα εισπραχθέντα) αποκαλύπτει ότι αποτελούν κόστος των πηγών χρηματοδοτήσεως ή ωφέλειες των επενδύσεων αντίστοιχα.

---

¹⁷ : Κεφαλαιοποίηση του δανειακού κόστους (τόκων) κατά την διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου.

Τέλος, ως προς τα μερίσματα που πληρώνονται από την επιχείρηση μπορεί να ταξινομηθούν στην κατηγορία των ταμειακών ροών των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων με την έννοια ότι αποτελούν κόστος των ιδίων κεφαλαίων. Η ταξινόμηση αυτών στις ταμειακές ροές των συνήθων επιχειρηματικών συναλλαγών σκοπό έχει να καταδείξει ότι η πληρωμή του μερίσματος είναι δυνατή από τις ταμειακές ροές των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Πρέπει να αναφερθεί ότι το AICPA θεωρεί ότι τα μερίσματα που πληρώνει η επιχείρηση εντάσσονται στην κατηγορία των ταμειακών ροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, ενώ οι τόκοι που πληρώθηκαν από την επιχείρηση, όπως και οι τόκοι και τα μερίσματα που εισπράχθηκαν ταξινομούνται στις ταμειακές ροές των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι τόκοι και τα μερίσματα, εισπραχθέντα και πληρωθέντα, συνιστούν ιδιαίτερα κατηγορία ταμειακών ροών, (ωφέλειες επενδύσεων και εξυπηρέτηση χρηματοδοτήσεων).

4.4 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ταμειακές ροές, οι οποίες προκύπτουν από φόρους εισοδήματος πρέπει να γνωστοποιούνται ξεχωριστά και πρέπει να κατατάσσονται ως ταμειακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες, εκτός αν είναι δυνατόν ειδικώς να συσχετιστούν με τις χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες.

Οι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από συναλλαγές, οι οποίες δημιουργούν ταμιακές ροές κατατασσόμενες στην κατάσταση ταμειακών ροών στις επιχειρηματικές, επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Παρόλο που το έξοδο φόρου μπορεί να είναι άμεσα σχετιζόμενο προς τις επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, οι σχετικές ταμιακές ροές φόρου είναι συχνά πρακτικά αδύνατο να εξατομικεύονται και μπορεί να προκύπτουν σε διαφορετική περίοδο από εκείνη των ταμειακών ροών της βασικής συναλλαγής. Για το λόγο αυτό, οι φόροι που καταβλήθηκαν συχνά κατατάσσονται ως ταμειακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Όμως, όταν είναι πρακτικά δυνατόν οι ταμιακές ροές φόρου να συσχετισθούν άμεσα προς μία ιδιαίτερη συναλλαγή, η οποία δημιουργεί ταμιακές ροές που κατατάσσονται στις επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, τότε οι ταμιακές ροές φόρου

κατατάσσονται σε μία από τις δραστηριότητες αυτές, όπως αρμόζει. Όταν οι ταμιακές ροές φόρου κατανέμονται σε περισσότερες από μία δραστηριότητες, πρέπει να γνωστοποιείται το συνολικό ποσό των φόρων που καταβλήθηκε.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο ορίζει ότι ο φόρος εισοδήματος πρέπει να απεικονίζεται ξεχωριστά στην κατηγορία των ταμειακών ροών, που αφορούν τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Βέβαια, δεν παραλείπει το πρότυπο να επισημαίνει ότι ένας φόρος που πληρώθηκε μπορεί να ταξινομηθεί σε μια άλλη κατηγορία ταμειακών ροών, όπως των επενδυτικών και χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης, αν πράγματι αφορά και έχει σχέση με τις δραστηριότητες αυτές. Δεδομένου ότι στη πράξη είναι πολύ δύσκολο να συνδέσει κανείς τους φόρους που πληρώνονται με κάποιες συγκεκριμένες συναλλαγές, ταξινομούνται συνήθως στην κατηγορία των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Αν για οποιαδήποτε λόγο, οι φόροι εισοδήματος που πληρώθηκαν αφορούν περισσότερες κατηγορίες ταμειακών ροών που έχουν ταξινομηθεί αναλόγως, επιβάλλεται να αποκαλύπτεται το συνολικό ποσό των φόρων που πληρώθηκαν.

Το ΑICPA δέχεται ότι ο φόρος εισοδήματος που πληρώθηκε εντάσσεται στην κατηγορία των ταμειακών ροών από τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο προβλέπεται ιδιαίτερη κατηγορία ταμειακών ροών που αφορά τους φόρους εισοδήματος. Στο σημείο αυτό πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι τα ισχύοντα στο Ηνωμένο Βασίλειο πρότυπα αναφέρονται ιδιαίτερα στο θέμα του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)¹⁸, εκτός αν ο ΦΠΑ αποτελεί αμετάκλητη δαπάνη για την επιχείρηση. Το καθαρό πληρωτέο ή εισπρακτέο ποσό ΦΠΑ μπορεί να αναφέρεται μεταξύ των ταμειακών ροών που αφορούν τις συνήθεις επιχειρηματικές συναλλαγές, εκτός αν μπορεί και πρέπει να ταξινομηθεί σε άλλη κατηγορία δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως, αναλόγως των κρατούμενων ειδικών συνθηκών.

Έχουμε την γνώμη ότι τα προαναφερόμενα ανωτέρω σχετικά με τον ΦΠΑ πρέπει να ισχύουν και για τον τύπο τον τύπο της Καταστάσεως των ταμειακών ροών, του ΔΛΠ, παρότι δεν υπάρχει ιδιαίτερη αναφορά στο θέμα του ΦΠΑ και των άλλων επί των πωλήσεων έμμεσων φόρων.

4.5 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ, ΣΥΤΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ

---

¹⁸ : Και κάθε άλλο φόρο που αφορά τις πωλήσεις της επιχειρήσεως

Όταν η οριστικοποίηση μιας επένδυσης σε συγγενή ή σε θυγατρική γίνεται με τη χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης ή της μεθόδου του κόστους, ο επενδυτής περιορίζει την αναφορά της επένδυσης αυτής στην κατάσταση ταμειακών ροών, μόνο σε ότι αφορά στις μεταξύ αυτού και της συγγενούς ή της θυγατρικής ταμιακές ροές, όπως για παράδειγμα, στα μερίσματα και στις προκαταβολές.

Μια επιχείρηση που παρουσιάζει τα δικαιώματά της σε μία από κοινού ελεγχόμενη οικονομική μονάδα (IAS 31 «Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για τα Δικαιώματα σε Κοινοπραξίες») χρησιμοποιώντας την αναλογική ενοποίηση, συμπεριλαμβάνει στη δική της ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών το αναλογικό μερίδιό της από τις ταμιακές ροές της από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας. Μια επιχείρηση που παρουσιάζει ένα τέτοιο δικαίωμα, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης, συμπεριλαμβάνει στη δική της κατάσταση ταμειακών ροών τις ταμιακές ροές από την επένδυσή της στην από κοινού ελεγχόμενη οικονομική μονάδα, καθώς και τις διανομές και άλλες πληρωμές ή εισπράξεις μεταξύ αυτής και της από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας.

4.6 ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Το σύνολο των ταμειακών ροών που προκύπτουν από αποκτήσεις και από διαθέσεις θυγατρικών ή άλλων επιχειρηματικών μονάδων, πρέπει να παρουσιάζεται ξεχωριστά και να κατατάσσεται στις επενδυτικές δραστηριότητες. Τόσο για τις αποκτήσεις, όσο και για τις διαθέσεις τέτοιων μονάδων κατά τη διάρκεια της περιόδου, μία επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί το συνολικό ποσό για κάθε ένα από τα ακόλουθα:

- Το συνολικό αντάλλαγμα της αγοράς ή της διάθεσης.
- Την αναλογία του ανταλλάγματος αγοράς ή πώλησης που καλύπτεται από ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα.
- Το ποσό των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων της θυγατρικής ή της επιχειρηματικής μονάδας που αποκτήθηκε ή διατέθηκε.
- Το ποσό των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, εκτός των ταμειακών διαθεσίμων ή ταμειακών ισοδυνάμων της θυγατρικής ή της επιχειρηματικής μονάδας που αποκτήθηκε ή διατέθηκε, συνοπτικά για κάθε κύρια κατηγορία.

- Η ξεχωριστή παρουσίαση, σε ιδιαίτερες σειρές κονδυλίων, των επιδράσεων των ταμειακών ροών από αποκτήσεις και διαθέσεις θυγατρικών και άλλων επιχειρηματικών μονάδων, μαζί με τη ξεχωριστή γνωστοποίηση των ποσών των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν ή διατέθηκαν, βοηθά να διακρίνονται οι συγκεκριμένες αυτές ταμιακές ροές από τις ταμιακές ροές που προκύπτουν από άλλες επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Τα αποτελέσματα των ταμειακών ροών από διαθέσεις δεν αφαιρούνται από εκείνα των αποκτήσεων. Το συνολικό ποσό όμως, των ταμειακών διαθεσίμων που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν, ως αντάλλαγμα αγοράς ή πώλησης, καταχωρείται στην κατάσταση ταμειακών ροών μετά την αφαίρεση των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων που αποκτήθηκαν ή διατέθηκαν.

4.7 ΜΗ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Επενδυτικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές που δεν απαιτούν τη χρήση ταμειακών διαθεσίμων ή ταμειακών ισοδυνάμων, πρέπει να εξαιρούνται από την κατάσταση ταμειακών ροών. Οι συναλλαγές αυτές πρέπει να γνωστοποιούνται με τις άλλες οικονομικές καταστάσεις, κατά τρόπο που να παρέχονται όλες οι σχετικές πληροφορίες για αυτές τις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Επίσης, πολλές από αυτό το είδος των συναλλαγών, δεν έχουν άμεσο αντίκτυπο στις τρέχουσες ταμιακές ροές, μολονότι επηρεάζουν την κεφαλαιακή και την περιουσιακή δομή μιας επιχείρησης. Ο αποκλεισμός των μη ταμειακών συναλλαγών από την κατάσταση ταμειακών ροών είναι συνεπής με το αντικείμενο της κατάστασης ταμειακών ροών, καθώς αυτές οι συναλλαγές δεν συνεπάγονται ταμιακές ροές στην τρέχουσα περίοδο.

Παραδείγματα μη ταμειακών συναλλαγών είναι:

- Η απόκτηση περιουσιακών στοιχείων είτε με την ανάληψη άμεσα συνδεδεμένων υποχρεώσεων είτε μέσω μιας χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- Η απόκτηση μιας επιχείρησης με έκδοση μετοχών.
- Η μετατροπή υποχρεώσεων σε κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΆΛΛΕΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί, μαζί με ένα σχόλιο της διοίκησης, τα ποσά των σημαντικών υπολοίπων ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων, που κατέχονται από την επιχείρηση και δεν είναι διαθέσιμα για χρήση από τον όμιλο. Όμως υπάρχουν και διάφορες περιπτώσεις κατά τις οποίες τα υπόλοιπα αυτά, που κατέχονται από μια επιχείρηση, δεν είναι διαθέσιμα για χρήση από τον όμιλο. Τα παραδείγματα περιλαμβάνουν υπόλοιπα ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων που κατέχονται από θυγατρική, η οποία λειτουργεί σε χώρα όπου ισχύουν συναλλαγματικοί έλεγχοι ή άλλοι νομικοί περιορισμοί, οπότε τα υπόλοιπα δεν είναι διαθέσιμα για γενική χρήση από τη μητρική εταιρία ή άλλες θυγατρικές.

Πρόσθετες πληροφορίες μπορεί να είναι απαραίτητες στους χρήστες για την κατανόηση της οικονομικής θέσης και της ρευστότητας μιας επιχείρησης.

Συνιστάται η παράθεση τέτοιων πληροφοριών, μαζί με ένα σχόλιο της διοίκησης και μπορεί να περιλαμβάνουν:

Τα ποσά των μη αναληφθέντων εγκεκριμένων δανείων, τα οποία μπορεί να είναι διαθέσιμα για μελλοντικές επιχειρηματικές δραστηριότητες και για διακανονισμό κεφαλαιακών δεσμεύσεων, με μνεία κάθε περιορισμού στη χρήση αυτών των δανείων.

Τα συνολικά ποσά των ταμειακών ροών από κάθε μία από τις επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, που σχετίζονται με δικαιώματα σε κοινοπραξίες, τα οποία εμφανίζονται με τη χρησιμοποίηση της αναλογικής ενοποίησης.

Το συνολικό ποσό των ταμειακών ροών που αντιπροσωπεύουν αυξήσεις στην επιχειρηματική δυναμικότητα, ξεχωριστά από εκείνες τις ταμιακές ροές που απαιτούνται για να διατηρείται η επιχειρηματική δυναμικότητα.

Το ποσό των ταμειακών ροών που προκύπτει από τις επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες για κάθε αναφερόμενο επιχειρηματικό και γεωγραφικό τομέα (IAS 14 «Πληροφόρηση κατά Τομέα»).

Επίσης η ξεχωριστή γνωστοποίηση των ταμειακών ροών που αντιπροσωπεύουν αυξήσεις στην επιχειρηματική δυναμικότητα και των ταμειακών ροών που απαιτούνται για να διατηρείται η επιχειρηματική δυναμικότητα, είναι χρήσιμη για να επιτρέψει στο χρήστη να προσδιορίσει αν η επιχείρηση επενδύει επαρκώς για τη διατήρηση της επιχειρηματικής δυναμικότητάς της. Μια επιχείρηση που δεν επενδύει επαρκώς για τη διατήρηση της

επιχειρηματικής δυναμικότητάς της, μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη μελλοντική κερδοφορία, χάριν της τρέχουσας ρευστότητας και διανομής (μερισμάτων) στους ιδιοκτήτες. Αυτό επιτρέπει στους χρήστες να έχουν μια καλύτερη αντίληψη της σχέσης μεταξύ των ταμειακών ροών της επιχείρησης, ως ένα σύνολο και των επιμέρους τμημάτων της, καθώς και της διαθεσιμότητας και μεταβλητότητας των κατά τομέα ταμειακών ροών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ
ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

(ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2001	31.12.2000	ΑΥΞΟΜΕΙΩΣΕΙΣ
B. Ασώματες ακινητοποιήσεις			
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεων	27.000	45.000	(18.000)
ΓΠ. Ενσώματες ακινητοποιήσεις			
1. Γήπεδα – οικόπεδα	270.000	450.000	(180.000)
4. Μηχανήματα – εγκαταστάσεις	1.080.000	900.000	180.000
Μείον: αποσβέσεις	(222.000)	(150.000)	(72.000)
7. Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	750.000	600.000	150.000
ΔΙ. Αποθέματα	300.000	270.000	30.000
ΔΠ. Απαιτήσεις	375.000	300.000	75.000
ΔΠΙ. Χρεόγραφα	150.000	105.000	45.000
ΔΠΙΥ. Ταμείο	75.000	60.000	15.000
E. Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού			
1. Έξοδα επόμενων χρήσεων	45.000	0	45.000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	<u>2.850.000</u>	<u>2.580.000</u>	<u>270.000</u>
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
A. Ίδια κεφάλαια			
I. Μετοχικό κεφάλαιο (καταβεβλημένο)	1.200.000	1.050.000	150.000
V. Αποτελέσματα σε νέο	600.000	300.000	300.000
ΓΠ. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
1. Ομολογιακό δάνειο	450.000	675.000	(225.000)
ΓΠΙ. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
1. Προμηθευτές	150.000	105.000	45.000
2. Γραμμάτια πληρωτέα	150.000	300.000	(150.000)
3. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	75.000	45.000	30.000
4. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	75.000	105.000	(30.000)
10. Μερίσματα πληρωτέα	150.000	0	150.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>2.850.000</u>	<u>2.580.000</u>	<u>270.000</u>

Ανάλυση λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2001

Πωλήσεις		3.000.000
Μείον: Κόστος πωληθέντων (αποσβέσεις χρήσεως 72.000)		<u>1.677.000</u>
Μικτό κέρδος		1.323.000
Μείον: Έξοδα λειτουργιών		<u>900.000</u>
		423.000/
Έκτακτα αποτελέσματα		
Κέρδη από πώληση γηπέδου	52.500	
Ζημίες από την εξαγορά ομολογιών	<u>(7.500)</u>	<u>45.000</u>
		468.000
Αποσβέσεις μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		<u>18.000</u>
Καθαρά κέρδη		<u><u>450.000</u></u>

Πρόσθετες πληροφορίες:

1. Τα καθαρά κέρδη της χρήσεως 2001 διατέθηκαν ως εξής (υποτίθεται ότι η διανομή είναι νόμιμη).

Μερίσματα	Δρχ.	150.000
Κέρδη εις νέο	Δρχ.	300.000
Σύνολο	Δρχ.	450.000

2. Κατά τη διάρκεια της χρήσεως πωλήθηκε οικοπέδο αξίας κτήσεως δρχ. 180.000 αντί δρχ. 232.500, ενώ αγοράστηκαν τοις μετρητοίς μηχανήματα αξίας κτήσεως δρχ. 180.000.
3. Κατά τη χρήση 2001 πραγματοποιήθηκαν τοις μετρητοίς δαπάνες ανεγέρσεως οικοδομής [ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση] ύψους δρχ. 150.000.
4. Πραγματοποιήθηκε αγορά χρεογράφων (τοις μετρητοίς) αξίας δρχ. 45.000.
5. Έγινε μερική εξόφληση του ομολογιακού δανείου με την εξαγορά ομολογιών αξίας δρχ. 90.000 αντί δρχ. 97.500.
6. Επίσης κατά το 2001 ομολογιούχοι που κατείχαν ομολογίες ονομαστικής αξίας δρχ. 150.000 δέχθηκαν να γίνουν μέτοχοι και αυξήθηκε για το λόγο αυτό ισόποσα το μετοχικό κεφάλαιο. [Τηρήθηκαν όλες οι νόμιμες διαδικασίες].
7. Οι αποσβέσεις των παγίων που έχουν ενσωματωθεί στο κόστος ανέρχονται σε δρχ. 72.000, ενώ για να αποσβεσθεί η υπό το άρτιο διαφορά διαθέσεως του ομολογιακού δανείου καταχωρήθηκε στο λογαριασμό των αποτελεσμάτων δαπάνη, το ποσό των δρχ. 18.000.

Το φύλλο εργασίας διαμορφώνεται ως εξής:

Λογαριασμοί Ισολογισμού Ενεργητικό	Υπόλοιπα 31.12.2000	Ανάλυση μεταβολών 2001		Υπόλοιπα 31.12.2001
		Χρεώσεις	Πιστώσεις	
ΓΙ. 4.Λοιπά έξοδα εγκαταστ.	45.000 450.000		(3) 18.000 (2) 180.000	27.000 270.000
ΓΙΙ. 1.Γήπεδα-Οικόπεδα 4.Μηχανήματα-Εγκατ.	900.000	(9) 180.000		1.080.000
Αποσβέσεις 7. Ακίνητοπ. υπό εκτέλεσ	(150.000) 600.000 270.000 300.000	(9) 150.000 (7) 30.000 (7) 75.000	(3) 72.000	(222.000) 750.000 300.000 375.000
ΔΙ. Αποθέματα	105.000	(9) 45.000		150.000
ΔΙΙ. Απαιτήσεις	60.000			75.000
ΔΙΙΙ. Χρεόγραφα	0	(7) 45.000		45.000
ΔΙΥ. Ταμείο				
ΕΙ.Έξοδα προηγού. χρήσεων	2.580.000			2.850.000
	1.050.000			1.200.000
	300.000			600.000
	675.000		(5) 150.000	450.000
	105.000		(1) 300.000	150.000
Παθητικό	300.000	(4)(5) 225.000		150.000
ΑΙ. 1.Μετοχικό Κεφάλαιο	45.000		(6) 45.000	75.000
Υ. 1.Αποτελέσματα σε νέο	105.000	(8) 150.000		75.000
ΓΙ. 1.Ομολογιακό δάνειο	0		(8) 30.000	150.000
ΓΙΙΙ.1.Προμηθευτές		(8) 30.000		
2.Γραμμάτια πληρωτέα			(1) 150.000	
3.Υποχρεώσεις πόΦορ- τέλη				
4. Ασφαλιστικοί Οργανισ.	2.580.000	945.000	945.000	2.850.000
10. Μερίσματα πληρωτέα				

Πηγές ταμείου

Καθαρά κέρδη	(1)	450.000	
Μείον: έκτακτα κέρδη			(2) 52.500
Πλέον: έκτακτες ζημιές	(4)	7.500	
Πλέον: αποσβέσεις παγίων	(3)	72.000	

Απόσβεση διαφοράς υπό το άρτιο Ομολογιών	(3)	<u>18.000</u>		
Κεφάλαιο κινήσεως από Συνήθεις Συναλλαγές		547.000	52.500	<u>495.000</u>
Πλέον: Αυξήσεις βραχυπρόθεσμων Υποχρ.	(6)	75.000		
Μείον: Αυξήσεις αποθεμάτων			(7) 30.000	
Αυξήσεις απαιτήσεων			(7) 75.000	
Αυξήσεις μεταβατ. Λογ/σμων Ενεργ.			(7) 45.000	
Μειώσεις βραχυπροθ. Υποχρεώσεων			(8) 180.000	

Πηγές ταμείου από συνήθεις συναλλαγές		622.500	382.500	240.000
Άλλες πηγές ταμείου:				
Πώληση γηπέδου	(2)	232.500		232.500
		-----	-----	-----
Σύνολο πηγών ταμείου		855.000	382.500	472.500
Χρήσεις ταμείου:				
Αγορά μηχανημάτων	(9)	180.000		
Ακινητοποιήσεων υπό εκτέλεση	(9)	150.000		
Αγορά χρεογράφων	(9)	45.000		
Εξόφληση ομολογιών ομολογιακού δανείου	(4)	82.500		
		-----	-----	
Σύνολο Χρήσεων Ταμείου		457.500	457.500	
		-----	-----	
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	(5)	150.000		
Μετατροπή ομολογιών ομολογιακού δανείου σε μετοχές			(5) 150.000	
		-----	-----	-----
Καθαρή αύξηση ταμείου		<u>1.005.000</u>	<u>990.000</u>	<u>15.000</u>

Πράγματι, το Ταμείο αυξήθηκε κατά την 31.12.2001 σε σχέση με την 31.12.2000 κατά δρχ. 15.000.

Η κατάσταση μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως με βάση το Ταμείο και τη μέθοδο του φύλλου εργασίας διαμορφώνεται ως εξής:

Πηγές ταμείου

Κεφάλαιο κινήσεως από συνήθεις συναλλαγές	495.000	
Πλέον: Αυξήσεις βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	75.000	
Μείον: Αυξήσεις αποθεμάτων	(30.000)	
Αυξήσεις απαιτήσεων	(75.000)	
Αυξήσεις μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού	(45.000)	
Μειώσεις βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	<u>(180.000)</u>	
Άρα πηγές ταμείου από συνήθεις συναλλαγές	240.000	
Άλλες πηγές ταμείου:		
Πώληση γηπέδου	<u>232.500</u>	472.500

Χρήσεις ταμείου

Αγορά μηχανημάτων	180.000
Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	150.000

Αγορά χρεογράφων	45.000	
Εξόφληση ομολογιακού δανείου	<u>82.500</u>	<u>472.500</u>
Άρα καθαρή αύξηση ταμείου		15.000
Πλέον: Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου για αγορά ομολογιών*		150.000
Μείον: Εξαγορά ομολογιών με μετοχές*		<u>(150.000)</u>
Τελική καθαρή αύξηση ταμείου		<u>15.000</u>

*=Ανταλλαγή, ως διπλή συναλλαγή χωρίς να επηρεάζεται το "Ταμείο".

Μέθοδος του T-λογαριασμού

Μια άλλη μέθοδος καταρτίσεως της καταστάσεως μεταβολών της χρηματοοικονομικής θέσεως με βάση το Ταμείο είναι η μέθοδος του T-λογαριασμού.

Λογαριασμός Ταμείου

Συνήθεις συναλλαγές επιχειρήσεως					
Καθαρά κέρδη	(1)	450.000	Έκτακτα κέρδη	(2)	52.500
Έκτακτες ζημιές	(4)	7.500			
Αποσβέσεις παγίων	(3)	72.000			
Απόσβεση υπό το άρτιο	(3)	<u>18.000</u>			
		547.500			52.500
Αυξήσεις βραχ. υποχρ.	(6)	75.000	Μειώσεις βραχ. υποχρ.	(8)	180.000
			Αυξήσεις αποθεμάτων	(7)	30.000
			Αυξήσεις απαιτήσεων	(7)	75.000
			Αυξήσεις μεταβ. λογ.	(7)	45.000
		<u>622.500</u>			<u>382.500</u>

Λοιπές περιπτώσεις

Πώληση γηπέδου	(6)	232.500	Αγορά μηχαν/των	(9)	180.000
			Ακτινοποιήσεις υπό εκτ.	(9)	150.000
			Αγορά χρεογράφων	(9)	45.000
			Εξόφληση ομολογιών	(4)	<u>82.500</u>
		<u>232.500</u>			<u>457.500</u>

Σύνολο λογαρ. Ταμείου	855.000	σύνολο λογαρ. Ταμείου	840.000
Αύξηση μετοχ. Κεφαλαίου	150.000	Εξόφληση ομολογιών	150.000
Γενικό σύνολο	1.005.000	Γενικό σύνολο	990.000

Σημείωση: Οι αριθμοί – δείκτες συσχετίζουν τα κονδύλια των λογαριασμών αυτών με τις αντίστοιχες μεταβολές στους λογαριασμούς του Ισολογισμού και της Καταστάσεως Ταμιακών Ροών, για την καλύτερη κατανόηση των παραδειγμάτων.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Καταρτίσεις καταστάσεως ταμιακών ροών μιας επιχειρήσεως με την ευθεία μέθοδο.

Τα δεδομένα του παραδείγματος αυτού, δηλαδή Ισολογισμός, ανάλυση Λογαριασμών Αποτελεσμάτων Χρήσεως και ορισμένες πρόσθετες πληροφορίες έχουν ως εξής:

Ισολογισμός της 31.12.2001
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
[Ποσά σε χιλιάδες δρχ.]

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2000	2001	Αυξομειώσεις
Γ. Πάγιο Ενεργητικό			
I. Ασώματες ακινητοποιήσεις	57.600	72.000	(14.400)
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις			
Γήπεδα	450.000	375.000	75.000
Κτίρια	1.386.000	1.386.000	0
Αποσβέσεις κτιρίων	(273.000)	(237.000)	(36.000)
Μηχανήματα-Εγκαταστάσεις	479.190	501.690	(22.500)
Αποσβέσεις μηχ-εγκατ/σεων	(130.200)	(136.800)	6.600
III. Μακροπρόθεσμες επενδύσεις			
Τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων	108.000	258.000	(150.000)
Δ. Κυκλοφορούν Ενεργητικό			
I. Αποθέματα	966.000	903.000	63.000
III. Απαιτήσεις	888.000	943.500	(55.000)
III. Διαθέσιμα	347.550	365.550	(18.000)
Ε. Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού			
Πληρωθέντα έξοδα	23.400	17.400	6.000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	4.302.540	4.448.340	(145.800)
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
A. Ίδια κεφάλαια			
I. Μετοχικό Κεφάλαιο			
II. Διαφορά υπέρ το άρτιο	1.080.000	900.000	180.000
III. Αποθεματικά και αποτελέσματα	270.000	150.000	120.000
IV. Απομειώσεις	629.190	279.990	349.200
B. Υποχρεώσεις			
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Ομολογιακά Δάνεια			
Δάνεια Τραπεζών (ενυπόθηκα)	630.000	930.000	(300.000)
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	990.000	1.050.000	(60.000)
Προμηθευτές			
Γραμμάτια Πληρωτέα	401.250	701.250	(300.000)
Υποχρεώσεις από φόρους	227.100	437.100	(210.000)
Λοιπές υποχρεώσεις	60.000	0	60.000
Λοιπές υποχρεώσεις	15.000	0	15.000

ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	4.302.540	4.448.340	(145.800)
-------------------------	------------------	------------------	------------------

Ανάλυση λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2001
[ποσά σε χιλιάδες Δρχ.]

Πωλήσεις		4.950.000
Κόστος πωληθέντων		(1) 2.879.700

Μικτό κέδρος		2.070.300
Έξοδα λειτουργιών		1.290.300

Μερικό κέρδος εκμεταλλεύσεως		780.000
Έσοδα από μερίσματα	10.200	
Κέρδος από πώληση χρεογράφων (επενδύσεων)	37.500	
Ζημία πωλήσεως μηχανήματος	(6.900)	
Τόκοι χρεωστικοί	(165.000)	(124.200)

Κέρδη εκμεταλλεύσεως προ φόρων		(658.800)
Φόρος εισοδήματος		(156.600)

Καθαρά κέρδη		499.200
		=====
(1): Συμπεριλαμβάνει αποσβέσεις ως εξής:		
Αποσβέσεις ασωμάτων	14.400	
Αποσβέσεις κτιρίων	36.000	
Αποσβέσεις μηχανημάτων	69.300	

Σύνολο		119.700
		=====

Πρόσθετες πληροφορίες

- Μακροπρόθεσμες επενδύσεις κόστους 210.000 πωλήθηκαν με κέρδος 37.500. Αποκτήθηκαν μακροπρόθεσμες επενδύσεις με κόστος 60.000.
- Αγοράστηκε γήπεδο εκτάσεως X αντί 75.000 για να χρησιμοποιηθεί ως χώρος σταθμεύσεως οχημάτων της εταιρείας.
- Μηχάνημα κόστους 112.500 με σωρευμένες αποσβέσεις 75.900 πωλήθηκε με ζημιά 6.900. Αγοράστηκε νέο μηχάνημα αντί 90.000.
- Εξοφλήθηκαν συναλλαγματικές αποδοχής της εταιρίας ποσού 300.000. Νέες συναλλαγματικές 90.000 αποδέχθηκε η εταιρία.
- Ομολογίες ονομαστικής αξίας 300.000 μετατράπηκαν σε 18.000 μετοχές.
- Το ενυπόθηκο δάνειο μειώθηκε κατά 60.000 το 2001.
- Δηλώθηκαν και πληρώθηκαν μερίσματα 150.000.

Η βάση των ανωτέρω δεδομένων κατάσταση ταμιακών ροών της χρήσεως 2001 έχει ως ακολούθως:

Κατάσταση ταμιακών ροών – Χρήση 2001

Ταμιακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες		
Εισπράξεις από πωλήσεις		(1) 5.005.500
Πληρωμές για: Αγορές	(2) 3.123.000	
Δαπάνες επιχειρήσεως	(3) 1.281.300	
Φόρος εισοδήματος	(4) <u>96.600</u>	<u>4.500.900</u>
Ταμιακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες		504.600
Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Πώληση μακροπροθ. Επενδύσεως	247.500	
Αγορά μακροπροθ. Επενδύσεως	(60.000)	
Αγορά γηπέδου	(70.000)	
Πώληση μηχανήματος	29.700	
Εισπραχθέντα μερίσματα	<u>10.200</u>	62.400
Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Εξόφληση συναλ/κών πληρωτέων	(300.000)	
Αποδοχή νέων συναλλαγματικών	90.000	
Μείωση ενυπόθηκου δανείου	(60.000)	
Τόκοι πληρωθέντες	(165.000)	
Μερίσματα πληρωθέντα	<u>(150.000)</u>	<u>(585.000)</u>
Καθαρή μεταβολή στις ταμιακές ροές		<u>(18.000)</u>

Σημείωση: Μη ταμιακές επενδυτικές και χρηματοδοτικές συναλλαγές
Μετατροπή ομολογιών σε μετοχές 300.000.

Αναγκαίες επεξηγήσεις:

1. Πωλήσεις 4.950.000 (Λόγ. Αποτελεσμάτων Χρήσεως) πλέον μείωση λογαριασμού Απαιτήσεις 55.500 = 5.005.500.
2. Κόστος πωληθέντων 2.879.700 (Λογ. Αποτελεσμάτων Χρήσεως) μείον αποσβέσεις 119.700 = 2.760.000 πλέον αύξηση αποθεμάτων 63.000 = 2.823.000 πλέον μείωση προμηθευτών 300.000 = 3.123.000.
3. Έξοδα λειτουργιών 1.290.300 (Λογ. Αποτελεσμάτων Χρήσεως) μείον αύξηση λοιπών υποχρεώσεων 15.000 = 1.275.300 πλέον αύξηση προπληρωθέντων εξόδων 6.000 = 1.281.300.
4. Φόρος εισοδήματος 156.600 (Λόγ. Αποτελεσμάτων Χρήσεως) μείον αύξηση υποχρεώσεως από φόρους 60.000 = 96.600.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3
Καταρτίσεως Καταστάσεως Ταμιακών Ροών
Μιας επιχειρήσεως με την ευθεία και την έμμεση μέθοδο –
Κατάρτιση φύλλου εργασίας

Στο παράδειγμα αυτό παρατίθενται συνοπτικά τα δεδομένα των ισολογισμών δύο συνεχόμενων χρήσεων (2000 και 2001), όπως και οι αυξομειώσεις των στοιχείων αυτών. Επίσης παρατίθεται συνοπτική ανάλυση του λογαριασμού αποτελέσματα χρήσεως και οι αναγκαίες πληροφορίες για ορισμένες συναλλαγές.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ της 31.12.2001
Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία «ΑΘΗΝΑΪΚΗ»
(ποσά σε χιλιάδες δρχ.)

Ανάλυση	2001	2000	Αυξομειώσεις	
Ενεργητικό				
<u>Πάγιο Ενεργητικό</u>				
Αποσβέσεις πάγιου Ενεργητικού	1.430.000	1.010.000	+	420.000
Καθαρό Πάγιο Ενεργητικό	(206.000)	(136.000)	-	70.000
	1.224.000	874.000	+	350.000
<u>Κυκλοφορούν Ενεργητικό</u>				
Αποθέματα	288.000	220.000	+	68.000
Απαιτήσεις (εισπρακτέοι λογαριασμοί)	94.000	110.000	-	16.000
Χρεόγραφα	230.000	254.000	-	24.000
Διαθέσιμα	92.000	30.000	+	62.000
	704.000	614.000	+	90.000
Σύνολο Κυκλοφορ. Ενεργητικού				
<u>Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού</u>				
Προπληρωθέντα έξοδα	2.000	10.000	-	8.000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.930.000	1.498.000	+	432.000
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
<u>Ίδια Κεφάλαια</u>				
Μετοχικό Κεφάλαιο	552.000	400.000	+	152.000
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	378.000	230.000	+	148.000
Αποθεματικά και υπόλοιπο κερδών εις νέο	280.000	264.000	+	16.000
Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων	1.210.000	894.000	+	316.000
<u>Υποχρεώσεις</u>				
Μακροπρόθεσμες Ομολογιακό δάνειο	590.000	490.000	+	100.000
Βραχυπρόθεσμες Προμηθευτές	100.000	86.000	+	14.000
Ελληνικό Δημόσιο-Φόροι Πληρωτέοι	6.000	10.000	-	4.000
Λοιπές υποχρεώσεις	24.000	18.000	+	6.000
	720.000	604.000	+	116.000
Σύνολο Υποχρεώσεων				
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>1.930.000</u>	<u>1.498.000</u>	+	<u>432.000</u>

Κατάσταση ταμιακών ροών-Ευθεία μέθοδος-Χρήση 2001

Ταμιακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες

Εισπράξεις από πωλήσεις		1.412.000 (1)
Πληρωμές για:		
Αγορές	1.094.000 (2)	
Έξοδα λειτουργιών κ.λπ.	206.000 (3)	
Φόρος εισοδήματος	<u>18.000 (4)</u>	<u>1.318.000</u>

Καθαρή ταμιακή ροή από επιχ/κες δραστηριότητες 94.000

Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες

Αγορά χρεογράφων	(156.000)	
Πώληση χρεογράφων	204.000	
Αγορά παγίων	(240.000)	
Πώληση παγίων	10.000	
Εισπραχθέντες τόκοι	<u>12.000</u>	(170.000)

Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές επενδύσεις

Εξόφληση ομολογιών	(100.000)	
Αύξηση κεφαλαίου	300.000	
Πληρωθέντα μερίσματα	(16.000)	
Πληρωθέντες τόκοι	<u>(46.000)</u>	<u>138.000</u>

Καθαρή αύξηση στις ταμιακές εισροές 62.000

Σημείωση:

Μη ταμιακές επενδυτικές και χρηματοδοτικές συναλλαγές:

Έκδοση ομολογιακού δανείου για την απόκτηση παγίων 200.000

Αναγκαίες επεξηγήσεις

1. Πωλήσεις ως ανάλυση λογαριασμού αποτελεσμάτων 1.396.000 πλέον εισπράξεις από απαιτήσεις 16.000 = 1.412.000.
2. Κόστος πωληθέντων 1.040.000 (ως ανάλυση λογαριασμού αποτελεσμάτων) πλέον αύξηση αποθεμάτων 68.000 = 1.108.000 μείον αύξηση υποχρεώσεων προς προμηθευτές 14.000 = 1.094.000.
3. Έξοδα λειτουργιών κ.λπ. 294.000 (ως ανάλυση λογαριασμού αποτελεσμάτων) μείον αποσβέσεις 74.000 = 220.000 μείον μείωση προπληρωθέντων εξόδων 8.000 = 212.000 μείον αύξηση λοιπών υποχρεώσεων 6.000 = 206.000
4. Φόρος εισοδήματος 14.000 (ως ανάλυση λογαριασμού αποτελεσμάτων) πλέον μείωση υποχρεώσεων από φόρους 4.000 = 18.000.

Κατάσταση ταμιακών ροών – έμμεση μέθοδος – Χρήση 2001

Καθαρό κέρδος		32.000
Πλέον ή μείον:		
Κονδύλια μη επηρεάζοντα τις ταμιακές ροές		
Αποσβέσεις	74.000	
Δαπάνες τόκων	46.000	
Έσοδα τόκων	(12.000)	
Κέρδος πωλήσεως παγίων	(24.000)	
Ζημία πωλήσεως παγίων	6.000	
Αύξηση στους εισπρακτέους λογαριασμούς (απαιτήσεις)	16.000	
Αύξηση στα αποθέματα	(68.000)	
Μείωση στα προπληρωθέντα έξοδα	8.000	
Αύξηση στους πληρωτέους λογαριασμούς (προμηθευτές)	14.000	
Αύξηση στις λοιπές υποχρεώσεις	6.000	
Μείωση στους πληρωτέους φόρους	<u>(4.000)</u>	<u>62.000</u>
Ταμιακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες		94.000
Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορές χρεογράφων	(156.000)	
Πώληση χρεογράφων	204.000	
Αγορά παγίων	(240.000)	
Πώληση παγίων	10.000	
Τόκοι εισπραχθέντες	<u>12.000</u>	<u>(170.000)</u>
Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Εξόφληση ομολογιών	(100.000)	
Αύξηση κεφαλαίου	300.000	
Μερίσματα πληρωθέντα	(16.000)	
Πληρωμές τόκων	(46.000)	
Καθαρή αύξηση σε ταμιακές ροές		<u>138.000</u> <u>62.000</u>
Σημείωση:		
Μη ταμιακές επενδύσεις και χρηματοδοτικές συναλλαγές:		
Έκδοση ομολογιακού δανείου για την απόκτηση παγίων		<u>200.000</u>

**Φύλλο εργασίας κατάρτισεως
Καταστάσεως Ταμιακών Ροών – Χρήση 2001**

Ανάλυση	Υπόλοιπα Ισολογισμού 2000	Χρέωση	Ανάλυση συναλλαγών 2001 Πίστωση	Υπόλοιπα Ισολογισμού 2000
Χρεώσεις	30.000	62.000		92.000
Εισπρακτέοι λογ/σμοι (απαιτήσεις)	110.000		16.000	94.000
Αποθέματα	220.000	68.000		288.000
Προπληρωθέντα έξοδα	10.000		8.000	2.000
Χρεόγραφα	254.000	156.000	180.000	230.000
Πάγια	1.010.000	240.000	20.000	1.430.000
		200.000		
Σύνολο	<u>1.634.000</u>	<u>726.000</u>	<u>224.000</u>	<u>2.136.000</u>
Πιστώσεις				
Σωρευμένες αποσβέσεις	136.000	4.000	74.000	206.000
Πληρωτέοι λογ.(προμηθευτές)	86.000		14.000	100.000
Υποχρεώσεις (λοιπές)	18.000		6.000	24.000
Πληρωτέος φόρος εισοδήματος	10.000	4.000		6.000
Ομολογίες πληρωτές	490.000	100.000	200.000	590.000
Μετοχικό κεφάλαιο	400.000		152.000	552.000
Υπέρ το άρτιο	230.000		148.000	378.000
Αποθεματικά και αποτελεσμάτων/τα σε νέο	<u>264.000</u>	<u>16.000</u>	<u>32.000</u>	<u>280.000</u>
	<u>1.634.000</u>	<u>850.000</u>	<u>850.000</u>	<u>2.136.000</u>

Πρακτικό παράδειγμα 3^α
Κατάσταση Ταμιακών Ροών
{Τα δεδομένα του παραδείγματος 3 = Διαφοροποιημένη Δομή}
(Ποσά σε χιλιάδες δραχμές)

	Καθαρά	28.000	(1)
Κέρδη μετά από Φόρους Χρήσης και Λοιπούς Φόρους	-		
Μείον: Φόροι Φορολογικού Ελέγχου Προηγούμενων Χρήσεων	-		
Μείον: Αμοιβές Δ.Σ.	-		
Μείον: Διανεμόμενα Κέρδη στο Προσωπικό	16.000		(2)
Μείον: Διανεμόμενα Μερίσματα	-		
Μείον: Κεφαλαιοποιηθέντα Μερίσματα και Κέρδη Χρήσης	74.000		(3)
Πλέον: Αποσβέσεις (σύνολο)	-		
Πλέον: Αποσβέσεις Συναλλαγματικών Διαφορών Πολυετούς Απόσβεσης	-		
Πλέον: Αποσβέσεις Επιχορηγήσεων Παγίων Ενεργητικού (1)*	-		
Πλέον: Προβλέψεις (2)*	86.000		(4)
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΤΑΜΙΑΚΗ ΡΟΗ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Μείον: Λειτουργικές Ταμιακές Ανάγκες			
Αύξηση (Μείωση) σε:		(16.000)	(9)
Πελάτες – Γραμμάτια και Επιταγές Εισπρακτέες			
Λοιπούς Χρεωστικούς Λογαριασμούς	68.000		(6)
Αποθέματα	(24.000)		(7)
Χρεόγραφα	(8.000)		(8)
Μεταβατικούς Λογαριασμούς Ενεργητικού	-20.000		(9)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ (Α)			
Πλέον: Λειτουργικές Ταμιακές Πηγές			
Αύξηση (Μείωση) σε:		14.000	(10)
Προμηθευτές – Γραμμάτια και Επιταγές Πληρωτέα	2.000		(11)
Λοιπούς Πιστωτικούς Λογαριασμούς			
Μεταβατικούς Λογαριασμούς Παθητικού	16.000		(12)
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΠΗΓΩΝ (Β)			
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (Α)-(Β)			
		-4.000	(13)
<i>(εξαιρούνται οι τραπεζικές υποχρεώσεις)</i>			
ΚΑΘΑΡΗ ΤΑΜΙΑΚΗ ΡΟΗ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙ/Σ			
Μείον: Μη Λειτουργικές Ταμιακές Ανάγκες			
Αύξηση Εξόδων Εγκαταστάσεως			
Αύξηση Ασώματων Παγίων (4)*			
Καθαρές Επενδύσεις σε Ενσώματα Πάγια (5)*	420.000		(14)
Επενδύσεις σε Συμμετοχές (Πώληση Συμμετοχών)			
Αύξηση (Μείωση) Λοιπών Μακροπρόθεσμων Απαιτήσεων			
Μεταβολή στο Κεφάλαιο Εισπρακτέο στην Επόμενη Χρήση			
Μείωση Μακροπρόθεσμων Τραπεζικών Υποχρεώσεων (6)*			
Μείωση Λοιπών Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων			
Μείωση Βραχυπρόθεσμων Τραπεζικών Υποχρεώσεων			
ΣΥΝΟΛΟ ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ			
		420.000	(15)
Πλέον: Μη Λειτουργικές Ταμιακές Πηγές			
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου με Καταβολή Μετρητών ή και Κεφαλ/ση			
Διανεμόμενων Κερδών Χρήσης	300.000		(16)
Μεταβολή στο Οφειλόμενο Μετοχικό Κεφάλαιο			

Μεταβολή στα Ποσά προορισμένα για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου σύνολο)	-	
Αύξηση Μακροπρόθεσμων Τραπεζικών Υποχρεώσεων (6)*	-	
Αύξηση Λοιπών Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	100.000	(17)
Αύξηση Βραχυπρόθεσμων Τραπεζικών Υποχρεώσεων	-	
Αύξηση Επιχορηγήσεων Επενδύσεων (7)*	-	
ΣΥΝΟΛΟ ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ	400.000	(18)
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΑΜΕΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	62.000	(19)

- * Αποσβέσεις Επιχορηγήσεων Πάγιου Ενεργητικού = Αφορά τις αποσβέσεις του Λογαριασμού "Επιχορηγήσεις Επενδύσεων Πάγιου Ενεργητικού" στη χρήση και περιλαμβάνεται στους Λογαριασμούς των Αποτελεσμάτων.
- * Προβλέψεις = Προβλέψεις Αποτελεσμάτων Χρήσης - Έσοδα από Προβλέψεις Προηγούμενων Χρήσεων.
- * Χρήση (Δημιουργία) Προβλέψεων = Καθαρό Ποσό Προβλέψεων στα Αποτελέσματα Χρήσεως + Λογαριασμός Παθητικού "Προβλέψεις για Κινδύνου και Έξοδα" Τέλους Χρήσης - Λογαριασμός Παθητικού "Προβλέψεις για Κινδύνους και Έξοδα" Αρχή Χρήσης + Λογαριασμοί Ενεργητικού "Προβλέψεις" Τέλους Χρήσης - Λογαριασμοί Ενεργητικού "Προβλέψεις" Αρχής Χρήσης.
- * Αύξηση Ασώματων παγίων = Αξία Κτήσης Ασωμάτων Παγίων Τέλους Χρήσης - Αξία Κτήσης Ασωμάτων Παγίων Αρχής Χρήσης - Μειώσεις Αποσβέσεων Ασωμάτων Παγίων.
- * Καθαρές επενδύσεις ενσώματων παγίων = Αξία Κτήσης Ενσώματων Παγίων Τέλους Χρήσης - Αξία Κτήσης Ενσώματων Παγίων Αρχής Χρήσης - Μειώσεις Αποσβέσεων Ενσώματων Παγίων - Αναπροσαρμογή Αξία - Κτήσης Παγίων.
- * Αύξηση / Μείωση Μακροπρόθεσμων Τραπεζικών Υποχρεώσεων = Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις Τέλους Χρήσης - Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις Αρχής Χρήσης + Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις Πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση (Τέλους Χρήσης) - Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις Πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση (Αρχή Χρήσης).
- Αύξηση Επιχορηγήσεων Επενδύσεων = Επιχορηγήσεις Επενδύσεων Παγίου Ενεργητικού Τέλους Χρήσης - Επιχορηγήσεις Επενδύσεων Παγίου Ενεργητικού Αρχή Χρήσης + Αποσβέσεις Επιχορηγήσεων Παγίου Ενεργητικού της Χρήσης.

Επεξηγήσεις: {Παραδείγματος 3^α}

- Καθαρά κέρδη μετά την αφαίρεση του Φόρου δρχ. 32.000 Μείον: μείωση υποχρεώσεων από Φόρους 4.000=28.000.
- Διανομή αλλά και πληρωμή μερισμάτων. Κατά το Δ.Λ.Π. άρθρο 7 το ποσό των μερισμάτων διαλαμβάνεται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.
- Αποσβέσεις ενσωματωμένες στο κόστος λειτουργιών.
- Θεωρείται ως ταμιακή ροή από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες.
- Μείωση στους λογαριασμούς απαιτήσεων, όπερ σημαίνει ότι εισπράχθηκαν και από τους πελάτες κ.λ.π. παλαιότερες οφειλές.
- Αύξηση αποθεμάτων, όπερ σημαίνει δέσμευση χρηματικών διαθεσίμων.

- 7) Μείωση στο λογαριασμό χρεογράφων, όπερ σημαίνει ρευστοποίηση (είσπραξη).
- 8) Μείωση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού, όπερ σημαίνει έξοδα που είχαν προπληρωθεί και άρα η χρήση δεν χρειάστηκε να καλύψει αυτά με πληρωμή.
- 9) Το κονδύλιο αυτό ως θετικό θεωρείται ως ανάγκες σε ταμιακά διαθέσιμα, δηλαδή ως χρήσεις Ταμείου. Το αρνητικό θεωρείται αντίθετα ως πηγή Ταμείου.
- 10) Αύξηση υποχρεώσεων προμηθευτών κ.λ.π. σημαίνει μη διάθεση ταμιακών πόρων, άρα αύξηση των πηγών ταμείου.
- 11) Αύξηση λοιπών υποχρεώσεων σημαίνει μη διάθεση ταμιακών πόρων, άρα αύξηση των πηγών ταμείου.
- 12) Το θετικό κονδύλιο αποτελεί αύξηση πηγών ταμείου, ενώ το αρνητικό χρήση ταμείου.
- 13) Το αλγεβρικό άθροισμα των χρήσεων ταμείου και των πηγών ταμείου, δηλαδή (9) +- (12).
- 14) Οι ανάγκες ταμείου για επενδύσεις σε ενσώματα πάγια.
- 15) Οι ανάγκες ταμείου για επενδύσεις σε ασώματα, ενσώματα, έξοδα εγκαταστάσεως, συμμετοχές, εξόφληση δανείων κλπ. (με άλλα λόγια, πρόκειται για τις επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες).
- 16) Οι πηγές ταμείου από αύξηση κεφαλαίου.
- 17) Οι πηγές ταμείου από δάνεια μακροπρόθεσμα (λήψη δανείων).
- 18) Οι πηγές ταμείου από επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες.
- 19) Το τελικό ποσό της μεταβολής ταμιακών διαθεσίμων (έναρξη – λήξη χρήσεως) είναι το αλγεβρικό άθροισμα των κονδυλίων (4) +- (13) – (15) + - (18). {86.000 – 4.000 + 420.000 – 400.000 = 62.000} {βλ. και Ισολογισμό αύξηση Διαθεσίμων 62.000}.

Πρακτικό παράδειγμα 3β

**Πηγές και χρήσεις Κεφαλαίων (με βάση το "Ταμείο")
(Με βάση τα δεδομένα του παραδείγματος αρ.3) [άλλη δομή]
(ποσά σε χιλιάδες δραχμές)**

ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	
Κέρδη προ Φόρων	46.000
Αποσβέσεις (σύνολο)	74.000
Προβλέψεις (1)	-
Αύξηση Κεφαλαίου με Καταβολή Μετρητών ή και με Κεφαλαιοποίηση Μερισμάτων και Κερδών Χρήσης	300.000
Μεταβολή στα Ποσά Προορισμένα για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου (σύνολο)	-
Μεταβολή στο Οφειλόμενο Μετοχικό Κεφάλαιο	-
Καθαρή Μεταβολή Επιχορηγήσεων Επενδύσεων – Αναπροσαρμογή Συμμετοχών	-
Αύξηση Μακροπρόθεσμων Τραπεζικών Υποχρεώσεων (2)´	100.000
Αύξηση Λοιπών Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	-
Αύξηση Βραχυπρόθεσμου Τραπεζικού Δανεισμού	-
ΣΥΝΟΛΟ	520.000

ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ Μεταβολή Κεφαλαίου Κίνησης	4.000
--	-------

Μεταβολή Διαθεσίμων	62.000
Μεταβολή στο Κεφάλαιο Εισπρακτέο στην Επόμενη Χρήση	-
Καθαρή Μεταβολή Εξόδων Εγκατάστασης (3)	-
Καθαρή Μεταβολή Παγίων (4)	420.000
Αύξηση (Μείωση) Συμμετοχών και Λοιπών Μακροπρόθεσμων Απαιτήσεων	-
Μείωση Μακροπρόθεσμων Τραπεζικών Υποχρεώσεων (2)	-
Μείωση Λοιπών Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	-
Μείωση Βραχυπρόθεσμου Τραπεζικού Δανεισμού	-
Διανεμόμενα Μερισίματα	16.000
Παρακρατηθέντα Μερισίματα και Κέρδη Χρήσης για αύξηση Μετ.Κεφαλαίου	-
Αμοιβές Δ.Σ. και Διανεμόμενα Κέρδη στο Προσωπικό	-
Φόροι Εισοδήματος, Φόροι Αποθεματικών, Λοιποί Φόροι Χρήσης & Φόροι Φορολογικού Ελέγχου Προηγούμενων Χρήσεων	18.000
ΣΥΝΟΛΟ	520.000

- 1) Προβλέψεις = Λογαριασμός Παθητικού "Προβλέψεις για Κινδύνους και Έξοδα" τέλους χρήσης - Λογαριασμός Παθητικού "Προβλέψεις για Κινδύνους και Έξοδα" αρχής χρήσης + Λογαριασμοί Ενεργητικού "Προβλέψεις" Τέλους Χρήσης - Λογαριασμοί Ενεργητικού "Προβλέψεις" Αρχής Χρήσης.
- 2) Αύξηση / Μείωση Μακροπρόθεσμων Τραπεζικών Υποχρεώσεων = Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις Τέλους Χρήση - Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις Αρχής Χρήσης + Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις Πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση (Τέλους Χρήσης) - Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις Πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση (Αρχή Χρήσης).
- 3) Καθαρή Μεταβολή Εξόδων Εγκατάστασης = Αναπόσβεστη Αξία Εξόδων Εγκατάστασης Τέλους Χρήσης - Αναπόσβεστη Αξία Εξόδων Εγκατάστασης Αρχή Χρήσης + Αποσβέσεις Εξόδων Εγκατάστασης.
- 4) Καθαρή Μεταβολή Παγίων = Αναπόσβεστη Αξία Παγίων (Ασώματων και Ενσώματων) Τέλους Χρήσης + Αποσβέσεις Χρήσεως Παγίων (Ασώματων και Ενσώματων) - Αναπόσβεστη Αξία Παγίων (Ασώματων και Ενσώματων) Αρχής Χρήσης - Καθαρή Αναπροσαρμογή Παγίων (Ασώματων και Ενσώματων).

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΡΑΔΕΙΓΜΑ 4

Καταρτίσεως Καταστάσεων Ταμιακών Ροών {Ευθεία Μέθοδος}

Δίνονται: (α) Ισολογισμός της 31-12-2001 της Ανώνυμης Βιομηχανικής και Εμπορικής εταιρίας "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ", όπως και τα αντίστοιχα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως, (β) Ανάλυση του λογαριασμού Αποτελεσμάτων της Χρήσεως 2001, (γ) Ορισμένες συμπληρωματικές πληροφορίες.

Ζητείται να καταρτίσετε την Κατάσταση Ταμιακών Ροών με την ευθεία (άμεση) μέθοδο για τη χρήση 2001.

Ισολογισμός της 31-12-2001
Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ"
(Ποσά σε χιλιάδες δραχμές)

Ανάλυση	2001	2000	Αυξομειώσεις
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Πάγιο Ενεργητικό	5.720.000	4.040.000	+ 1.680.000
Αποσβέσεις Πάγιου Ενεργητικού	<u>(824.000)</u>	<u>(544.000)</u>	- 280.000
 Καθαρό Πάγιο Ενεργητικό	 <u>4.896.000</u>	 <u>3.496.000</u>	 <u>+ 1.400.000</u>
 Κυκλοφορούν Ενεργητικό			
Αποθέματα	1.152.000	880.000	+ 272.000
Απαιτήσεις (εισπρακτέοι λογαριασμοί)	376.000	440.000	- 64.000
Χρεόγραφα	920.000	1.016.000	- 96.000
Διαθέσιμα	<u>368.000</u>	<u>120.000</u>	<u>+ 248.000</u>
 Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	 <u>2.816.000</u>	 <u>2.456.000</u>	 <u>+ 360.000</u>
 Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού			
Προπληρωθέντα έξοδα	<u>8.000</u>	<u>40.000</u>	<u>- 32.000</u>
 ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	 <u>7.720.000</u>	 <u>5.992.000</u>	 <u>+ 1.728.000</u>
 ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό Κεφάλαιο	2.208.000	1.600.000	+ 608.000
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	1.512.000	920.000	+ 592.000
Αποθεματικά και υπόλοιπο κερδών εις νέο	<u>1.120.000</u>	<u>1.056.000</u>	<u>+ 64.000</u>
 Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων	 <u>4.840.000</u>	 <u>3.576.000</u>	 <u>+ 1.264.000</u>
 Υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες Ομολογιακό Δάνειο	2.360.000	1.960.000	+ 400.000
Βραχυπρόθεσμες Προμηθευτές	400.000	344.000	+ 56.000
Ελλ.Δημόσιο-Φόροι Πληρωτέοι	24.000	40.000	- 16.000
Λοιπές Υποχρεώσεις	<u>96.000</u>	<u>72.000</u>	<u>+ 24.000</u>
 Σύνολο Υποχρεώσεων	 <u>2.880.000</u>	 <u>2.416.000</u>	 <u>+ 464.000</u>
 ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	 <u>7.720.000</u>	 <u>5.992.000</u>	 <u>+ 1.728.000</u>

Ανάλυση λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2001
Ποσά σε χιλιάδες δραχμές

Πωλήσεις		5.584.000
Μείον: Κόστος πωληθέντων		(1) <u>4.160.000</u>
Μικτό αποτέλεσμα		1.424.000
Μείον: Έξοδα λειτουργίας διοικήσεως	676.000	
Έξοδα λειτουργίας ερευνών αναπτύξεως	200.000	
Έξοδα λειτουργίας διαθέσεων	<u>300.000</u>	<u>1.176.000</u>
		248.000
Μείον: Τόκοι πιστωτικοί	48.000	
Κέρδη πωλήσεως χρεογράφων	<u>96.000</u>	
		<u>144.000</u>
		392.000
Μείον: Τόκοι χρεωστικοί		<u>184.000</u>
		208.000
Μείον: Ζημιά πωλήσεως παγίου		<u>24.000</u>
		184.000
Κέρδη προ φόρων		56.000
Φόρος εισοδήματος		<u>128.000</u>
Καθαρά κέρδη		128.000
<i>(1) Συμπεριλαμβάνονται αποσβέσεις δρχ. 296.000</i>		

Συναλλαγές που επηρεάζουν τους λογαριασμούς, αλλά δεν προκύπτουν από την εικόνα των λογαριασμών του Ισολογισμού 2001.

1. Αγορά χρεογράφων δρχ. 624.000 χιλ.
2. Πώληση χρεογράφων αντί δρχ. 816.000 χιλ. κόστους κτήσεως δρχ. 720.000 χιλ.
3. Αγορά παγίων αντί δρχ. 960.000 χιλ.
4. Πώληση παγίων αντί δρχ. 40.000 χιλ. κόστους κτήσεως των παγίων αυτών δρχ. 80.000 με σωρευμένες αποσβέσεις δρχ 16.000.
5. Έκδοση ομολογιακού δανείου δρχ. 800.000 ονομαστικής αξίας για την απόκτηση παγίων.
6. Εξόφληση ομολογίων δρχ. 400.000 χιλ. στην ονομαστική αξία κατά τη λήξη.
7. Αύξηση κεφαλαίου με έκδοση νέων μετοχών 30.400 ονομαστικής αξίας η κάθε μία δρχ. 20.000. Η συνολική τρέχουσα αξία των μετοχών αυτών ανέρχεται σε δρχ. 1.200.000.
8. Πληρωμή μερισμάτων ποσού δρχ. 64.000 χιλ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ – ΕΥΘΕΙΑ ΜΕΘΟΔΟΣ-ΧΡΗΣΗ 2001

Ταμιακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες			
<u>Εισπράξεις από πωλήσεις</u>			(1) 5.648.000
Πληρωμές για: Αγορές	(2)	4.080.000	
Έξοδα λειτουργιών κ.λ.π.	(3)	1.120.000	
Φόρος Εισοδήματος	(4)	72.000	<u>5.272.000</u>
Καθαρή ταμιακή ροή από Επιχ/κές δραστηριότητες			376.000
Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορά χρεογράφων	(624.000)		
Πώληση χρεογράφων	816.000		
Αγορά παγίων	(960.000)		
Πώληση παγίων	40.000		
Εισπραχθέντες τόκοι	48.000		
Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Εξόφληση ομολογιών	(400.000)		
Αύξηση κεφαλαίου	1.200.000		
Πληρωθέντα μερίσματα	(64.000)		
Πληρωθέντες τόκοι	(184.000)		<u>552.000</u>
Καθαρή αύξηση στις ταμιακές εισροές			248.000

Σημείωση: Μη ταμιακές επενδυτικές και χρηματοδοτικές συναλλαγές δρχ. 800.000 χιλ. και αν εμφανιστεί στην Κατάσταση ως εισροή και εκροή δεν είναι λάθος.

Αναγκαίες επεξηγήσεις:

- 1) Πωλήσεις ως ανάλυση λογαριασμού αποτελεσμάτων 5.584.000 πλέον εισπράξεις από απαιτήσεις 64.000 = 5.648.000.
- 2) Κόστος πωληθέντων 4.160.000 (ως ανάλυση λογαριασμού αποτελεσμάτων) πλέον αύξηση αποθεμάτων 272.000 = 4.432.000 μείον αύξηση υποχρεώσεων προς προμηθευτές 56.000 = 4.376.000 μείον αποσβέσεις 296.000 = 4.080.000.
- 3) Έξοδα λειτουργιών κ.λ.π. 1.176.000 (ως ανάλυση λογαριασμού αποτελεσμάτων) μείον μείωση προπληρωθέντων εξόδων 32.000 = 1.144.000 μείον αύξηση λοιπών υποχρεώσεων 24.000 = 1.120.000.
- 4) Φόρος εισοδήματος 56.000 (ως ανάλυση λογαριασμού αποτελεσμάτων) πλέον μείωση υποχρεώσεως από φόρους 16.000 = 72.000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

7.1. ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ [Ε.Γ.Λ.Σ.]

Κατωτέρω παρατίθεται υπόδειγμα και οδηγός κατάρτισης Καταστάσεων Ταμιακών Ροών για τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν το Ε.Γ.Λ.Σ. (Π.Δ. 1123/1980). Το παρατιθέμενο κατωτέρω υπόδειγμα, όπως και ο σχετικός λεπτομερής οδηγός έχουν καταρτιστεί με βάση τις απαιτήσεις της Ελληνικής νομοθεσίας και των εποπτικών οργάνων της κεφαλαιαγοράς γενικότερα έχοντας υπόψη την προβλεπόμενη από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αριθ. 7 δομή της Καταστάσεως Ταμιακών Ροών και τους σχετικούς κανόνες.

Το υπόδειγμα και ο οδηγός είναι αναλυτικά συντεταγμένα και παρέχουν διαφάνεια, αλλά και την πραγματική απεικόνιση των ταμιακών ροών μιας επιχειρήσεως χωρίς αμφισβητήσεις, αμφιβολίες, ερωτηματικά και άλλες συναφείς αδυναμίες.

(α) Υπόδειγμα Καταστάσεως Ταμιακών Ροών Εμποροβιομηχανικών Επιχειρήσεων.

(β) Οδηγός Κατάρτισης Καταστάσεως Ταμιακών Ροών Εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων.

Κατάσταση Ταμιακών Ροών για Εμποροβιομηχανικές Επιχειρήσεις

Α/Α		Ανάλυση	Ποσά σε χιλ. δρχ.	
			Χρήση	Προηγούμενη χρήση
Α	100	Ταμιακές Ροές από συνήθεις (λειτουργικές) δραστηριότητες		
		<i>Ταμιακές εισροές</i>		
	101	Πωλήσεις		
	102	Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		
	103	Έκτακτα και Ανόργανα έσοδα		
	104	Έσοδα προηγούμενων χρήσεων		
	105	Πιστωτικοί τόκοι (καταθέσεων κλπ)		
	106	Έσοδα χρεογράφων		
	107	Πώληση χρεογράφων		
	108	Μείωση Απαιτήσεων		
		<i>Αφαιρούνται:</i>		
109	Αγορά χρεογράφων			
110	Αύξηση απαιτήσεων			
	<i>Σύνολο Ταμιακών Εισροών (Α100)</i>			

Α/Α		Ανάλυση	Ποσά σε χιλ. δρχ.		
			Χρήση προηγού- νη χρήση		
A	200	<u>Ταμιακές εκροές\</u>			
	201	Κόστος πωληθέντων (μείον Αποσβέσεις και Προβλέψεις)			
	202	Έξοδα λειτουργίας Διοικήσεως			
	203	Έξοδα Λειτουργίας Ερευνών-Αναπτύξεως			
	204	Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως			
	205	Έξοδα Υποαπασχολήσεως / Αδρανείας			
	206	Άλλα έξοδα			
	207	Αύξηση αποθεμάτων			
	208	Αύξηση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού			
	209	Μείωση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού			
	210	Μείωση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην Τραπεζών)			
			<i>Αφαιρούνται</i>		
	211	Μείωση Αποθεμάτων			
	212	Μείωση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού			
213	Αύξηση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού				
214	Αύξηση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην Τραπεζών)				
		<i>Σύνολο Ταμιακών Εκροών (Α200)</i>			
		<u>Ταμιακές εκροές φόρων</u>			
300	Φόροι εισοδήματος				
301	Μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι				
302	Διαφορές φόρου φορολογικού ελέγχου				
303	Μείωση υποχρεώσεων από φόρους-τέλη				
304					
		<i>Αφαιρείται:</i>			
305	Αύξηση υποχρεώσεων από φόρους-τέλη				
		<i>Σύνολο Ταμιακών εκροών φόρων (Α300)</i>			
		<i>Ταμιακές ροές από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες</i>			
		<i>Αλγεβρικό άθροισμα Α100-Α200-Α300=Α</i>			
B		Ταμιακές ροές από Επενδυτικές δραστηριότητες			
		<u>Ταμιακές εισροές</u>			
	100	Πώληση Ασωμάτων Ακινήτοποιήσεων			
	101	Πώληση Ενσωμάτων Ακινήτοποιήσεων			
	102	Πώληση Συμμετοχών και τίτλων Ακινήτοποιήσεων			
	103	Μείωση μακροπρόθεσμων Απαιτήσεων			
	104	Έσοδα Συμμετοχών και τίτλων Ακινήτοποιήσεων			
	105	Πιστωτικοί τόκοι (Μακροπρόθεσμων κλπ.			
106	Απαιτήσεων.				

Α/Α	Ανάλυση	Ποσά σε χιλ. δρχ.	
		Χρήση	Προηγούμενη χρήση
B	200	<u>Σύνολο Ταμιακών εισροών (B100)</u>	
		<u>Ταμιακές εκροές\</u>	
	201	Αγορά Ασώματων Ακινήτοποιήσεων	
	202	Αγορά Ενσωμάτων Ακινήτοποιήσεων	
	203	Αγορά Συμμετοχών και τίτλων Ακινήτοποιήσεων	
	204	Αύξηση μακροπρόθεσμων Απαιτήσεων	
	205	Αύξηση Εξόδων εγκαταστάσεως	
		<u>Σύνολο Ταμιακών εκροών (B200)</u>	
		Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (B100-B200)=B	
Γ	100	Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	
		<u>Ταμιακές εισροές</u>	
	Γ 101	Είσπραξη αύξησης Μετοχικού κεφαλαίου και διαφοράς υπέρ άρθρο	
	102	Είσπραξη επιχορηγήσεων Παγίων	
	103	Αύξηση Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	
	104	Αύξηση Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων (λογαριασμοί Τραπεζών)	
		<u>Σύνολο Ταμιακών Εισροών (Γ100)</u>	
Γ	200	<u>Ταμιακές εκροές</u>	
	201	Μείωση (επιστροφή) Μετοχικού Κεφαλαίου	
	202	Επιστροφή Επιχορηγήσεων Παγίων	
	203	Μείωση Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	
	204	Μείωση Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων(λογαριασμοί Τραπεζών)	
	205	Τόκοι πληρωθέντες	
	206	Μερίσματα πληρωθέντα	
	207	Διανομή κερδών στο προσωπικό	
	208	Αμοιβές Δ.Σ από κέρδη χρήσεως	
		<u>Σύνολο Ταμιακών εκροών φόρων (Γ200)</u>	
		Ταμιακές Ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (Γ100-Γ200)=Γ	
Π		----	-----
		---	--
		ΤΑΜΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ (αλγεβρικό άθροισμα Α+Β+Γ)	
		ΠΛΕΟΝ:ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΕΝΑΡΞΗ ΧΡΗΣΕΩΣ	

		ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ	
		----	-----
		---	--

Ταμιακές Ροές από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες

Ταμιακές εισροές

Πωλήσεις

Λαμβάνεται το κονδύλιο Κύκλος Εργασιών (πωλήσεις) του Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμοί 70,71,72 και 73]. Τεκμαρτά έσοδα δεν λαμβάνονται υπόψη

Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως

Λαμβάνονται τα αντίστοιχα κονδύλια από Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμοί 74 και 75]. Δεν λαμβάνεται υπόψη λογαριασμός 78.05.

Χρησιμοποιημένες προβλέψεις για κάλυψη εξόδων εκμεταλλεύσεως, γιατί είναι τεκμαρτό (υπολογιστικό) έσοδο. Τα έξοδα που πληρώνονται, αλλά καλύπτονται από πρόβλεψη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις ταμιακές εκροές.

Έκτακτα και ανόργανα έσοδα

Αν υπάρχουν έσοδα αυτής της κατηγορίας που αφορούν επενδυτικές ή χρηματοδοτικές δραστηριότητες πρέπει να διαχωρίζονται και να απεικονίζονται στις κατηγορίες αυτές.

Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο του Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμός 81.01]. Διευκρινίζεται ότι ο λογαριασμός 81.01.05 που αφορά σε αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις παγίων ορθώς περιλαμβάνεται στις εισροές, εφόσον το σύνολο των αποσβέσεων του παγίου μειώνει τις εκροές. Ως προς τις πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές (Λογαριασμός 81.01.04) ορθώς και αυτές συμπεριλαμβάνονται στις εισροές ως πραγματοποιηθείσες. Όμως και οι απεικονιζόμενες σε λογαριασμό προβλέψεως πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις εισροές, γιατί αντισταθμίζονται από το γεγονός ότι έχουν ενσωματωθεί στις αυξομειώσεις των απαιτήσεων ή και υποχρεώσεων, οι οποίες αυξομειώσεις συμπεριλαμβάνονται στις ταμιακές ροές.

Ιδιαίτερη προσοχή αν οι συναλλαγματικές διαφορές αφορούν συμμετοχές και Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (οπότε αφορούν τις επενδυτικές δραστηριότητες), ή Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις (οπότε αφορούν τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες). Βέβαια η αρχή της σπουδαιότητας λαμβάνεται υπόψη πριν προχωρήσουμε σε τέτοιους λεπτομερές διαχωρισμούς.

Έσοδα προηγούμενων χρήσεων

Εξετάζεται αν μεταξύ των εσόδων αυτών περιλαμβάνονται έσοδα που αφορούν τις επενδυτικές ή χρηματοδοτικές δραστηριότητες, οπότε διαχωρίζονται και απεικονίζονται στις αντίστοιχες δραστηριότητες που αφορούν.

Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο του Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμός 82.01]

Πιστωτικοί τόκοι[Καταθέσεων κλπ.]

Λαμβάνονται από το κονδύλιο του Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμοί 76.02 μέχρι 76.98 πλην 76.04] μόνο τα έσοδα από τόκους καταθέσεων, δηλαδή οι λογαριασμοί 76.03 (πλην τον 76.03.03 τόκοι χορηγημένων δανείων) και 76.02 μόνο σε ότι αφορά δουλευμένους τόκους γραμματίων εισπρακτέων που προέρχονται από τις συνήθειες δραστηριότητες της επιχειρήσεως.

Έσοδα γρεογράφων

Οι τοποθετήσεις της επιχειρήσεως σε χρεόγραφα (Λ/34) θεωρούνται κατά τεκμήριο ότι ανήκουν στις συνήθειες(λειτουργικές) δραστηριότητες της επιχειρήσεως. Κατά συνέπεια, λαμβάνεται το κονδύλιο του λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [Λ/76.01] με την επιφύλαξη ότι δεν περιλαμβάνονται έσοδα από χρεόγραφα, που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς «τίτλων ακινητοποιήσεων» [Λογαριασμοί Ενεργητικού ΓΠ], οπότε πρέπει να διαχωρίζονται και

να απεικονίζονται στις επενδυτικές δραστηριότητες.

Μείωση Απαιτήσεων

Στις ταμιακές εισροές εντάσσεται και η μείωση των λογαριασμών των απαιτήσεων της κρινόμενης χρήσεως σε σχέση με την προηγούμενη.

Πρόκειται για τους λογαριασμούς που εντάσσονται κάτω από τον τίτλο του ενεργητικού ΔΠ Απαιτήσεις.

Ως προς ορισμένους λογαριασμούς της κατηγορίας αυτής επισημαίνονται τα εξής:

(α) Λογαριασμός Δ Π 4 Κεφάλαιο Εισπρακτέο στην επόμενη χρήση αφορά τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της επιχειρήσεως. Η μείωση αυτού του λογαριασμού ΔΠ 4 [Λογαριασμοί 33.04-33.05] σημαίνει είσπραξη αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου. Έτσι, αυτός ο λογαριασμός διαχωρίζεται και εξετάζεται στην κατηγορία των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων.

(β) Λογαριασμός ΔΠ 9 Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις εισπρακτέες επόμενη χρήση. Και ο λογαριασμός αυτός [Λογαριασμοί 33.19 και 33.20] πρέπει να συνεξετάζεται και συνυπολογίζεται με τους άλλους λογαριασμούς που είναι με τον τίτλο ΠΙΙ στο ενεργητικό, γιατί αφορά επενδυτικές δραστηριότητες.

(γ) Από το σύνολο των λογαριασμών ΔΠ Απαιτήσεις αφαιρείται η συσσωρευμένη πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις [Λογαριασμοί 44.11]. Όπως είναι γνωστό, η πρόβλεψη ως υπολογιστική δαπάνη δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των ταμιακών ροών.

(δ) Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι ενδέχεται στις προβλέψεις να απεικονίζονται πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές [Λογαριασμοί 44.14 και 44.15] ως προερχόμενες από την αποτίμηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων (βραχυπρόθεσμων/ μακροπρόθεσμων) και ως μη πραγματοποιηθείσες δεν έχουν καταχωρηθεί στα έσοδα, ενώ έχουν καταχωρηθεί στις αντίστοιχες απαιτήσεις ή και υποχρεώσεις που αφορούν.

Δεδομένου ότι οι αυξομειώσεις των Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων περιλαμβάνονται στη διαμόρφωση των ταμιακών ροών είναι σκόπιμο και οι απεικονιζόμενες πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές να απεικονίζονται στις ταμιακές εισροές, όπως προαναφέρθηκε (Α103), παρότι συνιστούν ένα υπολογιστικό έσοδο.

(ε) Ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις οι απαιτήσεις να αφορούν επενδυτικές ή χρηματοδοτικές δραστηριότητες, οπότε πρέπει να γίνει κ κατάλληλος διαχωρισμός.

Αγορά χρεογράφων

Η αγορά χρεογράφων [θέση ενεργητικού ΔΠ-Λογαριασμοί 34.00-34.99 και 53.07] αποτελεί ταμιακή εκροή που, όπως προαναφέρθηκε ανωτέρω στο στοιχείο Α 107, εμπίπτει στις συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες.

Η αγορά τοις μετρητοίς αποτελεί αναμφισβήτητα ταμιακή εκροή. Όμως και η επί πιστώσει αγορά χρεογράφων μπορεί να θεωρηθεί ως εκροή, καθόσον συμφηφίζεται

Από την αντίστοιχη αύξηση των υποχρεώσεων, η οποία θα συμπεριληφθεί ως αρνητικό στοιχείο των ταμιακών εισροών (βλ. κατωτέρω στοιχείο Α 210)

Η παρατήρηση αυτή ισχύει και σε κάθε άλλη Περίπτωση αγοράς ή και πώλησης περιουσιακών στοιχείων επί πιστώσει. Βέβαια στην πώληση έχουμε αύξηση των απαιτήσεων (βλ. κατωτέρω στοιχείο Α 110).

Όσον αφορά τον λογαριασμό 53.07 που απεικονίζει με το πιστωτικό του υπόλοιπο τις υπόλοιπες δόσεις, σημειώνεται ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ως εκροή το ποσό της μειώσεως του λογαριασμού αυτού κατά την κρινόμενη χρήση σε σχέση με την προηγούμενη. Βέβαια η αύξηση του λογαριασμού 53.07 κατά την εξεταζόμενη χρήση περιορίζει αντίστοιχα την αξία των αποκτηθέντων χρεογράφων που καταχωρήθηκαν με την αξία εκδόσεώς τους.

Οι προβλέψεις για υποτιμήσεις (Λογαριασμός 34.99) δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό των ταμιακών ροών. [βλ. και αντίστοιχο λογαριασμό 68.01 στα κατ' είδος

έξοδα].

Επισημάνεται ιδιαιτέρως ότι μεταξύ των λογαριασμών του τίτλου ΔΙΙΙ Χρεόγραφα περιλαμβάνεται και ο λογαριασμός 34.25 Ίδιες Μετοχές. Η επιχείρηση μπορεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία να αγοράσει δικές της μετοχές και τις εκποιήσει το δυνατό συντομότερο. Οι πράξεις αυτές θα μπορούσαν να κριθούν ως αγορές και πωλήσεις χρεογράφων και να αντιμετωπιστούν ανάλογα στις ταμιακές ροές. Όμως, όταν στο τέλος της χρήσεως κατέχονται ίδιες μετοχές, τότε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία πρέπει να σχηματιστεί ισότοπο αποθεματικό από τα κέρδη της χρήσεως ή σε περίπτωση ανεπάρκειας των κερδών να απεικονισθεί η αξία των ιδίων μετοχών αφαιρετικά από τα ίδια κεφάλαια.

Συνεπώς, αν αγοραστούν ίδιες μετοχές και υφίστανται στο τέλος της χρήσεως, το κονδύλιο της αγοράς των ιδίων μετοχών αποτελεί εκροή που εντάσσεται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Αν αυτό συμβεί και στην επόμενη χρήση εκποιηθούν οι ίδιες μετοχές, τότε η πώληση αυτή πρέπει να ενταχθεί ως εισροή στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Αύξηση απαιτήσεων

Η αύξηση των απαιτήσεων αποτελεί αρνητικό στοιχείο των ταμιακών εισροών. Τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω στο στοιχείο Α 108 ισχύουν κατ' αναλογία και για την αύξηση των Απαιτήσεων [ιδιαίτερη προσοχή για τους λογαριασμούς ΔΙΙ 4, ΔΙΙ 9, 44.11 και 44.15].

Ταμιακές εκροές

Κόστος πωληθέντων

Λαμβάνεται το κονδύλιο του Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως «Κόστος πωλήσεων» [Λογαριασμοί 70 μέχρι και 73] [86.00.00] [80.01]

Από το κονδύλιο του κόστους αφαιρείται το τυχόν συμπεριλαμβανόμενο ποσό των αποσβέσεων (Λ/66), όπως και το τυχόν ποσό των προβλέψεων (Λ/68). Το προκύπτον μετά την αφαίρεση αποσβέσεων και προβλέψεων κονδύλιο του κόστους αποτελεί τη βασική ταμιακή εκροή.

Έξοδα Λειτουργίας Διοικήσεως

Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο του Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [86.00.02], αφού βέβαια αφαιρεθούν τυχόν συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.

Έξοδα Λειτουργίας Ερευνών- Αναπτύξεως

Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο του Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λ/86.00.03] [92.02], αφού βέβαια αφαιρεθούν τυχόν συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.

Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως

Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο του Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λ/86.00.04] [92.03], αφού βέβαια αφαιρέσουμε τυχόν συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.

Έξοδα Υποαπασχολήσεως/ Αδράνειας

Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λ/86.00.05] [92.00], αφού βέβαια αφαιρέσουμε τυχόν συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.

Επισημαίνεται ότι οι αποκλίσεις από το πρότυπο κόστος και οι διαφορές ενσωματώσεως και καταλογισμού πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άλλα έσοδα ή έξοδα εκμεταλλεύσεως, αναλόγως αφού προηγουμένως αφαιρέσουμε συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.

Άλλα Έξοδα

Λαμβάνονται τα αντίστοιχα κονδύλια του Λ/αποτελέσματα Χρήσεως Έκτακτα και ανόργανα έξοδα (Λ/81.00)

Έξοδα προηγούμενων χρήσεων (Λ/82.00)

Διευκρινίζεται ότι οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές (Λ/81.00.04) ορθώς συμπεριλαμβάνονται είτε έχουν πραγματοποιηθεί είτε προέρχονται από την αποτίμηση. Οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές αποτιμήσεως αντισταθμίζονται από την αύξηση των υποχρεώσεων, που συμπεριλαμβάνεται στις ταμιακές ροές.

Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται αν οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές αφορούν πχ. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις ή βραχυπρόθεσμο Τραπεζικό δανεισμό, οπότε πρέπει να ενταχθούν στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Αύξηση Αποθεμάτων

Λαμβάνεται υπόψη η κατ' αξία αύξηση των λογαριασμών του ενεργητικού με τίτλο ΔΙ Αποθέματα κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται οι λογαριασμοί 20, 21, 22, 23, 24, 25,

26, 28, 32.01-32.03 και χρεωστικά υπόλοιπα λογαριασμού 50 πλην 50.08.

Αύξηση Μεταβατικών Λογαριασμού Ενεργητικού

Λαμβάνεται υπόψη η κατ' αξία συνολική αύξηση των μεταβατικών λογαριασμών του ενεργητικού με τίτλο Ε κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση [Λ/36].

Μείωση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού

Λαμβάνεται υπόψη η κατ' αξία συνολική αύξηση των μεταβατικών λογαριασμών του παθητικού με τίτλο Δ κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση [Λ/56].

Μείωση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων

Λαμβάνεται η μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη. Στην έννοια των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί κάτω από τον τίτλο Γ ΙΙ Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις εξαιρουμένων των λογαριασμών ΓΠ 3 Τράπεζες λ/βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, ΓΠ 5 Υποχρεώσεις από φόρους τέλη, ΓΠ 7 Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση και ΓΠ 10 Μερίσματα πληρωτέα. Για τους εξαιρούμενους λογαριασμούς αναφερόμαστε στον τομέα των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (ΓΠ 3, ΓΠ 7, ΓΠ 10), ενώ για τον λογαριασμό ΓΠ 5 αναφερόμαστε κατωτέρω στις συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες με τίτλο Ταμιακές Εκροές Φόρων (Α300).

Στις βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί 50, 51, 53 και 55, πλην φυσικά των λογαριασμών εκείνων που εξετάζονται σε άλλα σημεία όπως πχ. χρεωστικά υπόλοιπα λογαριασμού 50 (πλην 50.08) περιλαμβάνονται στα Αποθέματα (Δ Ι) 53.07 Οφειλόμενες δόσεις χρεογράφων (Χρεόγραφα ΔΙΙΙ), 54.08 Λογαριασμός εκκαθαρίσεως φόρων-τελών ετήσιας δηλώσεως (Χρεώστες Διάφοροι- Απαιτήσεις Δ ΙΙ).

Μείωση αποθεμάτων

Λαμβάνεται υπόψη η μείωση αποθεμάτων της τρέχουσας χρήσεως σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (ΔΙ Αποθέματα). Για το περιεχόμενο του λογαριασμού αναφερθήκαμε ανωτέρω στο στοιχείο Β207.

Μείωση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού

Λαμβάνεται υπόψη η μείωση των μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού της τρέχουσας χρήσεως σε σχέση με την προηγούμενη [Λογαριασμός Ε Ενεργητικού] (Λ/36)

Αύξηση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού

Λαμβάνεται υπόψη η αύξηση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού της τρέχουσας χρήσεως σε σχέση με την προηγούμενη [Λογαριασμός Δ Παθητικού] (Λ/56).

Αύξηση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)

Λαμβάνεται υπόψη η αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη. Ως προς τη συγκρότηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αναφερόμαστε ανωτέρω με στοιχείο Β210.

Ταμειακές εκροές Φόρων

Φόρος εισοδήματος

Μη ενσωματωμένοι φόροι

Διαφορές φορολογικού ελέγχου (φόροι)

Λαμβάνονται τα κονδύλια που απεικονίζονται στον πίνακα διανομής ως φόρος εισοδήματος (Λ/88.08), πλέον των λοιπών μη ενσωματωμένων στο λειτουργικό κόστος φόρων (Λ/88.09). Επίσης στα κονδύλια αυτά προστίθεται και το κονδύλιο Διαφορές ελέγχου (Λ/88.06) (Λ/42.04). Στην τελευταία αυτή περίπτωση δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι διαφορές φορολογικού ελέγχου που κατοχυρώθηκαν στα πάγια ή στις απαιτήσεις (πχ. ποσά προσθηκών και βελτιώσεων που είχαν καταχωρηθεί στα έξοδα της χρήσεως, αποσβέσεις με μεγαλύτερους συντελεστές, προβλέψεις πέραν των ορίων του φορολογικού νόμου), γιατί δεν συνιστούν ταμιακές ροές. Η έκπτωση φόρου λόγω εφάπαξ πληρωμής φόρων και τελών (Α/76.98.00) αποτελεί τεκμαρτό έσοδο, που δεν επηρεάζει το «Ταμείο» καθόσον έχει καταχωρηθεί ως πληρωμή το καταβληθέν ποσό φόρου.

Στα κονδύλια αυτά προστίθενται:

Μείωση Υποχρεώσεων από φόρους τέλη (Λ/ παθητικού ΓΠ 5) (Α/54), δηλαδή μείωση κατά την παρούσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη ή αφαιρείται:

Αύξηση υποχρεώσεων από φόρους τέλη (Λ/ παθητικού Γ Π5) (Α/54), δηλαδή αύξηση κατά την παρούσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη.

Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες

Ταμιακές εισροές

Πώληση ασώματων ακινητοποιήσεων

Αξία πωλήσεως ασώματων ακινητοποιήσεων [Λ/Γ I Ενεργητικού]/

Πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων

Αξία πωλήσεως ενσώματων ακινητοποιήσεων [Λ/Γ II Ενεργητικού]

Πώληση συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων

Αξία πωλήσεως συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων [Λ/Γ II 1,2 και 6 Ενεργητικού].

Μείωση μακροπρόθεσμων απαιτήσεων

Περιλαμβάνεται:

(α) Η μείωση της αξίας των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη, η οποία οφείλεται προφανώς σε είσπραξη [Λ/Γ III 3 και 4 Ενεργητικού]. Πρέπει να συνεξετάζεται και συνυπολογίζεται και ο λογαριασμός Δ Π 9 μακροπρόθεσμες απαιτήσεις εισπρακτέες την επόμενη χρήση.

Η μείωση της αξίας των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων μπορεί να οφείλεται και σε μεταφορά σε

άλλο λογαριασμό όπως πχ. Δ ΙΙ 9 ή Γ ΙΙ 5 Γραμμάτια Εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξεως. Οπότε, η μείωση αυτή αντισταθμίζεται από την αύξηση του λογαριασμού που μεταφέρεται.
(β) Η μείωση της αξίας των γραμματίων Εισπρακτέων μακροπρόθεσμου λήξεως

κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη, η οποία οφείλεται προφανώς σε είσπραξη [Λ Γ ΙΙ 5]. Μπορεί βέβαια η μείωση να οφείλεται και σε μεταφορά σε άλλο λογαριασμό, οπότε η μείωση αυτή να αντισταθμίζεται από την αύξηση του άλλου λογαριασμού.

(γ) Η μείωση των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων [Λ/Γ ΙΙΙ 7].

Έσοδα συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων

Λαμβάνονται τα κονδύλια που απεικονίζονται στο Λ/Αποτελέσματα Χρήσεως [Λ/86.01.00] [Λ/76.00]. Πρέπει να επισημάνουμε πως ότι ενδέχεται ορισμένα έσοδα τίτλων ακινητοποιήσεων να είναι καταχωρημένα μεταξύ των εσόδων από χρεόγραφα {76.01}. Στην τελευταία αυτή περίπτωση να διαχωρίζονται και να απεικονίζονται στις ταμειακές εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες (δηλαδή από στοιχείο Β 105).

Πιστωτικοί τόκοι [μακροπρόθεσμων απαιτήσεων]

Λαμβάνονται από το λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως [Λ86.01.03] [Λ/76.02 μέχρι 76.98 πλην 76.04] τα έσοδα από τόκους (πιστωτικοί τόκοι) που αφορούν μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις [Λ/Γ ΙΙΙ], ήτοι Λ/76.03.03 τόκοι χορηγούμενων δανείων, Λ/76.02 Δουλεμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων μακροπρόθεσμης λήξεως και Λ/76.03.99 Λοιποί πιστωτικοί τόκοι, αν και κατά πόσο αφορούν τόκους μακροπρόθεσμων απαιτήσεων.

Ταμειακές εκροές

Αγορά ασώματων ακινητοποιήσεων

Το κόστος κτήσεως ασώματων ακινητοποιήσεων [Λ/Γ Ι Ενεργητικού].

Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων

Το κόστος κτήσεως ενσώματων ακινητοποιήσεων [Λ/Γ ΙΙ Ενεργητικού].

Αγορά συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων

Το κόστος κτήσεων συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων [Λ/Γ ΙΙΙ 1,2 και 6 Ενεργητικού]. Επισημαίνεται ότι η εξαγορά μιας επιχειρήσεως στο σύνολό της με σκοπό την απορρόφηση από την αγοράστρια, όχι αγορά του συνόλου των μετοχών με διατήρηση της εξαγοραζόμενης επιχειρήσεως, δηλαδή απόκτηση όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων πρέπει να λαμβάνεται στις ταμειακές εκροές με βάση το κόστος κτήσεως, αλλά μειωμένο κατά το ποσό των ταμειακών διαθέσιμων της εξαγοραζόμενης, δεδομένου ότι τα εξαγοραζόμενα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις ενσωματώνονται στα αντίστοιχα της αγοράστριας επιχειρήσεως.

Αύξηση μακροπρόθεσμων απαιτήσεων

Στην αύξηση των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων περιλαμβάνεται:

(α) Η αύξηση της αξίας των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη, η οποία οφείλεται προφανώς στη χορήγηση πιστώσεων ή δανείων, δηλαδή σε εκροή ταμειακών διαθεσίμων [Λ/Γ ΙΙΙ 3 και 4]. Πρέπει να συνυπολογίζεται και ο λογαριασμός Δ ΙΙ 9 [βλ. και ανωτέρω στο στοιχείο Α104].

Πρέπει να σημειώσουμε εδώ ότι η αύξηση των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων, όπως και η αύξηση των Γραμματίων Εισπρακτέων μακροπρόθεσμης λήξεως και των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων, μπορεί να συνδυάζεται πχ. σε μια πώληση ενός ενσώματου ή ασώματου περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή να μην αφορά υποχρεωτικά σε εκροή ταμειακών διαθεσίμων, αλλά να παρέχεται μια μακρόχρονη πίστωση, που ισοδυναμεί με μια επενδυτική τοποθέτηση της επιχειρήσεως.

Παρότι πρόκειται για συμψηφιστικές συναλλαγές που δε θίγουν τα ταμειακά διαθέσιμα, θεωρούμε σκόπιμο να απεικονίζονται αυτές ως διπλές συναλλαγές στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών για λόγους πληροφόρησης, αλλά για τη διασφάλιση της πληρότητας της Καταστάσεως των Ταμειακών Ροών.

(β) Η αύξηση της αξίας των Γραμματίων Εισπρακτέων Μακροπρόθεσμης λήξεως οφείλεται προφανώς στη χορήγηση πιστώσεων με τη μορφή αποδοχής γραμματίων εισπρακτέων μακροπρόθεσμου λήξεως, δηλαδή πρόκειται για επενδυτικές δραστηριότητες της επιχειρήσεως. Τα αναφερόμενα ανωτέρω για τις συμψηφιστικές συναλλαγές ισχύουν και εδώ.

(γ) Η αύξηση των λογαριασμών των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων [Λ/Γ III 7].

Αύξηση εξόδων εγκαταστάσεως

Τα έξοδα εγκαταστάσεως απεικονίζονται στο ενεργητικό με τίτλο Β' έξοδα εγκαταστάσεως και περιβάλλουν:

1. Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως [Λ/16.10]
2. Συναλλαγματικές διαφορές δανείων για κτήσεις παγίων στοιχείων [Λ/16.15]
3. Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου [Λ/16.18]
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως [Λ/16.13-16.14, 16.16-16.17, 16.19 και 19.90]

Η αύξηση των εξόδων εγκαταστάσεως αποτελεί μια επενδυτική δραστηριότητα της επιχειρήσεως με την έννοια ότι πραγματοποιούνται ταμειακές εκροές με σκοπό την ωφέλεια της επιχειρήσεως για περισσότερες χρήσεις.

Η αύξηση των εξόδων εγκαταστάσεως αποτελεί μια επενδυτική δραστηριότητα της επιχειρήσεως με την έννοια ότι πραγματοποιούνται ταμειακές εκροές με σκοπό την ωφέλεια της επιχειρήσεως για περισσότερες χρήσεις.

Βέβαια, η αύξηση των εξόδων εγκαταστάσεως ενδέχεται να γίνεται συμψηφιστικά με παράλληλη αύξηση των υποχρεώσεων πχ. δανείων σε ξένο νόμισμα για συναλλαγματικές διαφορές ή δανείων σε δρχ. για τους τόκους.

Θεωρούμε αναγκαίο η αύξηση των εξόδων εγκαταστάσεως να απεικονίζονται ως ταμειακή εκροή, που αντισταθμίζεται από την αύξηση των υποχρεώσεων αν είναι συμψηφιστική ή την μείωση των διαθεσίμων, όταν είναι πραγματική εκροή διαθεσίμων. Λόγοι πληροφόρησης και πληρότητας της Καταστάσεως των Ταμειακών Ροών επιβάλλουν την απεικόνιση αυτή.

Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Ταμειακές εισροές

Είσπραξη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και διαφοράς υπέρ το άρτιο

Η κατά τη χρήση εισπραχθείσα αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου και το εισπραχθέν ποσό της υπέρ το άρτιο διαφοράς [Σχετικού λογαριασμοί Α Ίδια Κεφάλαια Παθητικού, Α Οφειλόμενο Κεφάλαιο Ενεργητικού και Δ II 4 Κεφάλαιο

Εισπρακτέο την επόμενη χρήση].

Είσπραξη επιχορηγήσεων παγίων

Η εισπραχθείσα κατά τη χρήση επιχορήγηση για πάγια [Λ/Α ΙΙΙ 3] [Λ/41.10]

Αύξηση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων

Η αύξηση κατά τη χρήση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων, προφανώς από τη είσπραξη νέων δανείων [Λογαριασμοί Γ Ι 1-8], αλλά και από την λήψη νέων μακροπρόθεσμων πιστώσεων από συμψηφιστικές συναλλαγές πχ. αγορά παγίων στοιχείων ή αποδοχή γραμματίων μακροπρόθεσμου λήξεως για απόκτηση ασωμάτων ακινητοποιήσεων.

Οι συναλλαγές αυτές είτε ταμειακές, είτε συμψηφιστικές πρέπει να απεικονίζονται ως εισροές στην κατάσταση Ταμειακών Ροών για λόγους πληροφόρησης και πληρότητας της Καταστάσεως, δεδομένου άλλωστε ότι θα αντισταθμίζονται από τις αυξήσεις πχ. των παγίων, που θα απεικονίζονται ως εκροές. Μαζί με τους λογαριασμούς των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων πρέπει να συνεξετάζεται και συνυπολογίζεται και ο λογαριασμός των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων Γ ΙΙ 7 Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση [Λ/53.17-53.18]. Ο τελευταίος λογαριασμός ενδέχεται να περιλαμβάνει και τους δουλευμένους τόκους της χρήσεως, για τους οποίους ισχύουν τα όσα σημειώνουμε κατωτέρα στα στοιχεία Γ104 και Γ105.

Σημειώνεται ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελούν μαζί με τα ίδια κεφάλαια τις βασικές πηγές χρηματοδοτήσεως της επιχειρήσεως.

Αύξηση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (Μόνο Τραπεζικών Δανείων)

Η αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (μόνο Τραπεζικών δανείων) [Λογαριασμοί ΓΙΙ3] [Λ/52] προφανώς προέρχεται από την είσπραξη νέων δανείων ή και την καταχώρηση τόκων που δεν πληρώθηκαν. Ως προς τους τόκους παραπέμπουμε κατωτέρω στο στοιχείο Γ105. Αν δεν εφαρμοστούν για τους τόκους τα όσα αναφέρονται στο στοιχείο Γ105 κατωτέρω, η αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων λόγω της καταχωρήσεως των τόκων (δηλαδή εισροή) αντισταθμίζεται από το κονδύλιο των χρεωστικών τόκων (δηλαδή) εκροή) που είναι καταχωρημένο στο λογαριασμό των Αποτελεσμάτων.

Ταμειακές εκροές

Μείωση (επιστροφή) μετοχικού κεφαλαίου

Η κατά νόμο επιστροφή του Μετοχικού Κεφαλαίου στους Μετόχους.

Επιστροφή επιχορηγήσεων

Η κατά νόμο ταμειακή επιστροφή της ληφθείσης επιχορηγήσεως παγίων [Λ/41.10].

Μείωση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων

Η μείωση των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων προφανώς οφείλεται σε εξόφληση των υποχρεώσεων αυτών ταμειακώς ή συμψηφιστικώς [Λογαρ. Γ Ι 1-8], αλλά και σε μεταφορά κονδυλίων λογαριασμό Γ ΙΙ 7 Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση [Λ/53.17-53.18]. ο τελευταίος αυτός λογαριασμός πρέπει να συνεξετάζεται και να συνυπολογίζεται μαζί με τους άλλους λογαριασμούς των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Μείωση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (Μόνο Τραπεζικών Δανείων)

Η μείωση των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων (μόνο Τραπεζικών Δανείων) [Λ/ΓΙΙ3] [Λ/52] αποτελεί ταμειακή εκροή λόγω, προφανώς εξοφλήσεως υποχρεώσεως από δάνεια. Η μείωση αυτή προκύπτει και από συμψηφιστική συναλλαγή.

Τόκοι πληρωθέντες

Στις ταμειακές εκροές λαμβάνεται υπόψη και το κονδύλιο των χρεωστικών τόκων [Λ/86.01.09] [Λ/65 και 92.04], όπως απεικονίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, αλλά προσανξάνεται

κατά το ποσό της μείωσης των οφειλόμενων τόκων ή μειώνεται κατά το ποσό της αύξησης των οφειλόμενων τόκων.

Τα στοιχεία των οφειλόμενων τόκων κατά την παρούσα χρήση και τα αντίστοιχα της προηγούμενης χρήσεως λαμβάνονται από την ανάλυση των λογαριασμών υποχρεώσεων (εντόκων) σε οφειλόμενο κεφάλαιο και σε οφειλόμενους τόκους.

Αν δεν γίνεται αυτός ο διαχωρισμός των οφειλόμενων τόκων, τότε το σύνολο των καταχωρημένων στα Αποτελέσματα χρεωστικών τόκων λαμβάνεται ως εκροή ταμειακών διαθεσίμων, ενώ η αύξηση των υποχρεώσεων που προκαλείται από την καταχώρηση των τόκων λαμβάνεται ως εισροή. Χωρίς βέβαια να αλλοιώνεται το τελικό αποτέλεσμα των ταμειακών ροών, δεν έχουμε ακριβή εικόνα των πραγματικά εξοφληθέντων μέσα στη χρήση τόκων.

Σημειώνεται ότι οι χρεωστικοί τόκοι από άλλες αιτίες πχ. προμηθευτές, γραμμάτια πληρωτέα βραχυπρόθεσμου λήξεως μπορεί να διαχωρίζονται και να περιλαμβάνονται στις ταμειακές ροές από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες, εφόσον τα κονδύλια αυτά είναι σημαντικά.

Μερίσματα πληρωθέντα

Τα κονδύλια των μερισμάτων (πρώτο και συμπληρωματικό) λαμβάνονται από τον πίνακα διανομής, αλλά προσαυξάνονται κατά τη μείωση που παρουσιάζει ο λογαριασμός Γ Π 10 Μερίσματα πληρωτέα (Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις) ή μειώνονται κατά την αύξηση που παρουσιάζει ο λογαριασμός Γ ΙΙΙ10.

Η αύξηση και η μείωση του λογαριασμού Γ Π 10 κρίνεται κατά την παρούσα χρήση σε βάση και το ύψος αυτού κατά την προηγούμενη χρήση.

Τα μερίσματα που διατίθενται για αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου αποτελούν συγχρόνως και εισροή, γιατί η υποχρέωση προς τους μετόχους έχει μηδενιστεί λόγω της μεταφοράς των μερισμάτων στα Ίδια Κεφάλαια.

Διανομή κερδών στο προσωπικό

Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο από την ανάλυση του πίνακα της Διανομής των Κερδών. Φυσικά το κονδύλιο αυτό έχει πιστωθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και μάλιστα στο λογαριασμό πιστωτές διάφοροι. Επομένως, η απεικόνιση της διανομής των κερδών στο προσωπικό ως εκροή έχει σχετική πληροφοριακή αξία, καθόσον η αυξομείωση της αντίστοιχης υποχρεώσεως συμπεριλαμβάνεται στις συνήθειες δραστηριότητες της επιχειρήσεως.

Βέβαια, ορθότερο είναι να διαχωρίζεται η αυξομείωση της αντίστοιχης υποχρεώσεως από τις συνήθειες δραστηριότητες και να περιλαμβάνεται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της επιχειρήσεως.

Αμοιβές Δ.Σ από κέρδη χρήσεως

Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο από την ανάλυση του πίνακα της Διανομής των Κερδών. Τα αναφερόμενα ανωτέρω στο στοιχείο 207 ισχύουν κατά αναλογία και για τις αμοιβές Δ.Σ.

7.2 ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ [ΚΛΑΣΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ]

Κατωτέρω παρατίθεται υπόδειγμα και οδηγός καταρτίσεως Καταστάσεων Ταμειακών Ροών για τα Τραπεζικά και Πιστωτικά Ιδρύματα που εφαρμόζουν το Κλασικό Λογιστικό Σχέδιο των Τραπεζών (Π.Δ. 384/1992).

Το παρατιθέμενο κατωτέρω υπόδειγμα, όπως και ο σχετικός λεπτομερής οδηγός έχουν καταρτιστεί με βάση τις απαιτήσεις της Ελληνικής νομοθεσίας και των εποπτικών οργάνων της Κεφαλαιαγοράς γενικότερα, έχοντας υπόψη την προβλεπόμενη από το Δ.Λ.Π. αριθ. 7 δομή της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών και τους σχετικούς κανόνες.

Το υπόδειγμα της Καταστάσεως αλλά και ο οδηγός, είναι αναλυτικά συντεταγμένα και παρέχουν διαφάνεια, αλλά και την πραγματική απεικόνιση των ταμειακών ροών, χωρίς αμφισβητήσεις και άλλες συναφείς αδυναμίες.

Το υπόδειγμα της Καταστάσεως ταμειακών Ροών για τα Τραπεζικά και πιστωτικά Ιδρύματα, όπως και ο σχετικός οδηγός έχουν ως εξής:

(α) Υπόδειγμα Καταστάσεως Ταμειακών Ροών Τραπεζικών και πιστωτικών Ιδρυμάτων.

(β) Οδηγός Καταρτίσεως Καταστάσεως Ταμειακών Ροών Τραπεζικών και πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για Τραπεζικά και πιστωτικά Ιδρύματα

Α/Α	Ανάλυση	Ποσά σε χιλ. δρχ.	
		Χρήση	Προηγούμενη χρήση
A	Ταμειακές Ροές από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες		
	100 <u>Ταμειακές εισροές</u>		
	101 Τόκοι και προμήθειες (Έσοδα)		
	102 Έσοδα από τίτλους		
	103 Λοιπά έσοδα		
	104 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων		
	105 Πώληση (εμπορεύσιμων) χρεογράφων		
	106 Πώληση κρατικών και άλλων αξιόγραφων		
	107 Είσπραξη απαιτήσεων		
	108 Αύξηση καταθέσεων		
	109 Προστίθεται: Μείωση Έσοδα Εισπρακτέα Αφαιρείται: Αύξηση έσοδα Εισπρακτέα		
	110 Προστίθεται: Αύξηση Έσοδα επομ. χρήσεων Αφαιρείται: Μείωση Έσοδα επομ. χρήσεων		
	111 Προστίθεται: Μείωση λ/σμων Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού Αφαιρείται: Αύξηση λ/σμων Λοιπά στοιχεία		
112 Παθητικού Πώληση περιουσιακών στοιχείων πλειστηριασμού			
A	<i>Σύνολο ταμειακών εισροών(A 100)</i>		
A	200 <u>Ταμειακές εκροές</u>		
	201 Τόκοι και προμήθειες (έξοδα)		
	202 Γενικά έξοδα Διοικήσεως		
	203 Λοιπά έξοδα		
	204 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων		
	205 Αγορά (εμπορεύσιμων) χρεογράφων		
	206 Αγορά κρατικών και άλλων αξιόγραφων		
	207 Χορήγηση Δανείων		
	208 Μείωση καταθέσεων		
	209 Προστίθεται: Αύξηση Εξόδων επομ. χρήσεων Αφαιρείται: Μείωση Εξόδων επομ. χρήσεων		
	210 Προστίθεται: Μείωση Εξόδων πληρωτέων Αφαιρείται: Αύξηση Εξόδων πληρωτέων		
	211 Προστίθεται: Μείωση λ/σμων Λοιπά στοιχεία Παθητικού Αφαιρείται: Αύξηση λ/σων Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού		
	212 Αγορά περιουσιακών στοιχείων πλειστηριασμού		
213 Φόροι			
	Σύνολο Ταμειακών εκροών (A200)		

B B		Ταμειακές ροές από συνήθειες (λειτουργικές) Δραστηριότητες (A100-A200)=A			
		Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
	100	<u>Ταμειακές εισροές</u> Πώληση χρεογράφων συμμετοχών και τίτλων			
	101	Πώληση αυτών και ενσώματων παγίων			
	102	Έσοδα από συμμετοχές και τίτλους			
	103	Λοιπά έξοδα			
		Σύνολο ταμειακών εισροών (B 100)			
200	<u>Ταμειακές εκροές</u> Αγορά χρεογράφων συμμετοχών και τίτλων				
201	Αγορά αυτών και ενσώματων παγίων				
202					
		Σύνολο Ταμειακών εκροών B 200)			
		Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (B100-B200)=B			
Γ Γ		Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
	100	<u>Ταμειακές εισροές</u> Αύξηση Υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους			
	101	Αύξηση Υποχρεώσεων μειωμένης Εξασφάλισης			
	102	Είσπραξη Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου			
	103	Πώληση Ιδίων Μετοχών			
	104	Αύξηση Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα			
	105				
Γ		<u>Σύνολο ταμειακών εισροών (Γ 100)</u>			
	200	<u>Ταμειακές εκροές</u> Μείωση Υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους			
	201	Μείωση Υποχρεώσεων μειωμένης Εξασφάλισης			
	202	Επιστροφή Μετοχικού Κεφαλαίου			
	203	Αγορά Ιδίων Μετοχών			
	204	Μείωση Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα			
	205	Τόκοι πιστωτικών τίτλων (έξοδα)			
	206	Μερίσματα			
	207	Διάθεση κερδών στο προσωπικό			
	208	Αμοιβές Δ.Σ. από κέρδη χρήσεως			
	209				
			Σύνολο Ταμειακών εισροών (Γ 200)		
			Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (Γ100-Γ200)=Γ		
		ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (A+-B+-Γ)			
		πλέον: Ταμειακά Διαθέσιμα ενάρξεως χρήσεως: Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα {Λογ. 38.00, 38.01, 38.02, 38.04, 37.00, 37.04			

	<p>37.06, 38.06.00, 38.06, ότι αφορά, 38.08, ότι αφορά και 38.22}</p> <p>Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων {Λογ. 38.05, 38.06, 38.07, 38.08, 38.09, 38.10, 38.20, 38.21, 38.23, 37.20, 37.89, Κεντρική Τράπεζα (38.10, 38.11, 30.12, 30.13, 30.14, 30.15, 30.16, 30.17, 30.18, 30.19, 30.29), 30.30}</p> <p>Άρα: <u>Ταμειακά διαθέσιμα στη λήξη της χρήσης</u> Ητοι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα 2. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων [πλην χορηγήσεων 20-28 σε ότι αφορούν Τράπεζες και Μακροπρόθεσμων Απαιτήσεων (Λ/18) ότι αφορά Τράπεζες] 		
--	--	--	--

Α/Α	Αναλυτικές Οδηγίες
Α 101	<p>Τόκοι και προμήθειες (έσοδα) Λαμβάνονται από Λ/Αποτελεσμάτων τα κονδύλια:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα [Λ/73.10, 73.11,73.12, 73.19, 73.20, 70,71]. Επισημαίνεται ότι μέρος των εσόδων των Λ/73.10, 73.11, 73.12, 73.19, και 73.20 που αντιστοιχούν στους λογαριασμούς 17.12.00, 17.12.01, 17.12.01, 17.12.03 (ομολογίες και άλλοι τίτλοι Ελληνικών Δανείων πλην Δημοσίου) όπως και στους λογαριασμούς 17.13.00, 17.13.01, 17.13.03 (τίτλοι σταθερής απόδοσης εξωτερικού), αφορά τις επενδυτικές δραστηριότητες [βλ. κατωτέρω Β. 103] 4. Έσοδα από προμήθειες [Α/74]
Α 102	<p>Έσοδα από τίτλους Λαμβάνεται από Λ/Αποτελεσμάτων τα κονδύλια: 3α Έσοδα από μετοχές και άλλους τίτλους μεταβλητής αποδόσεως [Λ/73.00, 73.01, 73.09] Επισημαίνεται ότι τα κονδύλια 3β Έσοδα από συμμετοχές σε συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις [Λ/72.01] και 3γ Έσοδα από συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις [Λ72.00] περιλαμβάνονται στις επενδυτικές δραστηριότητες. Επίσης από έσοδα της κατηγορίας 3^α (Λ/73.00, 73.01, 73.09) μπορεί να αφορούν τις επενδυτικές δραστηριότητες, εφόσον τα έσοδα αυτά προέρχονται από τους λογαριασμούς 17.10.00-04 και 17.11.00-04 [βλ. κατωτέρω Β 103].</p>
Α 103	<p>Λοιπά έσοδα Λαμβάνονται από Λ/Αποτελεσμάτων τα κονδύλια: 7.Λοιπά Έσοδα Εκμεταλλεύσεως [Λ/75 πλην των λογαριασμών 75.04, 75.05, 75.06, 75.07, 75.08, 75.09, και 75.12 που αφορούν τις επενδυτικές δραστηριότητες, βλ. κατωτέρω Β 104]. 15.Έσοδα και Κέρδη από μη συνήθεις δραστηριότητες [Λ/81.01 και 82.01]. Ο λογαριασμός 84 Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων δεν επηρεάζει τις ταμειακές ροές. 17.Έκτακτα αποτελέσματα [Λ/81.03 Έκτακτα κέρδη λαμβάνεται μόνο το κονδύλιο του λ/81.03.07 που αφορά κέρδη λαχνών]. Τα υπόλοιπα κονδύλια των υπολογισμών του 81.03 αφορούν σε κέρδη από πώληση περιουσιακών στοιχείων και δεν λαμβάνονται υπόψη στις εισροές, γιατί καταχωρείται ως εισροή η αξία πώλησεως. Για τους ίδιους λόγους δεν λαμβάνεται υπόψη και το κονδύλιο του Λ/81.02 Λ/81.02 και 81.03 συνιστούν το στοιχείο των Αποτελεσμάτων 17. Έκτακτα Αποτελέσματα. Επισημαίνεται ότι τα κονδύλια των Αποτελεσμάτων χρήσεως: 11+12 Διαφορές προσαρμογής αξίας απαιτήσεων και προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις [Λ/68.00, 68.03 και 68.09], όπως και 13/14 Διαφορές</p>

A	104	<p>προσαρμογής αξίας κινητών αξιών με χαρακτήρα χρηματοοικονομικών ακινητοποιήσεων, συμμετοχών και μεριδίων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Λ/68.17) αφορούν σε προβλέψεις, που δεν επηρεάζουν τις ταμιακές ροές.</p> <p>Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων</p> <p>Λαμβάνεται από το Λ/Αποτελεσμάτων το κονδύλιο:</p> <p>6.Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων [εδώ εξετάζονται μόνο οι λογαριασμοί 73.73 και 79, καθόσον οι λογαριασμοί 64.73, 68.34 και 69 εξετάζονται στις ταμειακές εκροές κατωτέρω].</p> <p>Σημειώνεται ότι ο Λ/73.73 απεικονίζει το κέρδος από πώληση χρεογράφων και δεδομένου ότι στις εισροές καταχωρείται η αξία πώλησεως, δεν λαμβάνεται υπόψη το κονδύλιο του Λ/73.73. Αντίθετα, ο Λ/79 αφορά Διαφορές (πιστωτικές) από πράξεις συναλλάγματος. Είναι γνωστό ότι οι συναλλαγματικές διαφορές διακρίνονται σε πραγματοποιηθείσες και προερχόμενες από την αποτίμηση. Οι πραγματοποιηθείσες αφορούν τις ταμειακές εισροές αλλά και οι προερχόμενες από την αποτίμηση πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως εισροές, γιατί έχουν μειώσει τις υποχρεώσεις ή αυξήσει τις απαιτήσεις, οπότε αντισταθμίζονται από την καταχώρηση των μεταβολών των υποχρεώσεων και απαιτήσεων στις ταμειακές ροές.</p>
A	105	<p>Πώληση (εμπορεύσιμων) χρεογράφων</p> <p>Λαμβάνονται η αξία πώλησεως των χρεογράφων, που απεικονίζονται στους κατωτέρω λογαριασμούς του ενεργητικού, οι οποίοι τεκμαίρεται ότι αφορούν τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα δεδομένου ότι οι μεταβολές των χρεογράφων επενδύσεων απεικονίζονται στις επενδυτικές δραστηριότητες.</p> <p>Οι λογαριασμοί των εμπορεύσιμων χρεογράφων είναι:</p> <p>5.Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής αποδόσεως [εκδόσεως Δημοσίου και άλλων Λ/34.10, 34.11, 34.12, 34.19, 34.21, πιστωτικό υπόλοιπο Λ/59.16]</p> <p>6.Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως [Λ/34.00, 34.01, 34.04, 34.09, 34.20, πιστωτικά υπόλοιπα λογαριασμού 59.16 σε ότι αφορά].</p>
A	106	<p>Πώληση Κρατικών και άλλων Αξιόγραφων</p> <p>Οι τοποθετήσεις σε έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου υποχρεωτικές, ή προαιρετικές εμπίπτουν στη σφαίρα των συνήθων (λειτουργικών) δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Κατά συνέπεια, η πώληση εντόκων γραμματίων και η ρευστοποίηση γενικότερα των τοποθετήσεων σε αυτά αποτελεί ταμειακή εισροή. Οι σχετικοί λογαριασμοί απεικονίζονται στο τίτλο του Ισολογισμού:</p> <p>2.Κρατικά και άλλα αξιόγραφα δεκτά από την Κεντρική Τράπεζα για επαναχρηματοδότηση [Λ/31.00, 31.10, 31.01, 31.11, 31.02, 31.03 και 31.99 αντίθετος λογαριασμός μη δουλευμένων τόκων εντόκων γραμματίων].</p>
A	107	<p>Είσπραξη Απαιτήσεων</p> <p>Λαμβάνονται τα κονδύλια εισπράξεων των απαιτήσεων (βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων, όπως προκύπτουν ως μείωση των λογαριασμών του</p>

		<p>Ισολογισμού:</p> <p>4.Απαιτήσεις κατά πελατών και</p> <p>3.Απαιτήσεις κατά Τραπεζών [μόνο σε ότι αφορά χορηγήσεις Λ/20-28 και Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις Λ/18].</p> <p>Οι απαιτήσεις που αναφέρονται στους ανωτέρω τίτλους απεικονίζονται στους Λ/20-28 και 18, ανεξαρτήτως αν αφορούν πελάτες ή Τράπεζες.</p> <p>Επίσης περιλαμβάνονται και οι λοιπές απαιτήσεις [Λ/30.00, 30.01, 30.02, 30.03, 30.04, 30.05, 30.06, 30.07, 30.89,39.97,39.11,39.19, 39.21,39.99].</p> <p>Προσοχή σε τυχόν διαγραφές απαιτήσεων λόγω χαρακτηρισμού τους ως ανεπίδεκτων εισπράξεων.</p> <p>Σημειώνεται ότι οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις (44.03.00, 44.03.02) απεικονίζονται αφαιρετικά από τους λογαριασμούς των Απαιτήσεων.</p>
A	108	<p>Αύξηση Καταθέσεων</p> <p>Λαμβάνεται η αύξηση των Λογαριασμών Καταθέσεων, όπως προκύπτει από τους λογαριασμούς του Ισολογισμού:</p> <p>1.Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα [Λ/μοί 50.04,52.04, 53.03, 53.13, 53.20, 53.30, 59.00 (59.00.00, 59.00.01, 59.00.02), 59.01.00, 59.01.01, 59.01.01, 59.01.02, 59.01.02, 59.01.03, 59.020]. Σημειώνεται ότι οι λογαριασμοί 45.06, 45.10, 45.11 και 45.12 αφορούν τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες [βλ.κατωτέρω Γ 105].</p> <p>2.Υποχρεώσεις προς πελάτες [Λ/50.00-50.03, 50.11, 50.98, 51,52.00-03, 52.11, 52.49, 53.00-02, 53.04, 53.05, 53.09, 53.10-12, 53.19, 59.45, 59.46, 59.47, 59.48, 59.21, 57, 59.20, 59.22].</p>
A	109	<p>Προστίθεται: Μείωση λ/Εσοδα Εισπρακτέα [Λ/36.01, 36.04]</p> <p>Αφαιρείται: Αύξηση λ/Εσοδα Εισπρακτέα [Λ/36.01, 36.04]</p>
A	110	<p>Προστίθεται: Αύξηση λ/Εσοδα επομ. χρήσεων [Λ/56.00]</p> <p>Αφαιρείται: Μείωση λ/Εσοδα επομ. χρήσεων [Λ/56.00]</p>
A	111	<p>Προστίθεται: Μείωση λ/σμού "Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού" [μόνο οι λ/σμοί Διαχειρίσεως προκαταβολών (Λ/35.01, 35.02, 35.03) Λοιποί χρεωστικοί λ/σμοί (39.00, 39.01, 39.10, 39.13, 39.14, 39.18, 39.23, 39.41, 39.42 και 39.89) και Επίδικες απαιτήσεις κατά Ελλην, Δημοσίου [Λ/39.98]</p> <p>Αφαιρείται: Αύξηση λογ/σμού "Λοιπά στοιχεία Παθητικού" [μόνο οι Λογαριασμοί Ασφαλιστικοί οργανισμοί (Λ/55), Λοιπές Υποχρεώσεις Λ/59.04, 59.05, 59.06, 59.30, 59.31, 59.32, 59.33, 59.40 59.41, 59.42, 59.43, 59.98, 45.22, 42.23 και 45.98]</p>
A	112	<p>Πώληση περιουσιακών στοιχείων πλειστηριασμού</p> <p>Λαμβάνεται η αξία πώλησης περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμό</p>

		<p>[Λ/29 πλην 29.97 που αφορά προκαταβολές (βλ. εκροές) και 29.99 που αφορά τα αποσβεσμένα].</p> <p>Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας προέρχονται από υπέγγυα, κυρίως, περιουσιακά στοιχεία χορηγήσεων και δανείων και για το λόγο αυτό πρέπει να θεωρούνται ότι εμπίπτουν στις συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες της Τράπεζας.</p>
A	201	<p>Τόκοι και προμήθειες (έξοδα)</p> <p>Λαμβάνονται από Λ/Αποτελεσμάτων τα κονδύλια:</p> <p>2.Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα [Λ/64.20, 65 πλην 65.74, 65.10 και 65.02.50. Οι δύο τελευταίοι λογαριασμοί αφορούν τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες (βλ. στοιχείο Γ 206].</p> <p>5.Έξοδα προμηθειών [Λ/65.74].</p>
A	202	<p>Γενικά Έξοδα Διοικήσεως</p> <p>Λαμβάνεται το κονδύλιο του Λ/Αποτελεσμάτων:</p> <p>8.Γενικά Έξοδα Διοικήσεως [Λ/60, Λ/61, 62. 63 (πλην μη συμψηφισμένο φόρο 63.00, χαρτόσημο μισθωμάτων 63.98.00 και φόρου ακίνητης περιουσίας 63.98.02), 64 (πλην δωρεά 64.06, ζημιών πωλήσεως χρεογράφων 64.73 και εισφορών Τραπεζής 64.20)].</p>
A	203	<p>Λοιπά έξοδα</p> <p>Λαμβάνεται τα κονδύλια του Λ/Αποτελεσμάτων:</p> <p>10.Λοιπά Έξοδα Εκμεταλλεύσεως [Λ/63.00, 63.98.00 και 64.06]</p> <p>16.Έξοδα και ζημίες από μη συνήθειες δραστηριότητες [Λ/81.00 και 82.00].</p> <p>Σημειώνεται ότι ο λογαριασμός 83 Κρατήσεις για γενικούς Τραπεζικούς κινδύνους και προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους αφορά σε προβλέψεις, ενώ ο λογαριασμός 85 αφορά σε αποσβέσεις μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος. Οι λογαριασμοί αυτοί των προβλέψεων και αποσβέσεων δεν επηρεάζουν τις ταμιακές ροές.</p>
A	204	<p>Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων</p> <p>Όπως σημειώθηκε ανωτέρω στο στοιχείο A104, εδώ εξετάζονται από το Λ/Αποτελεσμάτων 6.Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών πράξεων, οι λογαριασμοί 64.73, 68,34 και 69. Ο λογαριασμός 64.73 αφορά σε ζημιά από αγοραπωλησία και δεν λαμβάνεται υπόψη στις εισροές, γιατί η αξία πώλησεως αποτελεί ταμειακή εισροή.</p> <p>Ο λογαριασμός 68.34 αφορά σε πρόβλεψη που δεν επηρεάζει τις ταμειακές ροές. Αντίθετα στις εκροές πρέπει να συμπεριλαμβάνεται ο Λ/69 Διαφορές (χρεωστικές) από πράξεις συναλλάγματος, για τους ίδιους λόγους που συμπεριλαμβάνονται οι πιστωτικές (Λ/79) στις εισροές.</p>

A	205	<p>Αγορά (εμπορευσίμων) χρεογράφων</p> <p>Λαμβάνονται η αξία αγοράς των εμπορευσίμων χρεογράφων από τους λογαριασμούς του Ισολογισμού.</p> <p>5.Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής αποδόσεως [εκδόσεως Δημοσίου και άλλων Λ/34.10, 34.11, 34.12, 34.19, 34.21, πιστωτικό υπόλοιπο Λ/59.16 σε ότι αφορά].</p> <p>6.Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως [Λ/34.00, 34.01, 34.04, 34.09, 34.20, πιστωτικά υπόλοιπα λογαριασμού 59.16 σε ότι αφορά].</p>
A	206	<p>Αγορά Κρατικών και άλλων Αξιόγραφων</p> <p>Η αγορά Κρατικών και άλλων αξιόγραφων από τους λογαριασμούς του Ισολογισμού:</p> <p>3.Κρατικά και άλλα αξιόγραφα δεκτά από την Κεντρική Τράπεζα για αναχρηματοδότηση [Λ/ 31.00, 31.10, 31.01, 31.11, 31.02, 31.03 και 31.99 αντίθετος λογαριασμός μη δουλευμένων τόκων εντόκων γραμματίων].</p>
A	207	<p>Χορήγηση δανείων</p> <p>Λαμβάνονται υπόψη τα κονδύλια των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων που χορηγούνται στους πελάτες και στις Τράπεζες από τους λογαριασμούς του Ισολογισμού:</p> <p>4.Απαιτήσεις κατά των πελατών [Λ/20-28 και Λ/18].</p> <p>3.Απαιτήσεις κατά Τραπεζών [μόνο σε ότι αφορά σε Λ/20-28 και Λ/18].</p> <p>Επίσης λαμβάνεται η μείωση των λογαριασμών λοιπών απαιτήσεων {Λογα/μοί 30.00, 30.01, 30.02, 30.03, 30.04, 30.05, 30.06, 30.07, 30.89, 39.97, 39.11, 39.19, 39.21, 39.99}. Σημειώνεται ότι οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων απεικονίζονται στον Ισολογισμό αφαιρετικά από τις απαιτήσεις [Λ/44.03.00, 44.03.02].</p>
A	208	<p>Μείωση Καταθέσεων</p> <p>Λαμβάνεται η μείωση των Λογαριασμών Καταθέσεων, όπως απεικονίζονται στους λογαριασμούς του Ισολογισμού:</p> <p>1.Υποχρεώσεις προς πιστωτικά Ιδρύματα [Λ/μοί 50.04, 52.04, 53.03, 53.13, 53.20, 53.30, 59.00 (59.00.00, 59.00.01, 69.00.02), 59.01.00, 59.01.01, 59.01.02, 59.01.03, 59.02]. Σημειώνεται ότι οι λογαριασμοί 45.06, 45.10, 45.11 και 45.12 αφορούν τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.</p> <p>2.Υποχρεώσεις προς πελάτες [Λ50.00-50.03, 50.11, 50.98, 51, 52.00-03, 52.11, 52.49, 53.00-02, 53.04, 53.05, 53.09, 53.10-12, 53.19, 59.45, 59.46, 59.47, 59.48, 59.21, 57, 59.20, 59.22].</p>
A	209	<p>Προστίθεται: Αύξηση λ/Εξόδων επομ. χρήσεων [Λ/36.00]</p> <p>Αφαιρείται: Μείωση λ/Εξόδων επομ. χρήσεων [Λ/36.00].</p>
A	210	<p>Προστίθεται: Μείωση λ/Εξόδων Πληρωτέων [56.01, 56.04]</p>

		<p>Αφαιρείται: Αύξηση λ/Εξόδων Πληρωτέων [56.01, 56.04]</p>
A	211	<p>Προστίθεται: Μείωση λ/σμού "Λοιπά στοιχεία Παθητικού" [μόνο οι λ/σμοί (Λ/55, 59.04, 59.05, 59.06, 59.30, 59.31, 59.32, 59.33, 59.40, 59.41, 59.42, 59.43, 59.98, 45.22, 45.23 και 45.98)].</p> <p>Αφαιρείται: Αύξηση λογ/σμού "Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού" [μόνο οι Λογαριασμοί 35.01, 35.02, 35.03, 39.00, 39.01, 39.09, 39.10, 39.13, 39.14, 39.18, 39.23, 39.41, 39.42, 39.89 και 39.98].</p>
A	212	<p>Αύξηση περιουσιακών στοιχείων πλειστηριασμού</p> <p>Λαμβάνεται από την αύξηση των λογαριασμών 29 πλην 39.97 και 29.99 λόγω αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμό είτε μετρητοίς είτε με συμψηφισμό με υφιστάμενη από χορήγηση απαίτηση. Προσοχή, γιατί οι προκαταβολές απεικονίζονται στο Λ/29.97 και πρέπει κάθε αύξηση αυτών να συνυπολογίζεται, αλλά η μείωση του Λ/29.97 σημαίνει απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου και μεταφορά της προκαταβολής στους οικείους λ/σμούς του 29.</p>
A	213	<p>Φόροι</p> <p>Λαμβάνονται από τον πίνακα διανομής οι φόροι εισοδήματος όπως επίσης οι λοιποί φόροι μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος [Λ/63.00, 63.98,00, 63.98.0] και οι Διαφορές φόρου φορολογικού ελέγχου (Λ/42.04).</p> <p>Στο άθροισμα των κονδυλίων αυτών προστίθεται: η μείωση του λ/σμού Υποχρεώσεις από φόρους τέλη (Λ/54 – βλ. λοιπά στοιχεία παθητικού στον Ισολογισμό) ή αφαιρείται η αύξηση του λογαριασμού Υποχρεώσεις από φόρους Τέλη (Λ/54).</p> <p>Επισημαίνονται τα εξής:</p> <p>(α) Ο λογαριασμός του παθητικού Διαφορές αναπροσαρμογής αξίας περιουσιακών στοιχείων [Λ/ 41.06 και 41.07] αφορά σε αναπροσαρμογή αξιών και δεν αφορά τις ταμειακές ροές δεδομένου ότι ισόποσα επηρεάζονται αντίστοιχοι λογαριασμοί Ενεργητικού. Ως συμψηφιστική εγγραφή κάτω και εκτός Καταστάσεως Ταμειακών Ροών μπορεί να αναφέρεται.</p> <p>(β) Ο λογαριασμός του παθητικού 6. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη δεν αφορά τις ταμειακές ροές, όπως και οι αντίστοιχες δαπάνες που καταχωρούνται στο Λ/68. Το ίδιο ισχύει και για τις αφαιρετικά απεικονιζόμενες στις απαιτήσεις προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων [Λ/44.03.00, 44.03.01, 44.03.02]. Στην ίδια ως άνω περίπτωση εντάσσονται και οι προβλέψεις για υποτιμήσεις ομολογιών, μετοχών [Λ/17.12.98], που αφορά όμως τις επενδυτικές δραστηριότητες.</p>
B	101	<p>Πώληση χρεογράφων συμμετοχών και τίτλων</p> <p>Λαμβάνεται η αξία πωλήσεως των χρεογράφων, που συνιστούν τις επενδύσεις της Τράπεζας και απεικονίζονται στους λογαριασμούς:</p>

		<p>“5(α) Ομολογίες και λοιποί τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου – σταθερής αποδόσεως με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων” [Λ/17.12.00, 17.12.01, 17.12.03, πιστωτικό υπόλοιπο λ/59.15 ότι αφορά].</p> <p>“5(β) Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων – Ομολογίες Ελληνικών Δανείων (πλην Δημοσίου)” Λ/17.12.00, 17.12.01, και 17.12.03, τίτλοι σταθερής απόδοσης με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων εξωτερικού [Λ/17.13.00, 17.13.01, 17.13.03] (πιστωτικό υπόλοιπο Λ/59.15 σε ότι αφορά).</p> <p>“6.Μετοχές και τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων” [Λ/17.10.00-01, 17.10.02-03, 17.10.04, 17.11.00-01, 17.11.02.-03, 17.11.04] (πιστωτικό υπόλοιπο λ/59.15 και 59.16 ότι αφορά).</p> <p>“7.Συμμετοχές σε μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις” [Λ/17.01 μείον 59.15 σε ότι αφορά].</p> <p>“8.Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις” [Λ/17.00 μείον 59.15 σε ότι αφορά].</p> <p>Επισημαίνονται εδώ τα εξής:</p> <p>(α) Οι προβλέψεις για υποτιμήσεις απεικονίζονται στους λογαριασμούς 17.12.98, 17.13.98, 17.10.98, 17.11.98 και ισχύουν τα όσα αναφέρονται ανωτέρω για τις προβλέψεις που δεν αφορούν τις ταμειακές ροές, όπως και οι αντίστοιχα στις δαπάνες απεικονιζόμενες (Λ/68).</p> <p>(β) Προσοχή ως προς τις οφειλόμενες δόσεις, καθόσον μείωση αυτών σημαίνει ταμειακή εκροή.</p>
B	102	<p>Πώληση άυλων και ενσώματων παγίων</p> <p>Λαμβάνεται η αξία πωλήσεως άυλων και ενσώματων παγίων που απεικονίζονται στους λογαριασμούς του Ισολογισμού.</p> <p>“9. Άυλα πάγια στοιχεία” [Λ/16.10, 16.00,16.01,16.05, 16.11, 16.12, 16.13, 16.14, 16.16, 16.17, 16.19 και 16.98].</p> <p>“10. Ενσώματα πάγια στοιχεία” [Λ/10.00- 10.99, 11.00- 11.98, 14.00- 14.98, 12.00- 12.98, 13.00- 13.98 και 15].</p>
B	103	<p>Έσοδα από συμμετοχές και τίτλους</p> <p>Λαμβάνονται τα κονδύλια του Λ/Αποτελεσμάτων Χρήσεως:</p> <p>“3β. Έσοδα από συμμετοχές σε συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις” [Λ/72.01].</p> <p>“3γ. Έσοδα από συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις”</p> <p>“3 α, Έσοδα από μετοχές και τίτλους μεταβλητής αποδόσεως” [ό,τι αφορά από λογαριασμούς εσόδων 73.00, 73.01 και 73.09 τους λογαριασμούς τίτλων ακινητοποιήσεων 17.10.00-04, 17.11.00-04].</p> <p>“1. Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα”.</p> <p>[ότι αφορά από λογαριασμούς εσόδων 73.10, 73.11, 73.12, 73.19 και 73.20 τους λογαριασμούς τίτλων ακινητοποιήσεων που αναφέρονται ανωτέρω στο στοιχείο B101 και είναι ομολογίες και λοιποί τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου</p>

		σταθερής απόδοσης Λ/17..12.00, 17.12.01, 17.12.03, ομολογίες και άλλοι τίτλοι ελληνικών δανείων (πλην Δημοσίου) Λ/ 17.12.00, 17.12.01 και 17.12.03 και τίτλοι σταθερής απόδοσης εξωτερικού Λ/ 17.13.00, 17.13.01, 17.13.03}.
B	104	Λοιπά έσοδα Λαμβάνονται από Λ/Αποτελεσμάτων Χρήσεως: “7. Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως “, τα ποσά των λογαριασμών 75.04, 75.05, 75.06, 75.07, 75.08, 75.09 και 75.12.
B	201	Αγορά χρεογράφων συμμετοχών και τίτλων Λαμβάνεται η αξία αγοράς χρεογράφων συμμετοχών και τίτλων που συνιστούν τις επενδύσεις της Τράπεζας και απεικονίζονται στους λογαριασμούς: “5(α) Ομολογίες και λοιποί τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου- σταθερής αποδόσεως με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων” [Λ/17.12.00, 17.12.01, 17.12.03, πιστωτικό υπόλοιπο λ/59.15 ό, τι αφορά]. “5(β) Ομολογίες και τίτλοι σταθερής απόδοσης με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων- Ομολογίες Ελληνικών Δανείων (πλην Δημοσίου)” Λ/17.12.00, 17.12.01 και 17.12.03]. Τίτλοι σταθερής απόδοσης με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων εξωτερικού [Λ/17.13.00, 17.13.01, 17.13.03] (πιστωτικό υπόλοιπο Λ/59.15 σε ό, τι αφορά).
B	201	“6. Μετοχές και τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων” [Λ/17.10.00- 04, 17.11.00-04] (πιστωτικό υπόλοιπο λ/59.15 και 59.16 ό, τι αφορά). “7. Συμμετοχές σε μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις” [Λ/17.01 μείον 59.15 σε ό, τι αφορά]. “8. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις “[Λ/17.00 μείον 59.15 σε ό, τι αφορά]. Επισημαίνεται και πάλι ιδιαίτερη προσοχή ως προς τις οφειλόμενες δόσεις.
B	202	Αγορά άυλων και ενσώματων παγίων Λαμβάνεται η αξία αγοράς των άυλων και ενσώματων παγίων που απεικονίζονται στους λογαριασμούς του Ισολογισμού. “9. Άυλα πάγια στοιχεία” [Λ/16.10, 16.00, 16.01, 16.05, 16.11, 16.12, 16.13, 16.14, 16.16, 16.17, 16.19 και 16.98]. “10. Ενσώματα πάγια στοιχεία” [Λ/10.00- 10.99, 11.00- 11.98, 14.00- 14.98, 12.00- 12.98, 13.00- 13.98 και 15].
Γ	101	Αύξηση υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους Λαμβάνεται το κονδύλιο του λογαριασμού του παθητικού: ”3. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους” (α) «Ομολογίες» [Λ/59.11, 59.12, 45.00, 45.01 χρεωστικό υπόλοιπο λ/34.30

		<p>ίδιες ομολογίες]</p> <p>(β) «Λοιποί πιστωτικοί τίτλοι» [Λ/52.50 και 45.04]</p>
Γ	102	<p>Αύξηση υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης [Λ/59.99, αλλά ελλείπει νομικού πλαισίου δεν υφίστανται προς το παρόν τέτοιες υποχρεώσεις].</p>
Γ	103	<p>Είσπραξη αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου Λαμβάνονται τα εισπραχθέντα κονδύλια που απεικονίζονται στους λογαριασμούς Ισολογισμού: “4. Λοιπά στοιχεία παθητικού- Λ/43.00 Καταβολές Μετόχων, Λ/43.02 Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση κεφαλαίου” “9. Μετοχικό Κεφάλαιο” (Λ/40) “10. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ άρτιο”(Λ/41.00).</p>
Γ	104	<p>Πώληση ιδίων μετοχών Αξία πώλησεως ιδίων μετοχών που απεικονίζονται στο λογαριασμό του Ενεργητικού 12. «Ίδιες Μετοχές» Λ/34.25]</p>
Γ	105	<p>Αύξηση Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα Λαμβάνονται τα κονδύλια από το λογαριασμό Ισολογισμού: “1. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα” που αφορούν τους λογαριασμούς 45.06, 45.10, 45.11 και 45.12.</p>
Γ	201	<p>Μείωση υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους Λαμβάνεται η μείωση των υποχρεώσεων αυτών που απεικονίζονται στο λογαριασμό του παθητικού: “3. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους” (α) «Ομολογίες» [Λ/59.11, 59.12, 45.00, 45.01 μείον χρεωστικό υπόλοιπο Λ/34.30 ίδιες ομολογίες] (β) «Λοιποί πιστωτικοί τίτλοι» [Λ/52.50 και 45.04].</p>
Γ	202	<p>Μείωση Υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης Ισχύουν όσα αναφέρονται ανωτέρω στο στοιχείο Γ102</p>
Γ	203	<p>Επιστροφή Μετοχικού Κεφαλαίου Η αξία επιστροφής του Μετοχικού Κεφαλαίου στους Μετόχους κατά τη χρήση, όπως απεικονίζεται και από τη μείωση του λογαριασμού υποχρεώσεων 59.17 Μέτοχοι αξία μετοχών προς απόδοση λόγω αποσβέσεως ή μείωσης μετοχικού κεφαλαίου. Ο λογαριασμός 59.17 περιλαμβάνεται στα Λοιπά στοιχεία του Παθητικού.</p>

Γ	204	<p>Αγορά ιδίων μετοχών Η αγορά ιδίων μετοχών (Λ/34.25) απεικονίζεται ως ταμειακή εκροή, όπως και πράγματι είναι.</p>
Γ	205	<p>Μείωση Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα Λαμβάνονται τα κονδύλια από το λογαριασμό Ισολογισμού: “1. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα” που αφορούν τους λογαριασμούς 46.06, 45.10, 45.11 και 45.12.</p>
Γ	206	<p>Τόκοι πιστωτικών τίτλων (έξοδα) Λαμβάνονται από το λογαριασμό των Αποτελεσμάτων: “2. Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα” τα ποσά των λογαριασμών 65.02.50 Τόκοι Τραπεζικών ομολόγων και 65.10 Τόκοι Ομολογιακών δανείων.</p>
Γ	207	<p>Μερίσματα Λαμβάνεται από την ανάλυση του πίνακα Διαθέσεως το πρώτο και πρόσθετο μέρος και αυξάνεται κατά τη μείωση του λογαριασμού 59.13 Μερίσματα Πληρωτέα ή μειώνεται κατά την αύξηση του λογαριασμού 59.13 Προμερίσματα, που μειώνει το λογαριασμό 59.13, καθόσον τα προμερίσματα καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσεως. Τα μερίσματα που διατίθενται για αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου αποτελούν συγχρόνως και εισροή, γιατί η υποχρέωση προς τους μετόχους έχει μηδενιστεί λόγω μεταφοράς των μερισμάτων στα Ίδια Κεφάλαια.</p>
Γ	208	<p>Διανομή κερδών στο προσωπικό Λαμβάνεται στο αντίστοιχο κονδύλιο από την ανάλυση του πίνακα Διανομής των Κερδών. Φυσικά, το κονδύλιο αυτό έχει πιστωθεί στις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στο κονδύλιο Λοιπά στοιχεία παθητικού. Δεδομένου ότι η αυξομείωση της αντίστοιχης υποχρεώσεως έχει περιληφθεί ως εκροή ή ως αρνητική εκροή στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες έχει σχετική πληροφοριακή αξία. Ορθότερο είναι να διαχωρίζεται η αυξομείωση της αντίστοιχης υποχρεώσεως από τις συνήθεις δραστηριότητες και να περιλαμβάνεται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.</p>
Γ	209	<p>Αμοιβές Δ.Σ. από κέρδη χρήσεως Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο από την άντληση του πίνακα της Διανομής των Κερδών. Τα αναφερόμενα ανωτέρω στο στοιχείο Γ208 ισχύουν κατ' αναλογία και για τις αμοιβές του Δ.Σ.</p>
Γ	210	<p>Ταμιακά Διαθέσιμα (συντίθενται από τους λογαριασμούς): 1. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα [Λ/38.00, 38.01, 38.02, 38.04, 37.00, 37.04, 37.06, 38.06.00, 38.06 λογαριασμοί</p>

καταθέσεων όψεως σε ΕΝ στην Κεντρική Τράπεζα, 38.08 λογαριαμός καταθέσεων προθεσμίας σε ξένα νομίσματα στην Κεντρική Τράπεζα και 38.22].

3.Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων:

(α) Απαιτήσεις όψεως

Καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα εσωτερικού (πλην Κεντρικής Τράπεζας) [Λ/38.06] και σε πιστωτικά ιδρύματα εξωτερικού [Λ/38.07].

(β) Λοιπές απαιτήσεις [Λ/38.05, 38.08 (πλην Κεντρική Τράπεζα), 38.09, 38.10, 38.20, 38.21, 38.23, 37.20, 37.89 και ό, τι αφορά την Κεντρική Τράπεζα λ/ 30.10, 30.11, 30.12, 30.13, 30.14, 30.15, 30.16, 30.17, 30.18, 30.19, 30.29 και 30.30].

7.3 ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ [ΚΛΑΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ]

Κατωτέρω παρατίθεται υπόδειγμα και οδηγός κατάρτισης Καταστάσεων Ταμειακών Ροών για τις Ασφαλιστικές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων (Π.Δ. 148/84 και 64/1998).

Το παρατιθέμενο κατωτέρω υπόδειγμα, όπως και ο σχετικός λεπτομερής οδηγός έχουν καταρτιστεί με βάση τις απαιτήσεις της Ελληνικής νομοθεσίας και των εποπτικών οργάνων της κεφαλαιαγοράς γενικότερα έχοντας υπόψη την προβλεπόμενη από το Δ.Λ.Π. αριθμός. 7 δομή της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών και τους σχετικούς κανόνες.

Το υπόδειγμα και ο οδηγός είναι αναλυτικά συντεταγμένα και παρέχουν διαφάνεια, αλλά και την πραγματική απεικόνιση των ταμειακών ροών μιας επιχειρήσεως χωρίς αμφισβητήσεις και άλλες συναφείς αδυναμίες.

Το υπόδειγμα της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών για τις Ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως και ο σχετικός οδηγός έχουν ως εξής:

(α) Υπόδειγμα Καταστάσεως Ταμειακών Ροών Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων.

(β) Οδηγός Κατάρτισης Καταστάσεως Ταμειακών Ροών Ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για Ασφαλιστικές επιχειρήσεις

Α/Α	Ανάλυση	Ποσά σε χιλ. ευρ	
		Χρήση προηγούμενο	
A 100	<p>Ταμειακές Ροές από συνήθεις (λειτουργικές) δραστηριότητες</p> <p>Ταμειακές εισροές</p> <p>II. Οργανικά έσοδα</p> <p>A. Έσοδα ασφαλιστικών εργασιών και επενδύσεων</p> <p>1. Ασφάλιστρα και πρωτοασφαλίσεις (Λ/70/)</p> <p>2. Ασφάλιστρα και αντασφαλίσεις (Λ/72)</p> <p>3. Δικαιώματα συμβολαίων και λοιπά (Λ/73)</p> <p>4. Προμήθειες και λοιπά έσοδα από αντασφαλίσεις (Λ/73)</p> <p>β. Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως</p> <p>Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών (Λ/75)</p> <p>Προστίθεται: μείωση και αφαιρείται : Αύξηση Εισπρακτέων Λογαριασμών</p> <p>ΕΠ-III (το ΙΩ συνεχίζεται στις χρηματοδοτικές Δραστηριότητες</p> <p>Προστίθεται: έκτακτα και ανόργανα έσοδα (Λ/81.01)</p> <p><u>Και έσοδα προηγούμενων χρήσεων (Λ/82.01)</u></p> <p><u>Σύνολο ταμειακών εισροών (A100)</u></p> <p><u>Ταμειακές εκροές</u></p> <p>1. Οργανικά έξοδα</p>		
A 200	<p>1. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού (Λ/60)</p>		

		<p>2. Αμοιβές έξοδα τρίτων-παροχές τρίτων (Λ/61) 3. Αντασφάλιστρα (Λ/62) 4. Φόροι- Τέλη (Λ/63) (πλην 63.00) 5. Διάφορα Έξοδα (Λ/64) 6. Ασφαλιστικές αποζημιώσεις (Λ/67) Προστίθενται: Αυξήσεις Μεταβατ. Λογαριασμών ενεργητικού (Ζ) Μειώσεις Μεταβατ. Λογαριασμών παθητικού (Η)</p> <p>Αφαιρούνται: Μειώσεις Μεταβατ. Λογαριασμών ενεργητικού (Ζ) Αυξήσεις Μεταβατ. Λογαριασμών παθητικού (Η) Προστίθενται: Μειώσεις Υποχρεώσεων (Ζ I-II και V, πλην V1, V3) Αυξήσεις ληφθεισών εγγυήσεων (ΣΤ) Προστίθενται: Έκτακτα και ανόργανα έξοδα (Λ/81.00) και έξοδα προηγούμενων χρήσεων (Λ/82.00)</p> <p><i>Σύνολο Ταμειακών εκροών (Α 200)</i></p> <p><u>Ταμειακές εκροές φόρων</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Φόρος εισοδήματος (πίνακας διανομής) 2. Λοιποί μη ενσωματωμένοι φόροι στο λειτουργικό κόστος (Λ/63.00) 3. Φόροι φορολογικού ελέγχου (Λ/42.04) <p>Προστίθενται: Μείωση Υποχρεώσεων από φόρους (V1) Αφαιρείται: Αύξηση Υποχρεώσεων από φόρους (V1)</p> <p>-----</p> <p><i>Σύνολο ταμειακών εκροών φόρου (Α300)</i></p> <p>-----</p> <p>Σύνολο ταμειακών ροών από συνήθειες (λειτουργικές δραστηριότητες (Α100- Α200- Α300)=Α</p> <p>-----</p> <p>Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες</p> <p><u>Ταμειακές εισροές</u></p> <p>Πωλήσεις Λοιπών Στοιχείων Ενεργητικού (I1, I2) Πωλήσεις Επενδύσεων (Γ I Ακίνητα) Πωλήσεις Συμμετοχών (Γ II) Πωλήσεις (ή και μειώσεις) Λοιπών χρηματοοικονομικών επενδύσεων (Γ III) Πωλήσεις επενδύσεων για λ/μο ασφαλισμένων (Δ) Έσοδα επενδύσεων (Λ/76) και κέρδη από λαχνούς</p>		
A	300			
B	100			

A/A	Ανάλυση	Ποσά σε χιλ. Δρχ.
-----	---------	-------------------

			Χρήση	Προηγούμενη χρήση
B	200	Ομολογιών (Λ/81.03.07)		
		Πώληση αυλών στοιχείων (B)		
		<i>Σύνολο ταμειακών εισροών (B100)</i>		
		Ταμειακές εκροές Αγορά (ή και αύξηση) Λοιπών Στοιχείων Ενεργητικού (I1, I2 και I3) Αγορά Επενδύσεων (Γ I Ακίνητα) Αγορά Συμμετοχών (Γ II) Αγορά (ή και αυξήσεις) Λοιπών Χρηματοοικονομικών επενδύσεων (Γ III) Αγορά επενδύσεων για λ/μό ασφαλισμένων (Δ) Αγορά εξόδων εγκαταστάσεως (B) Αγορά άυλων στοιχείων (B)		
		<i>Σύνολο ταμειακών εκροών (B 200)</i>		
		Σύνολο ταμειακών ροών από επενδυτικές δραστηριότητες (B100-B200) = B		
Γ		Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Γ	100	<u>Ταμειακές εισροές</u> Επιστροφή (μείωση) Μετοχικού Κεφαλαίου Πληρωμή Ομολογιακών δανείων (ZIII) Μείωση Υποχρεώσεων προς πιστωτικά Ιδρύματα (ZIV) Τόκοι χρεωστικοί (Λ/65) Μερίσματα πληρωτέα (πίνακας διανομής και ZV3)		
		<i>Σύνολο ταμειακών εκροών (Γ 200)</i>		
		Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (Γ100-Γ200)=Γ		
		Ταμειακές ροές επιχειρήσεως (αλγεβρικό άθροισμα A+B+Γ)		
		Πλέον: Ταμειακά Διαθέσιμα στην έναρξη της χρήσεως..		
		Άρα, Ταμειακά Διαθέσιμα στο τέλος της χρήσεως...		

Πρακτικός οδηγός Κατάρτισης για Ασφαλιστικές Εταιρίες

Α/Α		Αναλυτικές Οδηγίες
Α Α	100	<p>Ταμειακές ροές από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες</p> <p><u>Ταμειακές εισροές</u></p> <p>Από το Α/ Γενικής Εκμεταλλεύσεως και από το κονδύλιο (α) έσοδα ασφαλιστικών εργασιών και επενδύσεων λαμβάνονται, όπως απεικονίζεται, στο υπόδειγμα του Λ/Γενικής Εκμεταλλεύσεως [Κ.Λ.Σ. Ασφαλ. Επιχειρήσεων παρ. 4.602] τα ακόλουθα επιμέρους ποσά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ασφάλιστρα και πρωτασφαλίσεις [Λ/70], 2. Ασφάλιστρα και αντασφαλίσεις [Λ/72] 3. Δικαιώματα συμβολαίων και λοιπά [Λ/73], 4. Προμήθειες και λοιπά έσοδα από αντασφαλίσεις [Λ74]. <p>Περαιτέρω από τα απεικονιζόμενα στα «II Οργανικά Έσοδα» του Λ/Γενικής Εκμεταλλεύσεως κονδύλιο» β. Άλλα Έσοδα εκμεταλλεύσεως» λαμβάνεται το ποσό που αφορά σε «Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών» [Λ/75].</p> <p>Επισημαίνεται ότι τα αφορώντα τις επενδύσεις έσοδα [Λ/76] απεικονίζονται μεταξύ των επενδυτικών δραστηριοτήτων της ασφαλιστικής επιχειρήσεως δηλαδή στο επόμενο κεφάλαιο Β Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες.</p> <p>Στο σύνολο των προαναφερόμενων κονδυλίων των Λ/70, 72, 73, 74 και 75 <u>προστίθενται</u> <u>Μείωση</u> ή <u>αφαιρείται</u> η <u>Αύξηση</u> των Εισπρακτέων Λογαριασμών [δηλαδή μείωση ή αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση ή με άλλα λόγια η διαφορά έναρξης- λήξης της χρήσης]. Η μείωση ή αύξηση Εισπρακτέων Λογαριασμών αφορά αναλυτικότερα τους λογαριασμούς του Ενεργητικού που περιλαμβάνονται κάτω από τους τίτλους:</p> <p>ΕΙ. Απαιτήσεις από πρωτοασφαλιστικές δραστηριότητες ΕΙΙ. Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες ΕΙΙΙ. Λοιπές Απαιτήσεις</p> <p>Επισημαίνεται ότι το κονδύλιο με τίτλο Ε IV Κεφάλαιο εισπρακτέο την επόμενη χρήση συνεξετάζεται στις χρηματοδοτικές, ήτοι στο Κεφάλαιο Γ κατωτέρω. Στο συνολικό αλγεβρικό άθροισμα που έχει διαμορφωθεί, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, <u>προστίθεται</u> το κονδύλιο των εκτάκτων και ανόργανων εσόδων [Λ/81.01] και τα έσοδα προηγούμενων χρήσεων [Λ/82.01].</p> <p>Έτσι, διαμορφώνεται το σύνολο των Ταμειακών εισροών (Α100) από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες).</p>
		200
Α		

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού [Λ/60], 2. Αμοιβές και έξοδα τρίτων- Παροχές τρίτων [Λ/61], 3. Αντασφάλιστρα [Λ/62] 4. Φόροι- Τέλη [Λ/63 εκτός από το λ/63.00] 5. Διάφορα έξοδα [Λ/64] 6. Ασφαλιστικές αποζημιώσεις [Λ/67] <p>Στο ανώτερο σύνολο <u>προστίθενται</u>:</p> <p>Οι αυξήσεις των λογαριασμών ενεργητικού Ζ' Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού και</p> <p>Οι μειώσεις των λογαριασμών παθητικού Η' Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού. Από το μέχρι στιγμής αλγεβρικό άθροισμα, <u>αφαιρούνται</u>:</p> <p>Οι μειώσεις των λογαριασμών ενεργητικού Ζ' Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού και</p> <p>Οι αυξήσεις των λογαριασμών παθητικού Η' Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού</p> <p>Στη συνέχεια <u>προστίθενται</u>:</p> <p>Μειώσεις Υποχρεώσεων [Λογαριασμοί παθητικού:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZI. Υποχρεώσεις από πρωτασφαλιστικές δραστηριότητες ZII. Υποχρεώσεις από Αντασφαλιστικές δραστηριότητες ZV. Λοιπές Υποχρεώσεις (εκτός από V1 Υποχρεώσεις από φόρους- τέλη και V3 Μερίσματα πληρωτέα). <p>Μειώσεις ληφθεισών εγγυήσεων [λογαρ. Παθητικού ΣΤ Ληφθείσες εγγυήσεις από αντασφαλίσεις].</p> <p>Από το μέχρι εδώ διαμορφωμένο αλγεβρικό άθροισμα, <u>αφαιρούνται</u>:</p> <p>Αυξήσεις Υποχρεώσεων [Λογαριασμοί Παθητικού ZI, ZII και ZV εκτός V1 και V3, όπως ανωτέρω].</p> <p>Αυξήσεις ληφθεισών εγγυήσεων [Λογαριασμοί παθητικού ΣΤ' Ληφθείσες εγγυήσεις από αντασφαλιστές].</p> <p><u>Τέλος προστίθενται</u>:</p> <p>Έκτακτα και ανόργανα έξοδα [Λ/81.00] και έξοδα προηγούμενων χρήσεων [Λ/82.00]</p> <p>Έτσι έχουν διαμορφωθεί οι ταμειακές εκροές από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες (Α200), πριν από τις εκροές των φόρων (Α300), που παρατίθενται ιδιαίτερος αμέσως κατωτέρω.</p> <p><u>Ταμειακές εκροές φόρων</u></p> <p>Προσδιορίζονται ως εξής:</p> <p>Από τον πίνακα διανομής λαμβάνεται το κονδύλιο:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Φόρος εισοδήματος στο οποίο προστίθενται στα κονδύλια: 2. Λοιποί μη ενσωματωμένοι φόροι στο λειτουργικό κόστος [Λ/63.00] και 3. Φόροι φορολογικού ελέγχου [Λ/42.04]. <p>Στο ανωτέρω άθροισμα:</p>
A	300	

		<p><u>Προστίθεται</u> η μείωση των Υποχρεώσεων από φόρους [λ/σμος Παθητικού ZV1] ή</p> <p><u>Αφαιρείται</u> η αύξηση των Υποχρεώσεων από φόρους [λ/σμος Παθητικού ZV1].</p> <p>Έτσι διαμορφώνεται το σύνολο των ταμειακών εκροών για φόρους (A300). Αν τώρα από το σύνολο των ταμειακών εισροών (A100) αφαιρέσουμε το σύνολο των ταμειακών εκροών (A200) και των ταμειακών εκροών (A300) για φόρους, θα διαμορφωθεί το κονδύλιο των ταμειακών ροών από συνήθεις (λειτουργικές) δραστηριότητες (A). Το κονδύλιο αυτό (A) μπορεί να είναι ένας θετικός ή αρνητικός αριθμός ή και μηδέν.</p>
B B	100	<p>Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες</p> <p>Ταμειακές εισροές</p> <p>Οι ταμειακές εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες προσδιορίζονται ως εξής:</p> <p>Πωλήσεις Λοιπών Στοιχείων Ενεργητικού [ΣΤ Λοιπά στοιχεία ενεργητικού -I)</p> <p>Εξοπλισμός: 1. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 2. Μεταφορικά Μέσα]</p> <p>Πωλήσεις επενδύσεων [Γ. Επενδύσεις- I Ακίνητα]</p> <p>Πωλήσεις Συμμετοχών [Γ. Επενδύσεις- II Συμμετοχές και επενδύσεις σε συνδεδεμένες και συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις]</p> <p>Πωλήσεις Λοιπών Χρηματοοικονομικών επενδύσεων [Γ. Επενδύσεις- III Λοιπές Χρηματοοικονομικές επενδύσεις]</p> <p>Πωλήσεις Επενδύσεων για λογαριασμό ασφαλισμένων [Λογαριασμοί Ενεργητικού Δ Επενδύσεις για λ/σμο ασφαλισμένων]</p> <p>Έσοδα Επενδύσεων [Λ/76 από το Λ/Γενικής Εκμεταλλεύσεως]</p> <p>Κέρδη από λαχνούς ομολογιών [Λ/81.03.07]</p> <p>Πώληση άυλων στοιχείων [Λογαριασμοί Ενεργητικού Β Έξοδα εγκαταστάσεως και άυλα στοιχεία]</p> <p>Το άθροισμα των ανωτέρω κονδυλίων μας δίδει τις ταμειακές εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες (B 100)</p>
B	200	<p>Ταμειακές εκροές</p> <p>Οι ταμειακές εκροές των επενδυτικών δραστηριοτήτων προσδιορίζονται από τη συνάθροιση των ακολούθων κονδυλίων:</p> <p>Αγορά (ή και αύξηση) των Λοιπών Στοιχείων Ενεργητικού [ΣΤ' Λοιπά στοιχεία ενεργητικού- I Εξοπλισμός: 1. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 2. Μεταφορικά Μέσα]</p> <p>Αγορά Επενδύσεων [Γ. Επενδύσεις- I Ακίνητα]</p> <p>Αγορά Συμμετοχών [Γ. Επενδύσεις- II Συμμετοχές και επενδύσεις σε συνδεδεμένες και συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις]</p> <p>Αγορά επενδύσεων για λογαριασμό ασφαλισμένων [Λογαριασμοί ενεργητικού υπό στοιχείο Δ..]</p> <p>Αύξηση εξόδων εγκαταστάσεως (Λογαριασμοί ενεργητικού Β)</p> <p>Αγορά άυλων στοιχείων (Λογαριασμοί ενεργητικού Β)</p>

		<p>Το άθροισμα των κονδυλίων αυτών μας δίδει τις ταμειακές εκροές από επενδυτικές δραστηριότητες (B200). Αν τώρα από τις ταμειακές (B100) αφαιρέσουμε τις ταμειακές εκροές (B200) έχουμε τις ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (β).</p>
Γ	100	<p><u>Ταμειακές Ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες</u> <u>Ταμειακές εισροές</u> Προσδιορίζονται από τη συνάθροιση των κονδυλίων: Είσπραξη αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου και της υπέρ το άρτιο διαφοράς που έλαβε χώρα μέσα στη χρήση, [Συνεξετάζεται και ο λογαριασμός ενεργητικού ΕΙV Κεφάλαιο Εισπρακτέο επόμενης χρήσης]. Αύξηση ομολογιακών δανείων [Λογαριασμοί Παθητικού ΖΙΙΙ] Αύξηση υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα [Λογαριασμοί Παθητικού ΖΙV]. Το άθροισμα των ανωτέρω κονδυλίων μας δίδει τις ταμειακές εισροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.</p>
Γ	200	<p><u>Ταμειακές εκροές</u> Προσδιορίζονται από τη συνάθροιση των ακόλουθων κονδυλίων: Επιστροφή Μετοχικού Κεφαλαίου (εντός της χρήσεως στους Μετόχους) Μείωση Υποχρεώσεων ομολογιακών δανείων (Λογαριασμοί Παθητικού ΖΙΙΙ) Μείωση Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα (Λογαριασμοί Παθητικού ΖΙV) Τόκοι χρεωστικοί [Λ/65 από Λ/Γενικής Εκμεταλλεύσεως]. Μερίσματα πληρωτέα [από πίνακα διανομής συνυπολογιζόμενης της μεταβολής στο λογαριασμό υποχρεώσεις με στοιχείο ΖV3] Έτσι, προσδιορίζονται οι ταμειακές εκροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (Γ200) έχουμε τις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (Γ).</p> <p>Το αλγεβρικό άθροισμα των ταμειακών ροών Α,Β και Γ μας δίδει το σύνολο των ταμειακών ροών της επιχειρήσεως, το οποίο μπορεί να είναι αρνητικός αριθμός ή και μηδέν. Αν σε αυτό προστεθεί το κονδύλιο Χρηματικά Διαθέσιμα (ΣΤ'ΙΙ) κατά την έναρξη της χρήσεως, τότε πρέπει να διαμορφωθεί το κονδύλιο των Χρηματοδοτικών Διαθεσίμων στο τέλος της χρήσης.</p> <p>(α) Ιδιαίτερες επισημάνσεις: Στο ενεργητικό του Ισολογισμού και κάτω από τον τίτλο ΣΤ' ΙΙΙ Ίδιες Μετοχές [Λ/34.25] απεικονίζεται το κονδύλιο των Ίδιων Μετοχών που έχει η επιχείρηση στα χέρια της από διάφορες αιτίες.</p> <p>Η επιχείρηση μπορεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία να αγοράσει δικές της μετοχές και να τις εκποιήσει το δυνατό συντομότερο.</p> <p>Οι πράξεις αυτές θα μπορούσαν να κριθούν ως αγορές και πωλήσεις χρεογράφων και να αντιμετωπίσουν ανάλογα με τις ταμειακές ροές δηλαδή μαζί με τις ΓΙΙΙ Λοιπές χρηματοοικονομικές επενδύσεις (Ταμειακές ροές</p>

		<p>από επενδυτικές δραστηριότητες – βλ. ανωτέρω Β100 και Β200).</p> <p>Όμως, όταν στο τέλος της χρήσεως κατέχονται ίδιες μετοχές τότε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία πρέπει να σχηματιστεί ισότοπο αποθεματικό από τα κέρδη της χρήσεως ή σε περίπτωση ανεπάρκειας των κερδών να απεικονιστεί η αξία των ιδίων μετοχών αφαιρετικά από τα ίδια κεφάλαια.</p> <p>Συνεπώς, αν αγοραστούν ίδιες μετοχές και υφίστανται στο τέλος της χρήσεως το κονδύλιο της αγοράς των ιδίων μετοχών αποτελεί εκροή που εντάσσεται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Αν αυτό συμβεί και την επόμενη χρήση εκποιηθούν οι ίδιες μετοχές, τότε η πώληση αυτή πρέπει να ενταχθεί ως εισροή στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.</p> <p>(β) Διανομή κερδών στο προσωπικό και αμοιβές Δ.Σ. από κέρδη χρήσεως. Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλιο από την ανάλυση του πίνακα της Διανομής Κερδών. Τα αναφερόμενα ανωτέρω σχετικά με τα Μερίσματα πληρωτέα (Γ200) ισχύουν κατά αναλογία και για τα διανεμόμενα στο προσωπικό κέρδη και για τις αμοιβές του Δ.Σ.</p> <p>(γ) Ως προς το κονδύλιο του ενεργητικού ΣΤ' IV Λοιπά στοιχεία επισημαίνουμε ότι δεν καθορίζεται από το υπόδειγμα Ισολογισμού το περιεχόμενο του και συνεπώς δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε και την ένταξη των αυξομειώσεων αυτού του κονδυλίου- αν πραγματικά υπάρχουν- στις ταμειακές ροές κάποιας κατηγορίας δραστηριοτήτων [βλ. και ΦΕΚ 74/Α/8.4.1999].</p>
--	--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΒΑΣΗ ΕΙΔΟΥΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5

Κατάρτισεως Καταστάσεως Ταμειακών Ροών της επιχειρήσεως
“ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ Α.Ε.”
(Άμεση ή Ευθεία Μέθοδος)

Ο Ισολογισμός της 31.12.2001 της Α.Ε. “ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ”, ως και η ανάλυση του λογαριασμού Αποτελεσμάτων της Χρήσεως 2001 έχουν ως εξής:

Ενεργητικό	2001			2002		
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Υπόλοιπο	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Υπόλοιπο
Β. Έξοδα εγκαταστάσεως						
3. Τόκοι δανείων Κατασκευαστικής περιόδου	300.000		104.000	100.000	16.000	84.000
4. Λοιπά Έξοδα Εγκαταστάσεως	<u>100.000</u>		<u>90.000</u>	<u>50.000</u>	<u>5.000</u>	<u>45.000</u>
	<u>230.000</u>					
Γ. Πάγιο Ενεργητικό						
I. Ασώματες Ακίνητοποιήσεις						
4. Προκαταβολές κτήσεως άλλων στοιχείων	50.000		50.000	-	-	-
5. Λοιπές Ασώματες Ακίνητοποιήσεις	<u>100.000</u>		<u>84.000</u>	<u>80.000</u>	<u>10.000</u>	<u>70.000</u>
II Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις	<u>850.000</u>		<u>696.000</u>	<u>580.000</u>	<u>105.000</u>	<u>475.000</u>
Σύνολο 1 μέχρι 7						
III. Συμμετοχές και Μακροπρόθ. Απαιτήσεις						
1 Συμ/οχές σε συνδεμένες επιχειρήσεις			100.000			100.000
7 Λοιπές Μακροπρό/σμες Απαιτήσεις			<u>100.000</u>			<u>100.000</u>
			<u>200.000</u>			<u>200.000</u>
Δ. Κυκλοφορούν Ενεργητικό						
I. Αποθέματα			<u>288.000</u>			<u>220.000</u>
II. Απαιτήσεις			54.000			48.000
1. Πελάτες			10.000			22.000
2. Γραμμάτια Εισπρακτέα			25.000			30.000
3 ^α Επιταγές Εισπρακτέες			<u>5.000</u>			<u>10.000</u>
11. Χρεώσεις Διάφοροι			<u>94.000</u>			<u>110.000</u>
III. Χρεόγραφα			<u>230.000</u>			<u>254.000</u>
Σύνολο 1 μέχρι 3						
IV. Διαθέσιμα						
1. Ταμείο			12.000			5.000
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			<u>80.000</u>			<u>25.000</u>
			<u>92.000</u>			<u>30.000</u>
Ε. Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού						
1. Έξοδα επόμενων χρήσεων			1.000			5.000
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα			<u>1.000</u>			<u>5.000</u>
			<u>2.000</u>			<u>10.000</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			<u>1.930.000</u>			<u>1.498.000</u>

A. Ίδια κεφάλαια		
I. Μετοχικό Κεφάλαιο		
1. Καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο	552.000	552.000
2. Οφειλόμενο Κεφάλαιο	0	(152.000)
II. Διαφορά μετοχών υπέρ το άρτιο	378.000	230.000
III. Διαφορές αναπροσαρμογής – Επιχορηγήσεως	0	-
IV. Αποθεματικά και κέρδη εις νέο	<u>280.000</u>	<u>264.000</u>
Γ. I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
1. Ομολογιακά Δάνεια	290.000	240.000
2. Δάνεια Τραπεζών	200.000	180.000
3. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	<u>100.000</u>	<u>70.000</u>
	<u>590.000</u>	<u>490.000</u>
II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
1. Προμηθευτές	30.000	24.000
2. Γραμμάτια Πληρωτέα	20.000	18.000
2 ^α Επιταγές Πληρωτέες	30.000	28.000
3. Τράπεζες λογαριασμών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	20.000	16.000
5. Υποχρεώσεις από φόρους	6.000	10.000
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	10.000	8.000
7. Μακροπροθ. Υποχρεώσεις πληρωτέες επόμενων χρήσεων	10.000	6.000
10. Μερίσματα Πληρωτέα	1.000	1.000
11. Πιστωτές Διάφοροι	<u>3.000</u>	<u>3.000</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>1.930.000</u>	<u>1.498.000</u>

Ανάλυση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2001

(ποσά σε χιλιάδες δραχμές)

Πωλήσεις		1.396.000
Μείον: Κόστος πωληθέντων		<u>1.040.000</u>
Μικτό αποτέλεσμα		356.000
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		<u>0</u>
		356.000
Μείον: 1. Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	194.000	
2. Έξοδα Λειτουργίας Ερευνών – Αναπτύξεως	40.000	
3. Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως	<u>60.000</u>	<u>294.000</u>
		62.000
Πλέον: 1. Έσοδα συμμετοχών		0
2. Έσοδα χρεογράφων		0
3. Κέρδη από πώληση συμμετοχών και χρεογράφων		24.000
4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα		<u>12.000</u>
		98.000
Μείον: 1. Προβλέψεις υποτιμήσεως συμμετοχών και χρεογρ.		0
2. Έξοδα και ζημιές συμμετοχών και χρεογράφων		0
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα		<u>46.000</u>
		52.000
Πλέον: 1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα		0
2. Έκτακτα κέρδη (κέρδη από λαχνούς ομολογιών)		0
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων		0
4. Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων		<u>0</u>
		52.000
Μείον: 1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα		0
2. Έκτακτες ζημιές (πώληση παγίου)		6.000
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων		0
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους		<u>0</u>
		<u>46.000</u>
Καθαρά κέρδη προ φόρου		
Φόρος Εισοδήματος	12.000	
Μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι	2.000	<u>14.000</u>
		32.000
Μερίσματα		<u>16.000</u>
Υπόλοιπο Κερδών		<u>16.000</u>

Συμπληρωματικές πληροφορίες: Δαπάνες αποσβέσεων παγίων συνολικού ύψους δρχ. 74.000 χιλ. συμπεριλαμβάνονται στο κόστος πωληθέντων και στα έξοδα λειτουργιών. Περαιτέρω κατά τη χρήση 2001 πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες συναλλαγές:

1. Αγοράστηκαν χρεόγραφα αντί δρχ. 156.000 χιλ.
2. Πωλήθηκαν χρεόγραφα αντί δρχ. 204.000 χιλ.

Το κόστος των πωληθέντων κατά τα βιβλία ανερχόταν σε δρχ. 180.000 δρχ.

3. Πραγματοποιήθηκαν έξοδα ύψους δρχ. 50.000 χιλ. που θεωρήθηκαν ως έξοδα εγκαταστάσεως.
4. Δόθηκαν προκαταβολές για την αγορά ασώματων ακινητοποιήσεων ύψους δρχ. 50.000 χιλ.
5. Αγοράστηκαν ασώματες ακινητοποιήσεις αντί δρχ. 70.000 χιλ.
6. Αγοράστηκαν διάφορες ενσώματες ακινητοποιήσεις αντί δρχ. 270.000 χιλ.
7. Πωλήθηκαν διάφορες ενσώματες ακινητοποιήσεις αντί δρχ. 10.000, ενώ η αναπόσβεστη αξία αυτών ήταν δρχ. 16.000 (Κόστος κτήσεως 20.000 μείον αποσβέσεις 4.000).
8. Εισπράχθηκε το προϊόν ενός ομολογιακού δανείου που εξέδωσε η επιχείρηση ύψους δρχ. 150.000 χιλ., ενώ παράλληλα εξόφλησε ομολογίες στη λήξη τους και στην ονομαστική αξία τους ύψους δρχ. 100.000.
9. Σύναψε νέο μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους δρχ. 30.000 χιλ. που εισέπραξε, ενώ εξόφλησε ληξιπρόθεσμες οφειλές από μακροπρόθεσμο δανεισμό ύψους δρχ. 6.000 χιλ.
10. Επέτυχε μακροπρόθεσμη πίστωση ύψους δρχ. 30.000 χιλ. από τους προμηθευτές της. Η εταιρία παρέλαβε ισόποσης αξίας εμπορεύματα.
11. Εισέπραξε από αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου μέσα στη χρήση 2001 το ποσό των δρχ. 300.000, που αντιστοιχεί σε νέες μετοχές 15.200 ονομαστικής αξίας δρχ. 10.000 η κάθε μία. Προφανώς, η αύξηση έγινε υπέρ το άρτιο.
12. Το μέρισμα που πλήρωσε ανέρχεται σε δρχ. 16.000 χιλ.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 6

Καταρτίσεως Καταστάσεως Ταμειακών Ροών Πιστωτικού Ιδρύματος

Κατωτέρω παρέχουμε τις οικονομικές καταστάσεις (Ισολογισμό και Αποτελέσματα Χρήσεως) – δεδομένα του παραδείγματος, σύμφωνα με τον τύπο που ορίζει το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Τραπεζών¹. Επίσης, παραθέτουμε ορισμένες συμπληρωματικές πληροφορίες για ορισμένες συναλλαγές που έλαβαν χώρα κατά το 2001.

Ισολογισμός της 31.12.2001 Πιστωτικού Ιδρύματος (Ποσά σε εκατομ. Δραχμές)

Ενεργητικό	2000	2001	<u>αυξομειώσεις</u>
1. διαθέσιμα στην Ε.Τ.Ε.	4.800	2.242	(2.558)
2. αξιόγραφα και άλλα αξιόγραφα δεκτά από την Ε.Τ.Ε. για επαναρηματοδότηση			Ταμείο και Κρατικά
α. Κρατικά και εξομοιούμενα προς αυτά αξιόγραφα	2.000	6.000	4.000
β. Λοιπά αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση			
3. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων			
α. Όψεως	1.600	2.000	400
β. Λοιπές	2.400	2.000	(400)
4. Απαιτήσεις κατά πελατών (*)	54.000	68.000	14.400
5. Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής απόδοσης			
α. Εκδόσεως Δημοσίου	3.000	3.600	600
β. Άλλων Εκδοτών	1.000	400	(600)
6. Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής απόδοσης	4.000	5.400	1.400
7. Συμμετοχές σε συμμετοχ. Ενδιαφ. Επιχειρήσεις	5.000	7.400	2.400
8. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	5.000	6.000	1.000
9. Άυλα πάγια στοιχεία			
- Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκατάστασης	-	-	-
- Φήμη και πελατεία	-	-	-
- Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	50	150	100
Μείον: Αποσβέσεις αυτών πάγιων στοιχείων	-	(20)	(20)
Σε μεταφορά	83.250	103.972	20.722
Από μεταφορά	83.250	103.972	20.722

¹ Οικονομικές Καταστάσεις Τραπεζών και Δείκτες φερεγγυότητας, Νικ. Γ. Πρωτοψάλτης, Αθήνα

10. Ενσώματα πάγια στοιχεία			
- Γήπεδα	200	200	-
- Κτίρια, εγκαταστάσεις κτιρίων	400	400	-
Μείον: αποσβέσεις	(100)	(120)	(20)
- Έπιπλα, ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	200	400	200
Μείον: αποσβέσεις	(160)	(200)	(40)
- Λοιπά ενσώματα πάγια	200	200	-
Μείον: αποσβέσεις	-	(120)	(120)
11. Οφειλόμενο κεφάλαιο			
Μη ληξιπρόθεσμο	-	-	-
Δόσεις μετοχ. Κεφαλαίου σε καθ.	-	-	-
12. Ίδιες μετοχές	-	350	350
13. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού (**)	17.000	21.226	4.226
14. Προπληρωμένα έξοδα και έσοδα εισπρ/τέα(***)	1.320	1.580	260

ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	<u>102.570</u>	<u>128.328</u>	<u>25.758</u>
---------------------------	-----------------------	-----------------------	----------------------

Σημειώσεις:

(*) Απαιτήσεις κατά πελατών	56.000	70.000	14.550
Μείον: Προβλέψεις για απώλειες	<u>(1.600)</u>	<u>(1.700)</u>	<u>(100)</u>
	54.400	68.800	14.550
(**) Εισπρακτέες πιστωτικές κάρτες	17.000	19.600	2.600
Άμεση χρηματοδ. Μίσθωση	0	842	842
Έμμεση χρηματοδοτική μίσθωση	<u>0</u>	<u>784</u>	<u>784</u>
	<u>17.000</u>	<u>21.226</u>	<u>4.226</u>
(***) Απαιτήσεις από προμήθειες	120	80	(40)
Απαιτήσεις από τόκους	<u>1.200</u>	<u>1.500</u>	<u>300</u>
	<u>1.320</u>	<u>1.580</u>	<u>260</u>

Παθητικό	31.12.2000	31.12.2001	Αυξομειώσεις
1.Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα			
α. Όψεως	4.000	6.000	2.000
β. Προθεσμίες και με προειδοποίηση	6.000	8.000	2.000
2. Υποχρεώσεις προς πελάτες			
α. Καταθέσεις	72.400	87.200	14.800
β. Άλλες υποχρεώσεις			
βα. Όψεως	4.000	6.000	2.000
ββ. Προθεσμίας και με προειδοποίηση	2.000	2.000	-
3.Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους			
α. Ομολογίες	4.000	4.600	600
β. Λοιποί πιστωτικοί τίτλοι	-	-	-
4. Λοιπά στοιχεία παθητικού (*)	2.400	2.860	460
5. Προεισπραγμένα έσοδα και Πληρωτέα έξοδα (**)	1.250	1.510	260
6. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη			
α. Προβλέψεις για συντάξεις	-	-	-
β. Προβλέψεις για φόρους	150	616	466
γ. Άλλες προβλέψεις	-	-	-
6 ^α . Προβλέψεις για γενικούς τραπεζικούς κινδύνους	-	-	-
7. Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	-	-	-
8. Μετοχικό κεφάλαιο			
Καταβλημένο	2.500	4.200	1.700
Οφειλόμενο	-	-	-
9. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	-	-	-
10. Αποθεματικά	3.000	3.000	-
11. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας περιουσιακών/στοιχείων	-	-	-
12. Αποτελέσματα εις νέο			
Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	870	2.342	1.472
Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο	-	-	-
Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενης χρήσεως	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	102.570	128.328	25.758

Σημειώσεις:

(*) Βραχυπρόθεσμα δάνεια	2.400	2.700	300
Μερίσματα πληρωτέα	-	160	160
	2.400	2.860	460
(**) Τόκοι πληρωτέοι	700	850	150
Έξοδα πληρωτέα	550	660	110
	1.250	1.510	260

Ανάλυση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2001
(Ποσά σε εκατομ. Δραχμές)

1. Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	11.000
Μείον:	
2. Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(8.000)
Πλέον:	
3. Έσοδα από τίτλους	
α. Έσοδα από μετοχές και τίτλους μεταβλητής αποδόσεως	-
β. Έσοδα από συμμετοχές σε συμμετ. Ενδιαφ.Επιχειρήσεως	-
γ. Έσοδα από συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-
4. Έσοδα προμηθειών	<u>2.600</u>
	5.600
Μείον:	
5. Έξοδα προμηθειών	
Πλέον ή μείον:	
6. Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων (*)	<u>200</u>
	5.800
Πλέον:	
7. Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως	<u>120</u>
	5.920
Μείον:	
8. Γενικά έξοδα διοικήσεως	
α. Δαπάνες προσωπικού	
-Μισθοί και ημερομίσθια	1.200
-Επιβαρύνσεις κοινων. Φύσεως για συντάξεις	400
-Λοιπές επιβαρύνσεις	100
β. Άλλα έξοδα διοικήσεως	<u>600</u>
	3.620
μείον:	
9. Αποσβέσεις παγίων στοιχείων	<u>200</u>
	3.420
10. Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως	
11. + 12. Διαφορές προσαρμογής αξίας απαιτήσεων και προβλέψεων για ενδεχόμενες υποχρεώσεις	-
Πλέον ή μείον:	
13 + 14. Διαφορές προσαρμογής αξίας κινητών αξιών με χαρακτήρα χρηματοοικονομικών ακινητοποιήσεων	<u>-</u>
σε μεταφορά	3.420

Από μεταφορά	3.420
17. Έκτακτα έσοδα	<u>100</u>
18. Έκτακτα έξοδα	3.520
19. Έκτακτα αποτελέσματα	-
20. Αποτελέσματα χρήσεως (προ φόρων)	-
Μείον:	
Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος	<u>1.408</u>
Καθαρά κέρδη	<u><u>4.928</u></u>

Σημείωση:

(*) Καθαρό κέρδος από πώληση χρεογράφων	150
Κέρδος από την αποτίμηση χρεογράφων	<u>50</u>
	<u><u>200</u></u>

Συμπληρωματικές πληροφορίες

Οι ακόλουθες συναλλαγές έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του 2001 στο πιστωτικό ίδρυμα και οπωσδήποτε επηρέασαν την διαμόρφωση των παρατεθειμένων ανωτέρω οικονομικών καταστάσεων. [Όλα τα αναφερόμενα κατωτέρω ποσά νοούνται σε εκατομμύρια δραχμές].

Οι συναλλαγές αυτές έχουν ως εξής:

1. Το πιστωτικό ίδρυμα πώλησε χρεόγραφα αξίας, κατά τα βιβλία, 40.800 αντί 41.100 και αγόρασε άλλα χρεόγραφα για ποσό 42.150. Το πιστωτικό ίδρυμα συμπεριέλαβε στα αποτελέσματα το κέρδος από την αποτίμηση χρεογράφων ποσού 50.
Επίσης το πιστωτικό ίδρυμα πώλησε χρεόγραφα (συμμετοχών) αξίας κατά τα βιβλία 4.600 αντί 4.450 και αγόρασε άλλα χρεόγραφα (συμμετοχών) για ποσό 8.000.
2. Παρουσιάστηκε μια καθαρή μείωση στα εισπρακτέα βραχυπρόθεσμα δάνεια (τριμήνου λήξεως ή και λιγότερο) από 4.500.
Το πιστωτικό ίδρυμα χορήγησε μακροπρόθεσμα δάνεια ύψους 72.600, ενώ Παράλληλα εισέπραξε από τέτοια δάνεια ποσό 53.100
Το πιστωτικό ίδρυμα διέγραψε ως ανείσπρακτα δάνεια ποσού 500.\
3. Το πιστωτικό ίδρυμα αγόρασε πάγια αξίας 1.000 για την παραχώρηση σε απευθείας χρηματοδοτική μίσθωση (υποτίθεται ότι μπορεί να διενεργεί πράξεις Leasing). Το πρώτο ετήσιο μίσθωμα ποσού 262 εισπράχθηκε. Από το ποσό αυτό ένα μέρος αντιπροσωπεύει τους τόκους και είναι το ποσό των 104.
4. Το πιστωτικό ίδρυμα αγόρασε μηχανήματα αξίας 2.000 για έμμεση χρηματοδοτική μίσθωση (μορφή Leasing που επιτρέπει στο εξωτερικό, αλλά προβλέπεται να εφαρμοστεί και στην Ελλάδα).
Το κόστος του μισθωμένου πάγιου χρηματοδοτήθηκε από μία επένδυση της

τάξεως των 800 και μακροπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό ποσού 1.200.

το πρώτο ετήσιο μίσθωμα ποσού 180 εισπράχθηκε (το ποσό των 56 αντιπροσωπεύει κεφάλαιο).

Επίσης, η πρώτη δόση του δανείου από 148 πληρώθηκε (από αυτό το ποσό 40 αντιπροσωπεύει κεφάλαιο). Το αποτέλεσμα από 16 καταχωρήθηκε στα βιβλία του ιδρύματος.

5. Το πιστωτικό ίδρυμα αγόρασε νέα πάγια αξίας 900 και πώλησε πάγια αξίας κατά τα βιβλία 420 αντί 520.
6. Οι καταθέσεις πελατών στο πιστωτικό ίδρυμα αποτελούνται:

	31.12.2000	31.12.2001	Διαφορές
Καταθέσεις όψεως	16.000	17.200	1.200
Ταμειυτήριο	42.800	58.400	15.600
Πιστοποιητικά καταθέσεων	<u>29.600</u>	<u>33.600</u>	<u>4.000</u>
ΣΥΝΟΛΟ	<u>88.400</u>	<u>109.200</u>	<u>20.800</u>

Κατά τη διάρκεια της χρήσεως εκδόθηκαν (πωλήθηκαν) πιστοποιητικά καταθέσεων ποσού 126.000. Επίσης, κατά τη χρήση αυτή έληξαν πιστοποιητικά καταθέσεων αρχικών ποσών καταθέσεων ύψους 122.000.

7. Το πιστωτικό ίδρυμα εξόφλησε γραμμάτιο αποδοχής 90 ημερών ποσού 400 και εξέδωσε (αποδέχθηκε) δύο νέα γραμμάτια, ένα 90 ημερών ποσού 500 και ένα 6 μηνών ποσού 200.
8. Το πιστωτικό ίδρυμα εξόφλησε μακροπρόθεσμο δάνειο ποσού 400 και αποδέχθηκε γραμμάτια, ένα πενταετούς διάρκειας ποσού 1.200 και ένα 10 ετών ποσού 800.
9. Το πιστωτικό ίδρυμα εξέδωσε κοινές μετοχές αξίας 1.700 που καλύφθηκαν από μετατροπή μακροπρόθεσμου δανείου ποσού 1.000 και μετρητοίς 700.
10. Το πιστωτικό ίδρυμα αποφάσισε τη διανομή μερίσματος ποσού 640 από τα κέρδη της χρήσεως. Μέχρι τέλος χρήσεως είχε καταβάλει μόνο 480 και όφειλε το ποσό των 160 που εξόφλησε τον Ιανουάριο του 2002.
11. Το πιστωτικό ίδρυμα αγόρασε ίδιες μετοχές στην ονομαστική αξία τους αντί ποσού 350.
12. Οι πληρωθέντες τόκοι περιλαμβάνονται στα ποσά που πιστώθηκαν κατευθείαν στους λογαριασμούς καταθέσεων και ταμειυτηρίου.

Με βάση τα δεδομένα των οικονομικών καταστάσεων και των συμπληρωματικών πληροφοριών καταρτίστηκε η Κατάσταση Ταμειακών Ροών για το 2001 του πιστωτικού ιδρύματος. Η κατάσταση ταμειακών Ροών παρατίθεται κατωτέρω και ακολουθούν ορισμένες αναγκαίες επεξηγήσεις κονδυλίων της καταστάσεως.

Πιστωτικό Ίδρυμα
Κατάσταση ταμειακών ροών για τη χρήση 2001

Ταμειακές ροές από συνήθειες επιχειρηματικές δραστηριότητες	
Τόκοι εισπραχθέντες	10.700 (1)
Προμήθειες εισπραχθείσες	2.640 (2)
Προϊόν πωλήσεως εμπορεύσιμων χρεογράφων	41.100 (3)
Αγορά εμπορευμάτων χρεογράφων	(42.150) (4)
Έσοδα εισπραχθέντα από χρηματοδοτική μίσθωση	120 (5)
Πληρωθέντες τόκοι	(7.850) (6)
Πληρωμές για έξοδα και προσωπικό	(1.590) (7)
Πληρωθέντες φόροι εισοδήματος	<u>(942) (8)</u>
Ταμειακές ροές από συνήθειες επιχειρηματικές δραστηριότητες	2.028
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	
Προϊόν από πωλήσεις χρεογράφων επενδύσεων	4.450 (9)
Αγορά χρεογράφων επενδύσεων	(8.000) (10)
Καθαρή αύξηση στις εισπρακτέες πιστωτικές κάρτες	(2.600) (11)
Καθαρή μείωση στα δάνεια πελατών με λήξεις μικρότερες των τριών μηνών ή λιγότερο.	4.500 (12)
Κεφάλαιο εισπραχθέν έναντι μακροπρόθεσμων δανείων	53.100 (13)
Μακροπρόθεσμα δάνεια στους πελάτες.	(72.600) (14)
Αγορά παγίων για χρηματοδοτική μίσθωση	(3.000) (15)
Εισπραχθέν κεφάλαιο για χρηματοδοτική μίσθωση	214 (16)
Κεφαλαιακές δαπάνες (αγορά παγίων)	(900) (17)
Προϊόν πωλήσεως παγίων	520 (18)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(24.316)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	
Καθαρή αύξηση στις καταθέσεις ταμειυτηρίου κ.λ.π	16.800 (19)
Προϊόν πωλήσεως πιστοποιητικών καταθέσεων	126.000 (20)
Πληρωμές για πιστοποιητικά καταθέσεων που έληξαν	(122.000) (20)
Καθαρή αύξηση αγορών κρατικών αξιόγραφων (πληρωμή)	(4.000) (29)
Καθαρή αύξηση στο δανεισμό 90 ημερών	100 (21)
Προϊόν από έκδοση δανείου	1.200 (22)
Κεφαλαίου πληρωμή έναντι δανείου	(40) (23)
Προϊόν από έκδοση γραμματίου 6 μηνών	200 (24)
Προϊόν από έκδοση μακροπρόθεσμου δανείου	2.000 (25)
Εξόφληση μακροπρόθεσμου δανείου	(400) (25)
Προϊόν από έκδοση κοινών μετοχών	700 (26)
Πληρωμές για αγορά ίδιων μετοχών	(350) (27)
Πληρωθέν μέρισμα	<u>(480) (28)</u>
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	<u>19.730</u>
Καθαρή μείωση σε ταμειακά και ισοδύναμα στοιχεία	(2.558)
Ταμειακά και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσεως	(30) <u>8.800</u>
Ταμειακά και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσεως	(31) <u>6.242</u>

Αναγκαίες επεξηγήσεις

- 1) Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα (Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων) 11.000 μείον αύξηση απαιτήσεων από τόκους (βλ. σημείωση κάτωθι Ισολογισμού) 300 = 10.700.
- 2) Προμήθειες (Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων) 2.600 πλέον μείωση απαιτήσεων από προμήθειες (βλ. σημείωση κάτωθι Ισολογισμού) 40 = 2.640.
- 3) Προϊόν πωλήσεως χρεογράφων 41.100 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 1).
- 4) Αγορά χρεογράφων 42.150 (βλεπ. Συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 1).
- 5) Τόκοι 104 + αποτελέσματα 16 = 120 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες 3 και 4).
- 6) Τόκοι Έξοδα (Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων) 8.000 μείον αύξηση υποχρεώσεως από πληρωτέους τόκους (βλ. σημείωση στο Παθητικό του Ισολογισμού) : 150 = 7.850/.
- 7) Έξοδα πληρωτέα 31.12.2000 : 550 πλέον δαπάνες προσωπικού 1.700 (βλ. Λογαριασμό Αποτελεσμάτων) = 2.250 μείον έξοδα πληρωτέα 31.12.2001 + 2 : 660 = 1.590.
- 8) Πρόβλεψη φόρου 31.12.2000 : 150 φόρος εισοδήματος 19 + 2 1.408 = 1.558 μείον οφειλόμενος 31.12.2001 + 2 : 616 = άρα πληρωθείς φόρος 942 (βλ. Ισολογισμό και Αποτελέσματα).
- 9) Πώληση χρεογράφων (συμμετοχών) αντί 8.000 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 1).
- 10) Αγορά χρεογράφων (συμμετοχών) αντί 8.000 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 1).
- 11) Αύξηση απαιτήσεων από πιστωτικές κάρτες 2.600 (βλ. σημείωση Ενεργητικού Ισολογισμού).
- 12) Καθαρή μείωση στα εισπρακτέα βραχυπρόθεσμα δάνεια ποσού 4.500 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 2).
- 13) Εισπράξεις μακροπρόθεσμου δάνειου 53.100 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 2).
- 14) Χορηγήσεις μακροπρόθεσμου δάνειου 72.600 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 2).

- 15) Αξία πάγιων για χρηματοδοτική μίσθωση $1.000 + 2.000 = 3.000$ (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 3 και 4).
- 16) Εισπραχθέν κεφάλαιο από χρηματοδοτική μίσθωση $(262 - 104) 158 + 56 = 214$ (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 3 και 4).
- 17) Αγορά παγίων 900 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 5).
- 18) Πώληση παγίων 520 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 5).
- 19) Αύξηση καταθέσεων όψεως και ταμειευτηρίου $1.200 + 15.600 =$ (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 6).
- 20) Πώληση και αγορά πιστοποιητικών καταθέσεων (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 6).
- 21) Αύξηση δανεισμού 90 ημερών : 100 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 7).
- 22) Μακροπρόθεσμος δανεισμός : 1.200 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 4).
- 23) Πληρωμή κεφαλαίου δόσεως δανείου : 40 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 4).
- 24) Αποδοχή γραμματίων 6 μηνών ποσού 200 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 7)..
- 25) Ανάληψη νέων μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων $1.200 + 800 = 2.000$ και εξόφληση παλαιών (400) (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 8).λ
- 26) Αύξηση κεφαλαίου μετρητοίς : 700 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 9).
- 27) Αγορά ιδίων μετοχών 350 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 10).
- 28) Πληρωμή μερίσματος 480 (βλ. συμπληρωματικές πληροφορίες αριθμός 11).
- 29) Κρατικά αξιόγραφα 31.12.2000 : 2000, 31.12.2001 : 6.000 άρα αύξηση 4.000 (αγορά μετρητοίς).
- 30) Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα:

	31.12.2000	31.12.2001
Ταμείο και διαθέσιμα στην Τράπεζα Ελλάδος	4.800	2.242
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	<u>4.000</u>	<u>4.000</u>
	<u>8.800</u>	<u>6.242</u>

Για την ολοκληρωμένη παρουσίαση του παραδείγματος παραθέτουμε τον προσδιορισμό των ταμειακών ροών από τις συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες κατά την έμμεση μέθοδο, δηλαδή με βάση τα καθαρά κέρδη, ως εξής:

Συσχέτιση καθαρών κερδών με ταμειακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες (έμμεση μέθοδος)

Καθαρά κέρδη		2.112
[Λογ. Αποτελεσμάτων]		
Προσαρμογές:		
Αποσβέσεις		
[Λογ. Αποτελεσμάτων αριθ. 9]	200	
Πρόβλεψη πιθανών απωλειών		
[Λογ. Αποτελεσμάτων αριθ. 8]	600	
Ζημία από πώληση χρεογράφων επενδύσεων		
[σημείωση Λογαρ. Αποτελεσμάτων]	150	
Κέρδος από πώληση παγίου		
[Λογ. Αποτελεσμάτων αριθ. 17]	(100)	
Αύξηση στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα (συμπεριλαμβανόμενης μη πραγματοποιημένης Αποτιμήσεως από 50)		
[Ενεργητικό Ισολογισμού θέση 6]	(1.400)	
Αύξηση στους φόρους πληρωτέους		
[Παθητικό Ισολογισμού θέση 6β]	466	
Αύξηση στους εισπρακτέους τόκους		
[Ενεργητικό Ισολογισμού σημείωση]	(300)	
Αύξηση στους πληρωτέους τόκους		
[Παθητικό Ισολογισμού σημείωση]	150	
Μείωση σε προμήθειες εισπρακτέες		
[Ενεργητικό Ισολογισμού σημείωση]	40	
Αύξηση στις πραγματοποιηθείσες δαπάνες		
[Παθητικό Ισολογισμού σημείωση]	<u>110</u>	<u>(84)</u>
Καθαρή ταμειακή ροή από επιχειρηματικές δραστηριότητες		<u>2.028</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Συμπληρωματικά στοιχεία των ταμειακών επενδυτικών και χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων.

Μετατροπή των μακροπρόθεσμων δανείων σε κοινές μετοχές **1.000**

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 7

Παράδειγμα κατάρτισης Καταστάσεως ταμειακών ροών Της ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ Α.Ε.

Δίδονται:

1. Ισολογισμός χρήσεως 2001 και τα αντίστοιχα κονδύλια του Ισολογισμού της προηγούμενης χρήσεως 2000.
2. Ανάλυση του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2001 και του Πίνακα Διανομής.
3. Πρόσθετες πληροφορίες.

Και ζητείται:

Η κατάρτιση της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών για το 2001 κατά την άμεση (ευθεία) μέθοδο και κατά κατηγορία δραστηριότητας (συνήθεις – λειτουργικές επενδυτικές και χρηματοδοτικές).

Τραπεζική Α.Ε
Ανάλυση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2001

		Χρήση 2001
1. Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		2.000.000
Μείον:		
2. Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(1.200.000)
Πλέον:		
3. Έσοδα από τίτλους		
(α) από μετοχές και άλλους τίτλους μεταβλητής αποδόσεως		100.000
(β) από συμμετοχές και συμμετοχ. Ενδιαφ. Επιχειρήσεις.		200.000
(γ) από συμμετοχές σε συνδεμένες		300.000
4. Έσοδα από προμήθειες		1.000.000
Μείον:		
5. Έξοδα από προμήθειες		(200.000)
Πλέον ή μείον:		
6. Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων		
Ζημίες πωλήσεως χρεογράφων		(100.000)
Κέρδη πωλήσεως χρεογράφων		200.000
Διαφορές αποτίμησης χρεογράφων (έξοδα)		(100.000)
Διαφορές χρεωστικές πράξεως συν/τος		(400.000)
Διαφορές πιστωτικές πράξεως συν/τος		600.000
Πλέον:		
7. Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως		400.000
Μείον:		
8. Γενικά έξοδα διοικήσεως		(500.000)
9. Αποσβέσεις		(300.000)
10. Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως		(200.000)
11+12. Διαφορές προσαρμογής αξίας απαιτήσεων και προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις		(300.000)
13+14. Διαφορές προσαρμογής αξίας κινητών αξιών		(200.000)
15. Έσοδα και κέρδη από μη συνήθεις δραστηριότητες		100.000
16. Έξοδα και ζημιές από μη συνήθεις δραστηριότητες		(200.000)
17. Έκτακτα Αποτελέσματα		
Κέρδη		500.000
Ζημιές		(100.000)
18. Αποτελέσματα Χρήσεως (προ φόρου)		<u>1.600.000</u>
Διανομή:		
Φόρος εισοδήματος	200.000	
Διαφορές φόρου φορολογικού ελέγχου	300.000	500.000
Μερίσματα		800.000
Τακτικό Αποθεματικό		100.000
Λοιπά Αποθεματικά		100.000
Κέρδη εις νέο		100.000
Σύνολο		<u>1.600.000</u>

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ "ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ" Α.Ε.

Ανάλυση Ενεργητικού	2001	2000
1. Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρ. Τράπεζα	2.100.000	100.000
2. Κρατικά και άλλα αξιόγραφα δεκτά για επαναχρ.	400.000	200.000
	1.100.000	300.000
3. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	(50.000)	0
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	900.000	1.000.000
4. Απαιτήσεις κατά πελατών	(200.000)	(100.000)
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις		
5. Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής αποδόσεως	100.000	200.000
(α) Ομολογίες και λοιποί τίτλοι εκδόσεως Δημοσ.	100.000	100.000
(β) Ομολογίες και άλλοι τίτλοι σταθερής αποδόσ.	500.000	300.000
6. Μετοχές και άλλοι τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως	900.000	600.000
	200.000	100.000
7. Συμμετοχές σε μη συνδεμένες επιχειρήσεις	(60.000)	(10.000)
8. Συμμετοχές σε συνδεμένες επιχειρήσεις	20.000	20.000
9. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	1.100.000	400.000
Μείον: Αποσβέσεις	(350.000)	(100.000)
Προκαταβολές κτήσεως αυτών στοιχείων	100.000	100.000
10. Ενσώματα πάγια στοιχεία	0	0
Μείον: Αποσβέσεις	10.000	10.000
Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκατ/λες	700.000	800.000
11. Οφειλόμενο κεφάλαιο		
12. Ίδιες Μετοχές	100.000	100.000
13. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	200.000	200.000
14. Προπληρωθέντα έξοδα και έσοδα εισπρακτέα		
Έξοδα επόμενων χρήσεων		
Έσοδα εισπρακτέα		
	-----	-----
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	<u>7.970.000</u>	<u>4.280.000</u>

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ "ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ" Α.Ε.

Ανάλυση Παθητικού	2001	2000
1. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	500.000	500.000
2. Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.200.000	1.500.000
3. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	500.000	500.000
4. Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.200.000	500.000
5. Προεισπραγμένα έσοδα και πληρωτέα έξοδα		
Έσοδα επόμενων χρήσεων	150.000	150.000
Έξοδα πληρωτέα	250.000	250.000
6. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	670.000	220.000
6 ^A Κρατήσεις για κεφάλαια γενικών τραπεζικών κινδύνων	0	0
7. Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	0	0
8. Μετοχικό κεφάλαιο	500.000	500.000
9. Διαφορά υπέρ το άρτιο	100.000	100.000
10. Αποθεματικά	600.000	400.000
11. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας περιουσιακών στοιχείων.	100.000	100.000
12. Αποτελέσματα εις νέο	200.000	100.000
	-----	-----
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>7.970.000</u>	<u>4.280.000</u>

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ Α.Ε.

Πρόσθετες πληροφορίες για την κατάρτιση της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών

Κατά το 2001 πραγματοποιήθηκαν οι εξής πωλήσεις:

- 1) Πώληση Ομολογιών Αξίας Κτήσεως 100.000 αντί 300.000
- 2) Πώληση Μετοχών Αξίας Κτήσεως 200.000 αντί 100.000
- 3) Πώληση άυλου παγίου στοιχείου αξίας κτήσεως 100.000 με σωρευμένες αποσβέσεις μηδέν αντί 600.000
- 4) Πώλησης ενσώματου παγίου στοιχείου αξίας κτήσεως 200.000 με σωρευμένες αποσβέσεις μηδέν αντί 100.000
- 5) Αγοράστηκαν ενσώματα πάγια αντί 500.000
- 6) Αγοράστηκαν μετοχές συμμετοχών αντί 300.000
- 7) Εκδόθηκε ομολογιακό δάνειο στο άρτιο 200.000
- 8) Οι Μέτοχοι κατέθεσαν έναντι αποφασισμένης αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου το ποσό των 1.000.000

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο πρωταρχικός σκοπός της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών είναι να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές εισροές και εκροές της επιχειρήσεως κατά την διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου. Δευτερευόντως, αποβλέπει στο να παρέχει πληροφορίες για τις επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες της επιχειρήσεως κατά την διάρκεια της ίδιας λογιστικής περιόδου. Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν πως η επιχείρηση δημιουργεί και χρησιμοποιεί τα χρηματικά διαθέσιμα και τα προς αυτά ισοδύναμα στοιχεία. Η πληροφόρηση αυτή δεν έχει σχέση με το είδος της επιχειρήσεως και πρέπει να παρέχεται ακόμη και για τις επιχειρήσεις που έχουν ως αντικείμενο το εμπόριο χρήματος, όπως οι Τράπεζες. Τα χρηματικά διαθέσιμα που δημιουργούνται από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι απαραίτητα για την διεκπεραίωση αυτών των δραστηριοτήτων, για την πληρωμή των υποχρεώσεων και την απόδοση των ωφελειών στους επενδυτές.

Η παρεχόμενη από την Κατάσταση Ταμειακών Ροών πληροφόρηση, σε συνδυασμό με τις πληροφορίες των άλλων οικονομικών καταστάσεων, θα βοηθήσει τους επενδυτές, τους πιστωτές και τους τρίτους να εκτιμήσουν: α) την ικανότητα της επιχειρήσεως να δημιουργήσει θετικές ταμειακές ροές, β) να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, να καταβάλλει το μέρισμα και να προσδιορίσει τις ανάγκες χρηματοδοτήσεως της, γ) τους λόγους των διαφορών μεταξύ καθαρών κερδών και των ταμειακών εισροών και εκροών και τέλος δ) τα αποτελέσματα ή τις επιδράσεις στη χρηματοοικονομική θέση της επιχειρήσεως, τόσο από τις ταμειακές όσο και από τις μη ταμειακές επενδυτικές και χρηματοδοτικές συναλλαγές αυτής κατά την διάρκεια μία λογιστικής περιόδου.

Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών, όταν συνδυάζεται με τις άλλες οικονομικές καταστάσεις, παρέχει πληροφορίες που καθιστούν ικανούς τους χρήστες να εκτιμήσουν τις μεταβολές στην καθαρή θέση της επιχειρήσεως, στην χρηματοοικονομική δομή της και στην ικανότητα της να επηρεάζει τα κονδύλια και το χρόνο των ταμειακών ροών, ώστε να ανταποκρίνεται στην αλλαγή των συνθηκών και των ευκαιριών.

Η ανάγκη προωθήσεως στη χώρα μας της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών, λόγω της σημασίας και της σπουδαιότητας που έχει, μας έδωσε το έναυσμα να ασχοληθούμε ιδιαίτερα και βαθύτερα με την κατάσταση αυτή.

Με βάση τα προηγούμενα θα μπορούσαμε να συγκεντρώσουμε περιληπτικά κάποια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα για τις ταμειακές ροές ως εξής:

Οι ταμειακές ροές προσφέρουν καθαρά και συνεπή κριτήρια απόφασης για όλα τα έργα. Τα αποτελέσματα με χρήση αυτής της μεθοδολογίας είναι τα ίδια ανεξάρτητα των προτιμήσεων των επενδυτών ως προς τον κίνδυνο. Ακόμη οι ταμειακές ροές παρέχουν ακρίβεια στα αποτελέσματα, η οποία είναι ποσοτικά επαρκής αλλά και οικονομικά ορθή. Τέλος, οι ταμειακές ροές είναι σχετικά απλές, διδάσκονται ευρέως και γενικά είναι αποδεκτές από όλους καθιστώντας τους με αυτόν τον τρόπο εύκολες να περιγραφούν στις διοικήσεις των εταιρειών που αναλαμβάνουν τα εκάστοτε έργα.

Ως μειονεκτήματα θα μπορούσαν να τεθούν τα εξής: Η παραδοσιακή μεθοδολογία για την εκτίμηση της αξίας ενός οικονομικού στοιχείου που βασίζεται στις ταμειακές ροές δεν μπορεί να περιγράψει μερικά από τα χαρακτηριστικά του στοιχείου αυτού ή ευκαιρίες επένδυσης που μπορεί να υπάρχουν. Οι παραδοσιακές μέθοδοι δέχονται μόνο δύο εκδοχές, δηλαδή ή ότι θα γίνει η επένδυση ή ότι δεν θα γίνει τίποτα. Έτσι δεν υπάρχει δυνατότητα επιχειρηματικής ευελιξίας τέτοια ώστε να μπορεί να αλλάξει την πορεία της επένδυσης όταν συγκεκριμένες πτυχές της αβεβαιότητας του έργου γίνουν γνωστές.

Υπάρχουν αρκετά προβλήματα στη χρήση της παραδοσιακής μεθόδου των καθαρών ταμειακών ροών, όπως η υποτίμηση της πραγματικής αξίας ενός έργου ή μιας επένδυσης όταν αυτά παράγουν μικρές ή καθόλου ταμειακές ροές, η μη σταθερότητα του WACC (weighted average cost of capital) ως επιτόκιο αναγωγής, η ακριβής εκτίμηση της οικονομικής ζωής του έργου, πρόβλεψη σφαλμάτων στη δημιουργία των μελλοντικών ταμειακών ροών και ελλειψείς δοκιμές για την αληθοφάνεια των τελικών αποτελεσμάτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΟΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.
ΕΚΔΟΣΕΙΣ Γ. ΜΠΕΝΟΥ, ΑΘΗΝΑ 2002.
- ✓ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
7Η ΕΚΔΟΣΗ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘ. ΣΤΩΜΥΛΗΣ
- ✓ PRINCIPLES OF ACCOUNTING, B. NEEDLES-H. ANDERSON-J.
GALDWELL, 3RD EDITION 1987
- ✓ ΔΙΕΘΝΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΑΡΙΘΜΟΣ 7 ΟΠΩΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ ΑΠΟ 1.1.1994.
- ✓ ACCOUNTING STANDARDS [FASB], AICPA, VOLUME 1 ΣΕΛ. 6251 [FASB
STATEMENT NO 95, 102 ΚΑΙ 104].
- ✓ GAAP – UK, DAVIES – PATERSON – WILSON, 3RD EDITION, ΣΕΛ 1203 Κ.Ε.
- ✓ AMERICAN INSTITUTE OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS, FASB
STATEMENT NO 95.
- ✓ GENERALLY ACCEPTED ACCOUNTING PRACTICE U.K. ERNST AND
YOUNG 3^H ΕΚΔΟΣΗ 1993 ΣΕΛ 1210
- ✓ ACCOUNTING STANDARDS, COOPERS AND LYBRAND, ΕΚΔΟΣΗ
1993, ΣΕΛ 33
- ✓ ACCOUNTING STANDARDS, VOLUME 1 ΕΚΔΟΣΗ ΙΟΥΝΙΟΣ 1990,
ΣΕΛ 6253
- ✓ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ
ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ, Ν.ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ, ΣΕΛ 41Κ.Ε
- ✓ JOINT VENTURES, ΟΠΩΣ ΟΡΙΖΕΙ ΤΟ Δ.Λ.Π. ΑΡΘ 31 ΓΙΑ ΤΟ FINANCIAL
REPORTING OF INTERESTS IN JOINT VENTURES
- ✓ I.A.S. NO, 7

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- ✓ <http://www.businesslink.gov.uk/bdotg/action/layer?topicId=1073924763>
- ✓ <http://e-articles.info/t/i/1302/l/gr/>
- ✓ <http://www.google.gr/search?sourceid=chrome&ie=UTF-8&q=>
- ✓ <http://www.businesslink.gov.uk/bdotg/action/layer?topicId=1073>

- ✓ <http://www.microsoft.com/business/smb/elgr/articles/finance/improvecashflow.mspw>
- ✓ <http://www.alba.edu.gr/faculty/Documents/Zarkos%20siite.pdf>
- ✓ <http://e-articles.info/t/i/1302/1/gr/>